

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęcane tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 100

Poznań, środa dnia 2 marca 1932

Rok XXVII

Nowe uderzenie

Stosunki handlowe polsko - niemieckie, które od połowy 1925 r. weszły w stan beztraktatowy, o ile pominiemy obowiązujące przez kilka lat, a dzisiaj już zresztą nieistniejące prowizorium drzewne, doznają obecnie nowego naprężenia. Oto bowiem na ostatnim posiedzeniu gabinetu Rzeszy zapadła uchwała wprowadzenia nowej maksymalnej taryfy celnej (t. zw. Obertarif) podwyższającej o 100 proc. stawki dotąd obowiązujące w stosunku do importu z państw, z którymi Rzesza nie posiada traktatów handlowych. Do państw tych należy obok Kanady i Australii również Polska. Uchwała ta wejdzie prawdopodobnie w najbliższych dniach w życie, a osobne rozporządzenie określi, wobec jakich państw będzie stosowana.

Nie ulega najmniejszej wątpliwości, iż powyższe zarządzenie jest przede wszystkim skierowane przeciwko Polsce, z którą Rzesza prowadzi systematyczną, nieprzebierającą w środkach walkę polityczną i gospodarczą. Wojna celna polsko - niemiecka osiąga obecnie szczytowe napięcie, które w skutkach swych doprowadzić musi do zupełnego zerwania stosunków handlowych polsko - niemieckich. Bo Polska wobec wymierzonego przeciwko niej wrogiego aktu Rzeszy nie może pozostać bezczynną i zapowiedziała już przez usta posła polskiego w Berlinie, dr. Wysockiego, zastosowanie daleko idących środków retorsyjnych, które uniemożliwią zgola dalszy przywóz towarów niemieckich na rynek polski.

Posel Wysocki, składając protest rządu polskiego, odbył rozmowę z kancleżem Brüningiem, który jakoby miał oświadczyć, iż Rzesza nie będzie stosowała w praktyce maksymalnej taryfy celnej wobec Polski, „dopóki istnieje możliwość nawiązania normalnych traktatowych stosunków handlowych”. Z oświadczenia tego, jak i z głosów prasy niemieckiej, wynikałoby, iż rząd Rzeszy zamierza nową „nadwyżkę” traktować jako obiekt przetargowy przy ewentualnych rokowaniach traktatowych. Ta metoda zastraszania jest ulubionym środkiem postępowania niemieckiej polityki traktatowej, który w licznych wypadkach przyniósł Niemcom doskonałe rezultaty.

Metodę tę stosowały Niemcy i wobec Polski podczas trwających przez lata całe rokowań o traktat handlowy, które wreszcie zakończono podpisaniem go w marcu 1930 r. W traktacie tym, który wbrew sprzeciwom obozu narodowego został tymczasem przez nasze ciała parlamentarne ratyfikowany, Niemcy uzyskały mnóstwo korzyści wzajemian za dość problematyczne koncesje na rzecz Polski, które w praktyce mogłyby jeszcze być poważnie ograniczone. Mimo to parlament Rzeszy dotąd traktatu nie ratyfikował, a z obecnych enuncjacji wynika, iż rząd niemiecki nie uważa za odpowiednią podstawę do uregulowania stosunków handlowych z Polską.

Wiara pewnych czynników polskich, iż można Rzeszę skłonić do porozumienia gospodarczego i politycznego z Polską, opartego na zasadzie przynajmniej

Atak B. B. na duchowieństwo

Demagogiczne i napastliwe przemówienie posłanki Wolskiej na dzisiejszym posiedzeniu komisji administracyjnej

Warszawa, 2. 3. (Tel. wł.) Na dzisiejszym posiedzeniu komisji administracyjnej omawiano projekt ustawy, dotyczącej się świadczeń na rzecz Kościoła katolickiego.

W toku dyskusji zabrała głos posłanka Wolska (BB.), która bardzo ostro zaatakowała duchowieństwo katolickie za jego działalność polityczną. Zaznaczyła, że rząd stara się spełnić wszelkie, przewidziane konkordatem zobowiązania, natomiast druga strona, t. j. duchowieństwo, nie przestrzega przysięgi, zawartej w art. 12 konkordatu, która to przysięga nakłada obowiązek lojalności w stosunku do rządu, powołanego zgodnie z konstytucją. 85 proc. duchowieństwa jest zaangażowane czynnie w przeciwrządowej i przeciwpaiństwowej polityce.

Mówczynie podkreśla, że duchowni więcej czasu poświęcają agitacji politycznej, niż pracy apostołskiej wśród ludu, a takie postępowanie zraża masy ludowe, które identyfikują duchownego z Kościołem i religią.

W zakończeniu pos. Wolska wyraziła dwa życzenia: 1) aby księża, jeżeli są istotnie polskimi obywatelami i chcą być uważani za nich, muszą zachować lojalność w stosunku do rządu zgodnie z postanowieniami konkordatu; 2) w imieniu wszystkich religijnych i praktykujących osób domaga się, aby księża byli duchownymi przewodnikami a nie politycznymi agitatorami.

Stanowisko pos. Wolskiej podzielił całkowicie pos. Dzieduszycki (BB.) podkreślając, że duchowieństwo powinno zaniechać wszelkiej akcji politycznej.

Przeciwko tym wystąpieniom zdemonstrowali posłowie z Klubu Narodowego.

Dyskusja trwa nadal, a zramienne jest, że lewica, chociaż usunęła się od obrad nad ustawą o zgromadzeniach, bierze liczny udział w debatach nad tym projektem, do którego przedstawiciele Klubu Narodowego zgłoszą szereg poprawek. (w)

Zawierucha na Dalekim Wschodzie

Walki pod Szanghajem wciąż trwają — Ofensywa japońska i energiczny opór chiński

London, 2. 3. (Tel. wł.) Według doniesień z terenu walk, Chińczycy pod osłoną nocy wycofali się ze swych pozycji w pobliżu Szanghaju. Wycofanie się ich spostrzegli Japończycy dopiero, kiedy nad ranem wznowili ogień artyleryjski i nie napotkali na zazwyczaj silny opór chiński.

Głównodowodzący wojsk chińskich oświadczył, że oddziały jego cofnęły się z powodu wylądowania nowej dywizji japońskiej w pobliżu Szanghaju. Wobec poważnego niebezpieczeństwa, zagrożającego oskrzydleniem pozycji chińskich, musiano nakazać odwrót. Głównodowodzący próbował podążać za Chińczykami i napierać w dalszym ciągu wówczas spotykają się z zacietym oporem na nowej linii obronnej.

Paryż, 2. 3. (PAT). Prasa dzisiejsza zamieszcza dłuższe depesze o przebiegu wczorajszych walk na Dalekim Wschodzie.

Gen. Ujeda nie czekając przybycia gen. Szirokawy, przystąpił do ofensywy na zachodnim odcinku Kiang - Wan, a

Obawy prasy sowieckiej — Japończycy mają popierać rosyjskie formacje przeciwbolszewickie

Moskwa, 2. 3. (PAT). Prasa sowiecka zwraca w dalszym ciągu uwagę na ożywiony ruch wojskowo - organizacyjny emigracji rosyjskiej w Mandżurji, posadzając Japończyków o podtrzymywanie tego ruchu.

Dzienniki podają, że w miejscowości Kołatiancy Japończycy zgromadzili owoce powitania, przybijającemu tam

równocześnie przeciwko Ta - Czang, którego potężne fortyfikacje stanowią najbliższy cel dla działań 9 dywizji japońskiej.

Piechota japońska, wsparta czołgami, ruszyła do ataku na bagnety. Pociski i bomby, rzucone na tyły przeciwnika nie zdołały go osłabić. Japończycy natrafili na energiczny opór Wojska kantońskie oraz oddziały Czang - Kai - Szeka powitały ich gęstym ogniem karabinów maszynowych. Około południa Japończycy owdąnęli pierwszą linią i poczęli posuwać się naprzód. Drugą linię poddano także bombardowaniu, poczem piechota japońska przystąpiła do ataku. Oddziały kantońskie wykazują w dalszym ciągu wielkie męstwo, lecz mimo to musiały się cofnąć.

Wieczorem na całym odcinku trwały walki. W okolicy Cza - Pei panował rano zupełny spokój. Natomiast ku wieczorowi Japończycy wznowili na tym odcinku silny atak.

oddziałowi białogwardystów. W powitanie uczestniczyć miała kawaleria japońska. Również w Charbinie grupa emigrantów rosyjskich urządziła burliwą demonstrację przed gmachem zarządu kolei wschodnio - chińskiej. Emigranci rzucali pogroźki pod adresem sowieckich członków zarządu.

do Niemiec usposobione pewne kółka „sanacyjne”.

Nie wiemy, czy kółka te dostatecznie się obecnie rozczarują do dotychczasowej swej polityki po ostatnim zarządzeniu niemieckim, czy wreszcie otworzą im się oczy na fakt zdecydowanie wrogiego stosunku Niemiec do Polski. Rząd polski narazie nie ma wyboru: musi reagować na zamknięcie rynku niemieckiego dla naszych towarów zamknięciem granic polskich dla przywozu niemieckiego. Krok ten jest ułatwiony faktem biernego dla nas bilansu obrotów handlowych polsko - niemieckich. Podjęte już zostały próby rasta-

pienia importu artykułów przemysłowych z Niemiec importem angielskim, który wobec spadku funta łatwiej potrafi zdobyć sobie rynek polski. Tendencja w tym kierunku zasługuje o tyle na poparcie, że wzrost importu z Anglii umożliwi nam zachowanie niezmiennie chłonnego rynku angielskiego dla naszego eksportu rolniczo - hodowlanego.

Nowy „Drang nach Osten”

Pisaliśmy już o podjętej w Niemczech na dużą skalę akcji „kolonizacji wewnętrznej”. Zmierzona ona z jednej strony do przesiedlenia jak największej ilości bezrobotnych z miast na wieś i wogóle do powstrzymania procesu urbanizacji kraju — z drugiej zaś strony do niemieczenia prowincji wschodnich, zagrożonych, jak Niemcy twierdzą, przez „polską zachłanność”.

Onegdaj odbyło się w sali byłej izby panów w Berlinie zebranie, zwołane przez Towarzystwo Popierania Kolonizacji Wewnętrznej (Gesellschaft zur Förderung der inneren Kolonisation), na którym dłuższy referat wygłosił minister Rzeszy Schlange - Schöninggen. Oświadczył on z naciskiem, że od przeprowadzenia kolonizacji wewnętrznej zależy poprostu życie i cały dalszy rozwój narodu niemieckiego.

Akcja ta — zdaniem p. Schlange - Schöninggen — musi być zakrojona na wielką, historyczną miarę. Nie wystarczy to, co się obecnie przeprowadza w ramach „Osthilfe”, a mianowicie odłożenie wzgl. konwersja długów wielkiej i małej własności ziemskiej na wschodzie Rzeszy. Konieczna jest gruntowna reforma ustroju rolnego, która by dała prowincjom wschodnim nowe formy gospodarcze, nową strukturę ich załudnienia i nowe życie narodowo-polityczne - kulturalne.

„Jeśli — mówił min. Schlange — nie chcemy dożyć odwrotu niemieczyny od granic wschodnich do przeludnionych już dzisiaj ośrodków przemysłowych, musimy mieć odwagę porzucić półśrodki i zastosować całkiem nowe metody. Musimy chcieć, by rozpoczęło się znów parcie naprzód niemieczyny w wyludnione obszary wschodnie, tak jak to było kiedyś około roku 1300-go. Musi to być polityka kolonizacyjna w wielkim stylu, która dla obrony niemieckiego kraju osadzi mocno masy niemieckiego chłopstwa na wschodzie i doprowadzi silne nowe rezerwy na granicę niemieczyny, tak jak się to stało w średniowieczu. Ziemi na to wystarczy aż nadto; chodzi o to, by ją odpowiednio zużytkować”.

W dalszym ciągu mówca wysunął szereg zasad, na których opierać się ma cała akcja; m. in. uważa on, że usunięta musi być nienawiść między wielką, a małą własnością ziemską, dalej, że robotnicy rolni przy parcelacji wielkich posiadłości ziemskich nie mają być usuwani, lecz winni pozostać na miejscu, t. j. w prowincjach wschodnich i t. d. Cała „kolonizacja wewnętrzna” ma polegać na podziale ziemi na wschodzie Rzeszy między miejscowych chłopów, oraz między przybyszów z prowincji zachodnich, których rząd Rzeszy spodziewa się skłonić do przesiedlenia się na wschód.

Słown p. Schlange - Schöninggen, proklamuje nowy „Drang nach Osten”. Czy mu się ta akcja uda w tych rozmiarach, w jakich ją zapowiada, nie wiadomo, bo na przeszkodzie jej niechęć zdemoralizow. ludności niemieckiej do powrotu na wieś. Bądźco bądź opinia polska ma wszelkie powody do tego, by akcję „kolonizacji wewnętrznej” w Niemczech śledzić z największą uwagą.

Kryzys światowy a kryzys w Polsce

Przemówienie senatora Stanisława Głabińskiego, wygłoszone w Senacie dnia 29 lutego

Wysoki Senacie! Na podstawie dyskusji budżetowej, przeprowadzonej w Sejmie i w komisji skarbowo - budżetowej oraz na podstawie wygłoszonego referatu pana referenta generalnego, można stwierdzić, że wbrew optymistycznym zapewnieniom w poprzednich latach, osiągnięta została nareszcie między nami częściowa zgoda w ocenie położenia finansowego państwa. Jeszcze w roku przeszłym „zaryzykował” p. referent twierdzenie, że przyszedł rok przyniesie poprawę i że równowaga budżetu jest zupełnie zabezpieczona. Obydwa te twierdzenia okazały się istotnie zbyt ryzykowne, albowiem smutna rzeczywistość wykazała, że wydatki budżetowe na rok bieżący były o jakieś pół miljarda złotych za wysoko prelimitowane, a o poprawie położenia w stosunku do roku poprzedniego nie może być mowy. Pan referent generalny mówił w poprzednim roku o dwóch potężnych filarach, na jakich wspiera się nasze życie ekonomiczne: o równowadze budżetu i niewzruszonej stałości naszej waluty. Jeden z tych filarów jest już mocno zachwiany, pomimo, że został podparty pożyczkami, moratorium amerykańskim i bardzo daleko idącą kompresją wydatków. Drugi „filar” jeszcze się trzyma, ale nie jest zgola tak niewzruszony, jak mniema rząd i pan referent budżetowy.

Stały odpływ walut

Ogólne pokrycie kruszców i dewiz Banku Polskiego bowiem wynosiło z końcem r. 1927 milionów złotych 1412, zmniejszało się stale z każdym rokiem i wynosiło z końcem r. 1930 już tylko 975 milionów zł, z końcem r. 1931 zaś 813,8 milionów zł. W porównaniu z końcem r. 1927 stracił Bank z ogólnego pokrycia kruszców - walutowego okragło 600 milionów złotych, czyli 42,5 procent, a w ciągu jednego roku poprzedniego 162 milj. złotych, pomijając że był periodycznie zasilany obcą walutą w drodze pożyczek zagranicznych. Stały odpływ więc walut zagranicę jest niewątpliwie a poprawienie się naszego bilansu handlowego, nie może bezwzględnie zrównoważyć naszych niedoborów z tytułu bilansu płatniczego. Wszak z końcem roku 1929 oceniano urzędowo nasze długi wobec zagranicy na przeszło 10,3 miliardów złotych, którym przeciwstawiano zaledwie niespełna 1 i pół miljarda naszych wzajemnych wierzytelności.

Wzrost zadłużenia

Od tego czasu zadłużenie nasze bardzo jeszcze wzrosło. Licząc procentowanie tego zadłużenia tylko na 8 proc., mieliśmyby corocznie około 800 milionów złotych odpływu, gdy nadwyżka bilansu handlowego w roku 1930 wynosiła tylko 187 milionów złotych, w roku 1931 zaś 416,5 milionów złotych. Przytem zaznaczyć należy, że nadwyżka naszego bilansu handlowego wobec trudności eksportowych, ma tendencję zniżkową, że mamy już bilans handlowy bierny nie tylko z Francją, Włochami, Grecją, Szwajcarią i krajami zamorskimi, jak było dotychczas, ale także z Niemcami i że największe trudności mamy z temi właśnie krajami, z którymi nasz bilans jest najbardziej czynny, mianowicie z Anglią, Austrią i Czechosłowacją. Nie wiem, na jakiej podstawie pan referent generalny twierdzi w swym sprawozdaniu, że „nasze zadłużenie krótkoterminowe zagraniczne spłaciśmy w dużej części, nie ciąży więc na nas zmora, która gnębi dziś Europę”. Zapytuje, kiedyż to się stało? Wszak z końcem roku 1929 mieliśmy przeszło 3 miliardy złotych zobowiązań krótkoterminowych z tytułu kredytów towarowych, kredytów gotówkowych przedsiębiorstw polskich, a także kredytów bankowych! Może pan referent miał na myśli tylko kredyty bankowe, które mogły być wyrównane, gdyż miały pokrycie w równowartości wzajemnych wierzytelności naszych banków wraz z Bankiem Polskim. Ale poza kredytami bankowymi, mieliśmy około 2 i pół miljarda innych kredytów krótkoterminowych. Nadto pamiętamy o tem, że wedle statystyki oficjalnej udział kapitałów zagranicznych w polskich spółkach akcyjnych, w których udział ma zagranica, wynosi przeciętnie przeszło 50 procent, w niektórych, np. w ubezpieczeniach i w przemyśle skórzanym przeszło 90 procent, w hutnictwie 87 procent, w górnictwie naftowym 82 procent, w gazie i elektryczności 85 procent itd., co powoduje stały odpływ wa-

lut na wypłatę dywidendy. Nie mamy więc żadnej podstawy do optymizmu i uważam to za błąd nie do wybaczenia, że właśnie w tej chwili, po wyjęciu z Banku Polskiego specjalnej rezerwy kasowej w sumie 75 milionów złotych z pożyczki stabilizacyjnej, podnosi się niepokryty kredyt państwa w Banku Polskim do sumy 100 milionów złotych. Ta kśamo uważałbym za wielki błąd, gdyby rząd pod naciskiem władz skarbowych sięgnął do sztucznego zwiększania środków obiegowych w jakiejkolwiek formie.

Budżet nierealny

Po tych uwagach wstępnych miałbym się teraz zająć bliżej preliminarzem budżetowym i wykazać, że jest on nierealny. Od tego obowiązku jestem zwolniony, ponieważ sam pan minister skarbu uważał go w komisji skarbowo-budżetowej tylko za „próbę preliminarza”, a podobnie wyraził się pan minister komunikacji w odniesieniu do największego przedsiębiorstwa państwowego, kolei żelaznych. Istotnie mamy do czynienia tylko z „próbą” preliminarza, ponieważ rząd znalazł się w sytuacji finansowej i gospodarczej, której opanować nie jest w możności i radzi sobie w ten sposób, że w najgorszym położeniu gospodarczym podnosi nieopatrznie wszelkie podatki i opłaty, a obniża właśnie te wydatki, które mogłyby nieco dopomóc gospodarstwu narodowemu. Wystarczy wspomnieć, że wydatki państwa na rolnictwo w porównaniu z budżetem na rok bieżący, obniżono brutto z 48 milionów na 19 milionów, wydatki na roboty publiczne i melioracje z 109 milionów na 32 miliony, a wydatki netto ministerstwa przemysłu i handlu z 19 i pół miliona na okragło jeden milion złotych. Nie można istotnie zrozumieć, jaką jeszcze „kompresję” w tych wydatkach będzie mógł w ciągu roku skutecznie minister skarbu.

Brak kontroli

Nadto pamiętać należy, że żyjemy w takich czasach konstytucyjnych, które nie pozwalają parlamentowi wejść w całość naszego gospodarstwa skarbowego. Poza preliminarzem budżetowym bowiem, mamy szereg funduszy i przedsiębiorstw, które dzięki niebaczny postanowieniom rozporz. Prezydenta Rzeczypospolitej z 17 marca 1927, rządzą się własnymi prawami, nie przedkładają Sejmowi wcale swoich preliminarzy, dzielą się w pewnej tylko części ze skarbem państwa swymi zyskami, a w razie niedoboru domagają się od skarbu dopłaty. Dopiero ze sprawozdań Najwyższej Izby Kontroli Państwa, które przychodzi zhyt późno, dowiadujemy się czasami o ich działalności, a czasami otrzymujemy jakieś informacje z dzienników, lub z głosów poselskich. Np. z uwag Najw. Izby Kontroli za rok 1928-29 dowiedzieliśmy się, że odpisy „poza bilansowe” z podziału zysków, a mianowicie na wypłatę tantiem i nagród wyniosły w przedsiębiorstwach skomercjalizowanych 1 milion 159.000 złotych, a w niewydziałonych 107.000 złotych, razem 1.266.000 złotych. Interesującym jest zjawiskiem, że owe tantiemy wypłaca się także w przedsiębiorstwach, które nie tylko nie wykazują zysków, ale domagają się dopłat ze skarbu państwa. Np. w wytwórniach uzbrojenia wynosiły tantiemy 242 tysięcy złotych, deficyt zaś 12.243.000 złotych itd. Jest także w preliminarzu budżetu ministra skarbu w dziale „ogólnego zarządu skarbowego” wstydlawy paragraf 24, który opie- wa: Udział skarbu państwa w przedsiębiorstwach. Na rok przyszedł w dziale dochodów paragraf ten skreślono, pozostawiono go tylko w dziale wydatków ze skromną kwotą 20.000 złotych, ale w zamknięciu za rok 1929-1930 faktyczny ten udział w wydatkach wynosił 204.945 złotych. Wyjaśnień żadnych niema, jakie to przedsiębiorstwa uczestniczą w tym udziale.

Przedsiębiorstwa państwowe

Państwo ma także takie fundusze i przedsiębiorstwa, które nie należą do „skomercjalizowanych” ale rządzą się zupełnie samodzielnie pod opieką banków państwowych. Do takich należy np. przedsiębiorstwo akcyjne eksploatacji soli potasowych w Kaluszu i Stebniku, które w 97 proc. należy do Banku, a właściwie skarbu państwa. Przedsiębiorstwo to znane jest rolnikom, albowiem dostarcza im krajowych nawozów

szucznych po cenach coraz wyższych właśnie w czasie, gdy ceny zboża spadają. Jest to wogóle właściwością przedsiębiorstw państwowych i popieranych przez państwo, że korzystają z monopolowego stanowiska, aby ceny śrubować w górę, wbrew powszechnej tendencji zniżkowej cen. Powszechnie mówi się o rozwarciu nożyc między cenami rolnymi a przemysłowymi, jako o jednej z przyczyn przesilenia. U nas należy mówić przede wszystkim o rozwarciu nożyc między cenami konkurencyjnymi przedsiębiorstw prywatnych, a cenami ustalaniem lub patronowanymi przez państwo. Otóż nie wiadomo nic, czy to przedsiębiorstwo wykazuje jakieś zyski poza opłatą czynszu dzierżawnego za tereny państwowe, ale to wiadomo, że dotychczas wypłacało nieproporcjonalnie płace i tantiemy swoim licznym dyrektorom, nawiasem mówiąc, chodzą wieści, że przedsiębiorstwo to ma się związać kartelem z niemieckim syndykatem soli potasowych, chociaż w swoim czasie na to było zażożone i popierane, aby wyzwolić kraj od czulej opieki owe- go syndykatu.

Poza budżetem

Poza przedsiębiorstwami istnieją wydatki i dochody pozabudżetowe, o których ilości i przeznaczeniu budżet nie zawiera żadnych wyjaśnień. Nie są one obojętne także dlatego, że powiększają ciężary podatkowe: np. na szkoły zawodowe, ustawa o podatku przemysłowym podniosła wydatki do 25 procent, ale nie wiemy o ilości i sposobie rozdawnictw funduszy z tego źródła pobieranych.

Nie wiemy też bliżej o tem, dlaczego pewne rezerwy kasowe są płynne, a inne niepłynne; co się stało z pożyczką zapalczaną w sumie 32 milionów dolarów, która była przeznaczona częściowo na cele w ustawie o monopolu zapalczanym wymienione; co się stało z rezerwą kasową w kwocie 75 milionów złotych, złożoną w Banku Polskim, która znikła z rachunku Banku Polskiego; nie wiemy, dlaczego Bank Gospodarstwa Krajowego, mający 214 milionów złotych własnych i przeszło 600 milionów lokat państwowych, nie dał skarbowi w r. 1929-30 żadnego dochodu, pomimo wstawienia bardzo skromnej kwoty do preliminarza budżetu, nie mamy żadnej informacji, czy to samo znowu się nie powtórzy.

W ogólności byłoby z naszej strony naiwnym złudzeniem, gdybyśmy wyobrażali sobie, że na podstawie tych danych i wyjaśnień, jakie mamy, możemy nabrać dojrzałego sądu o stanie naszej skarbowości. Z tego punktu uważam za właściwe, zająć się raczej oceną polityki gospodarczej i finansowej rządu.

Bezrobocie

Nasze położenie gospodarcze jest istotnie bardzo ciężkie. Kraj nie wydobył się jeszcze z następstw zniszczeń wojennych i dewaluacji pieniądza, nie zdołał w drodze oszczędności odrodzić poważniejszej części zniszczonych kapitałów, a wszystkie warstwy wytwórcze, rolnicy, przemysłowcy, rzemieślnicy, znaleźli się w warunkach gospodarczej niewypłacalności, a konsekwencje tego stanu spadły na skarb państwa, na samorządy, na warstwy pracownicze i robotnicze. Niektórzy pocieszają się tem, że nasza liczba bezrobotnych około 300 000 jest rzekomo minimalną w porównaniu z Anglią, która ma blisko 3 miliony, lub Niemcami, które mają 5 milionów bezrobotnych. Jest to tylko złudzenie, ponieważ tamte kraje obliczają robotników i bezrobotnych we wszystkich zawodach, także w rolnictwie, gdy u nas uwzględnia się tylko robotników w górnictwie, przemyśle i robotach publicznych, w których mieliśmy ogółem zatrudnionych tylko 550 tysięcy robotników z końcem roku 1931. W samym rolnictwie u nas liczą bezrobotnych lub niedostatecznie zajętych na 1 i pół miliona.

„Epoka deficytów”

Jakżeż tę sytuację ocenia rząd i pan referent generalny?

Rząd i referent wbrew dawniej wyznawanym hasłom wszechmocy państwa także na polu ekonomicznym stanęli teraz pod tym względem na bardzo dogodnym, ale wręcz beznadziejnym stanowisku. Oto zdaniem ich nasze położenie gospodarcze jest bezpośrednim następstwem kryzysu światowego, i tak dawno nie poprawi się stanowczo, dopóki kryzys światowy nie minie. Przytoczę tu charakterystyczny ustęp z referatu generalnego: „Wyjść z sytuacji jest tylko dwa: albo ogólna katastrofa, albo wspólny wysiłek wszystkich celem osiągnięcia poprawy, oparty na doświadczeniu o współzależności gospodarczej. Dlatego

stuszną wydaje się opinią „komitetu bazylejskiego” z r. 1931, że złemu nie zaradzą zarządzenia finansowe, dopóki nie nastąpi radykalna zmiana dotychczasowej polityki obstrukcyjnej, która tamuje wolny ruch dóbr i kapitałów”. Z góry możemy zapewnić pana referenta, że powrót do międzynarodowej wolności handlowej jest wręcz wykluczony, ponieważ państwa słabsze, nie mające kapitałów i wielkiego przemysłu, nie chcą być nadal w służbie obcych kapitałów i ocej polityki mocarstwowej. A więc zdaniem pana referenta, czeka nas wraz z całą Europą... katastrofa. Zgodnie też z tą swoją przewodnią myślą zapowiada pan referent na wstępie referatu, że Polska wchodzi w „epokę deficytów” i pociesza nas tem, że weszliśmy w tę epokę później od innych państw.

Szkola wolnego handlu

Na tym przykładzie widzimy, do jakich rozpaczliwych konsekwencji prowadzi wiązanie gospodarcze Polski z t. zw. kryzysem światowym, który ogarnął państwa zachodnie i to w każdym z nich z bardzo różnorodnych przyczyn i w rozmaitym stopniu. Rząd i p. referent generalny w ocenie dzisiejszej sytuacji gospodarczej patrzą przez okulary finansjery zachodniej, świata bankowego i szkoły wolno-handlowej. Wierzę, że p. referent czyni to szczerze, z swego przekonania, ale nie mógłbym tego powiedzieć o przedstawicielach rządu. Mówi się z tej strony ciągle o t. zw. gospodarstwie światowym, o t. zw. współzależności gospodarczej wszystkich krajów i ludzi, powołują się panowie na Adama Smitha, ojca szkoły wolno-handlowej. Prawda, istnieje oddziaływanie stosunków światowych na każde gospodarstwo narodowe, już dlatego, że dzisiejsza stopa życiowa ludów objęła konsumpcję towarów kolonialnych i innych produktów, jakich z natury klimatu nie można wytworzyć wszędzie i że także produkcja narodu potrzebuje pewnych produktów surowych, narzędzi i maszyn, jakich w kraju nie znajduje. W zamian za te produkty trzeba także wywozić własne produkty, bo pieniądź jest pośrednikiem w wymianie i bez tej wymiany musi się wy-czerpać. Ale owa współzależność daleko jest istotniejsza, szersza i głębsza w łonie własnego gospodarstwa narodowego, w którym tak konsumpcja narodu, jak praca i rozwój produkcji, stopa życiowa i przyrost ludności, dobrobyt i niezależność polityczna, zależą od możliwego wszechstronnego rozwoju wszystkich dziedzin produkcji materialnej i wszystkich dziedzin ludzkiej kultury. Adam Smith żył i pisał w czasie, gdy A gliją była poważnie krajem rolniczym, gdy miała dopiero początki wielkiego przemysłu, gdy dopiero wynaleziono maszynę parową, a o kolejach żelaznych i zegludze parowej nikt jeszcze nie marzył, nie mówiąc już o dzisiejszych najnowszych środkach komunikacyjnych. Obroty zagraniczne były wówczas jeszcze nikłe, obrót towarowy w całym świecie dosiadał zaledwie cyfry jednego miljarda franków, gdy obecnie dosięga sumy 400 miliardów franków zł. Łatwo więc było wówczas wykazywać korzyści wolnego handlu, głównie surowcami, produktami rolniczymi i kolonialnymi, gdy ten wolny handel międzynarodowy nie zagrażał rozwojowi gospodarczemu i niezależności politycznej innych narodów.

Krajowe siły wytwórcze

A jednak już z początkiem 19 w. odezwały się w nauce i polityce poważne głosy przeciwko szkole wolnego handlu ze stanowiska interesów narodowych, tak gospodarczych, jak politycznych. Dzisiaj cały świat wszystkie narody doszły do przekonania, że w ich żywotnym interesie leży popieranie w kraju wszystkich sił wytwórczych. Bo rolnictwo najwyżej stoi w krajach przemysłowych, a przemysł i miasta tam, gdzie się opierają przede wszystkim na zasobnej i kulturalnie rozwiniętej warstwie rolniczej. Takie

FABRYKA OPON

doskonale w Polsce wprowadzona przeprowadzając reorganizację,

odda zastępstwa

na poszczególnie Województwa tylko pierwszorzędnym firmom, mogącym dać odpowiednie zabezpieczenie Zgłoszenia pisemne pod „Zyskowne zastępstwo” do Kurjera Pozn. nr. 8 975

kraje, jak Anglja i Walja, które zeszyły do 8 proc. ludności rolniczej i stały się wielkim warsztatem mechanicznym, pracującym przy pomocy swojego węgla i obcych surowców dla całej kuli ziemskiej, są anachronizmem historycznym i z natury rzeczy są i będą w kryzysie gospodarczym tak długo, dopóki nie nawrócą do normalnego ustroju gospodarczego. Każdy naród chce żyć i rozwijać się, każdy prowadzi politykę własną, narodową, nikt nie chce być skazanym wieczście na wysługiwanie się innym narodom. Dążenie do t. zw. samowystarczalności jest dzisiaj powszechnem, pomimo powszechnego rozumienia, że owa samowystarczalność nie oznacza wcale zamknięcia się murem chińskim przed wpływami reszty świata, ani

pod względem gospodarczym w drodze wymiany ludzi, towarów i kapitałów, ani pod każdym innym względem kulturalnym. Wszelkie nowe prądy grzeszą pewną przesadą, powoli jednak zdobywają przewagę i przystosowują się do konieczności gospodarczych. Czyni to dzisiaj nawet Anglja, nawracając do polityki narodowej, czynią to od dawna z przesadą Stany Zjednoczone Ameryki Północnej i ich dominja w całym świecie, czynią to zarówno państwa europejskie, jak azjatyckie i zamorskie. Ciche więc i głośnie westchnienia do międzynarodowej wolności obrotów muszą pozostać westchnieniami i nie ulecą dzisiejszego położenia świata.

(Dokończenie nastąpi).

Przed wyborami prezydenta Rzeszy

Odezwa głównej kwatery hitlerowców — Wybitny działacz hitlerowski szpiegiem

Monachjum, 2. 3. (Tel. wł.). — Główna kwatera hitlerowców ogłasza dziś odezwę wyborczą.

W ostrych i mocnych słowach zwraca się z wezwaniem do narodu niemieckiego, aby zadokumentował swą wolę w dniu 13 marca i głosował przeciw obecnemu systemowi politycznemu, który — jej zdaniem — od 13 lat trzyma w swej władzy cały kraj i akceptował p. in. hańbiący plan Younga. Przypominając przebieg ruchu wolnościowego, który rzekomo od 12 lat

propaguje hitleryzm, odezwa wzywa do głosowania na przywódcę tego ruchu, Adolfa Hitlera, wyrażając przekonanie że zwycięży on ostatecznie.

Lipsk, 2. 3. (PAT). Dzienniki lewicowe Saksonji ogłaszają dziś sensacyjne szczegóły o przeszłości posła narodowych - soc. Rosenberga, według których obecny naczelny redaktor hitlerowskiego dziennika w czasie wojny pozostawał na usługach szpiegowskich Rosji i był często w Paryżu w gmachu min. spr. zagr.

Rząd opanował sytuację w Finlandji

Lappowcy powracają do swych siedzib — Odezwa rządowa

Helsinki, 2. 3. (Tel. wł.). Ruch powstańczy, zainicjowany przez lappowców w całym kraju — jak donoszą komunikaty rządowe — jest zupełnie opanowany. Rząd wydał nakaz aresztowania głównych przywódców.

Wielu zwolenników stowarzyszenia lappowców, którzy stawili się na wezwanie partji w oznaczonych miejscach zbornych powróciło do domów.

Według innych doniesień partja konserwatywna, która wycofała z rządu swoich dwóch ministrów, domaga się ustąpienia całego gabinetu fińskiego, posiadającego obecnie dwie trzecie większości głosów w parlamencie. Dlatego też wątpić należy, aby żądanie konserwatystów było uwzględnione.

Prezydent wydał odezwę do narodu, oraz lappowców, ostrzegającą przed wykroczeniami, rozlewem krwi bratniej i zapowiadającą energiczne przeciwdziałanie wszelkim dalszym próbom szerzenia zamętu. Naogół jednak panuje przekonanie, że rząd raczej będzie dążył do osiągnięcia porozumienia z przeciwnikami.

Porwanie synka Lindbergha

Tajemnicza banda porwała 19-miesięcznego chłopczyka, aby uzyskać okup — Poruszenie w całej Ameryce — Dotychczasowe poszukiwania nie daly wyniku

Nowy Jork, 2. 3. (Tel. wł.). Znanemu lotnikowi amerykańskiemu Lindberghowi uprowadzono w ciągu ubiegłej nocy 19-miesięcznego chłopczyka.

Dziecko wykradli nieznani sprawcy z łódeczka, kiedy maleństwo złożono do snu i pozostawiono je na krótką chwilę same w pokoju.

Niedaleko domu, który jest odosobniony i znajduje się w pobliżu Nowego Jorku znaleziono później — jak donoszą niepotwierdzone dotąd wiadomości — drabinę. Zapewne posługiwali się nią nieznani sprawcy porwania dziecka. Ponadto znaleziono również

kartkę, w której żądają wartościowego okupu za oddanie dziecka.

Wszelkie poszukiwania mimo natychmiastowej akcji policyjnej dotąd pozostały bez skutku. W Nowym Jorku i w okolicy zatrzymywała policja wszystkie samochody i pociągi, rewidując je bardzo starannie nie udało się jednak wpaść na żaden ślad.

Wszystkie stacje radiofoniczne wniosły wieść o nagłym zaginięciu dziecka. Wywołało to ogromne poruszenie i wzburzenie w całej Ameryce z uwagi na popularność, jaką cieszy się Lindbergh w swoim kraju.

Prokuratura generalna skarży p. Piłsudskiego

Warszawa, 2. 3. (Tel. wł.). Do sądu wpłynęła sensacyjna skarga Prokuratury Generalnej przeciwko p. Stanisławowi Piłsudskiemu, znanemu powszechnie z licznych spraw sądowych o czeki bez pokrycia i z udziału w budownictwie pocztowym. W skardze Prokuratury Generalnej jest mowa o poszkodowaniu skarbu państwa na sumę 700.000 złotych. Skarb państwa poniósł straty w związku z transakcjami,

przeprowadzonymi przez zarząd kolei państwowych z przedsiębiorstwem budowlanym p. Piłsudskiego. Straty zostały spowodowane nieodpowiedniem wykonywaniem umowy przez p. Piłsudskiego. Niedokładności te dotyczą głównie przekraczania przez p. Piłsudskiego pewnych warunków dostaw.

Proces przeciwko p. Piłsudskiemu zapowiada się bardzo ciekawie.

Młodzież Wszechpolska i Grupa Akademicka O. W. P.

urządza w czwartek, dnia 3 marca rb. w sali Domu Rzemieślniczego, Fr. Ratajczaka 14a

Wielkie Zebranie Informacyjne

Referat n. t. „Kierunek narodowy wobec współczesnych zagadnień gospodarczych“ wygłosi Pos. Dr. Zdzisław Stahl, doc. Uniwersytetu Jana Kazimierza.

Obecność członków i kandydatów obowiązkowa.

Goście mile widziani.

Obniżenie plac na Śląsku

Warszawa, 2. 3. (Tel. wł.). — Orzeczenie nadzwyczajnej komisji arbitrażowej w Katowicach o 8 proc. obniżce plac hutniczych, przemysłowcy uznali za niedostateczne i dlatego zwrócili się do komisarzy demobilizacyjnego z wnioskiem o redukcję robotników, a nawet o zamykanie kopalń. Na posiedzeniu komisji arbitrażowej zapadła decyzja o obniżeniu plac pracowników umysłowych ciężkiego przemysłu górnośląskiego o 10 proc. Decyzja ta wchodzi w życie od 1 marca i obowiązuje do 31 sierpnia. (w)

Śmierć marynarza na statku „Poznań“

Gdynia, 2. 3. (Tel. wł.). Na statku „Poznań“, który po remoncie szykował się do opuszczenia portu w Rouen, zdarzył się tragiczny wypadek. Marynarz Tadeusz Upeniks, rodem z Rygi, obywatel polski i mający rodzinę w Warszawie, wpadł przez otwarte luk do ładowni i rozstrzaskał sobie czaszkę. Przewieziony do miejscowego szpitala żył jakiś czas, ale w dniu 29 lutego wyzionął ducha. Pochowany będzie na miejscu w Rouen. S. B.

Aresztowanie za sprzeniewierzenia

Bydgoszcz, 2. 3. (PAT). Na polecenie prokuratora aresztowano kierownika działu dewiz Deutsche Volksbank w Bydgoszczy. Fuchsa za sprzeniewierzenia, sięgające kilkudziesięciu tysięcy zł na szkodę banku.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.88 zł.; w Gdańsku na Warszawę 3.90 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 210.95 zł., gotówką — zł. za 100 guld. gd. w dewizach 173.31 do 173.57 zł., gotówką 172.37 zł.

Urzędowa ceduła

Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 2. 3. 1932.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznania, ładunki w wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71.3 kg (121 f w h.); 2) żyta pomorskiego 69.95 kg (119.1 f w h.); 3) pszenicy poznańskiej 74.8 kg (127.1 f w h.); 4) pszenicy pomorskiej 74.35 kg (126.4 f w h.); 5) jęczmienia poznańskiego 68 kg; 6) owsa poznańskiego 43.55 kg (74.1 f w h.).

Ceny transakcyjne.

Pszenica biała 75 ton. par. Pozn. 24.50
Pszenica 30 tonn par. Poznań 24.40
Uspokobienie spokojne.

Ceny orientacyjne.

Żyto	23.00—23.5
Uspokobienie spokojne.	
Jęczmień a) 64—66 kg.	19.50—20.5
Jęczmień b) 68 kg.	21.00—22.00
Uspokobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	23.25—24.25
Uspokobienie spokojne.	
Owies	20.25—20.75
Uspokobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% w/w.	35.50—36.50
Uspokobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% w/w.	36.50—38.50
Uspokobienie spokojne.	
Otręby żytnie	14.50—15.00
Otręby pszenne	13.75—17.45
Otręby pszenne (grube)	14.75—15.75
Rzepak	32.00—33.00
Gorczyca	30.00—37.00
Wyka latowa	22.00—24.00
Peluszka	21.00—23.00
Groch Victoria	23.00—26.00
Groch Folgera	30.00—33.00
Lubin niebieski	12.00—13.00
Lubin żółty	16.00—17.00
Seradela	25.00—28.00
Koniczyna czerwona	135.00—175.00
Koniczyna biała	280.00—400.00
Koniczyna szwedzka	125.00—145.00
Koniczyna żółta odluszczone	125.00—145.00
Przełot	260.00—300.00
Tymoteusz	40.00—45.00
Rajgras angielski	45.00—50.00
Słoma luźna	3.10—3.45
Słoma prasowana	3.60—4.20
Siano luźne	5.50—6.00
Siano luźne nadnoteckie	6.75—7.25
Siano prasowane nadnoteckie	7.75—8.25
Makuch Iniany 36—38%	26.00—28.00
Makuch rzepakowy 36—38%	18.00—19.00
Makuch słonecznik 46—48%	19.00—19.50

Ogólne uspokobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 75 tonn, pszenicy 75 tonn, jęczmienia 15 tonn, koniczyny żółtej 1000 kg.

Uwagi: Owies biały niezadyszczony ponad notowanie.

Słoma owsiana powyżej notowania.

POZNANSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, dnia 2. 3. 1932.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna. Obroty były nieliczne, przyczem zauważono niechęć do za-

wierania transakcji. Z papierów procentowych płacono za 5% Poż. konwers. 38 1/2% oraz za 8% obl. Komunalnego Banku Kredytowego 91 1/2% i za 8% listy zast. Zach. Pol. T-wa Kredyt. Miejs. 90 1/2%, zaś papiery lokacyjne P. Z. K. handlowano w transakcjach, mianowicie: 8% listy dol. stare po 69%, 4% listy zast. konwert. po 29% oraz 6% listy żytnie po 12 1/4.

Z akcyj bankowych płacono za Bank Polski 83 1/2%, jednakże pod koniec giełdy ofiarowano znacznie wyższy kurs, lecz nie było oddawców. Akcje przemysłowe bez notowania.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu):

5% Pożyczka konwersyjna 38 1/2% P.
8% listy zastawne Zach. Pol. T-wa Kredyt. Miejsk. w Poznaniu 90 1/2% P.
8% oblig. Komunalnego Banku Kredytowego 91 1/2% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 69% +
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 29% +

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kredyt. 12.25 +

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em 83.50 P.
Tendencja spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 2. 3. 1932.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjedn. tr. 9.99 sp. 8.90 kup. 8.86

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Holandja	359.75	360.45	358.85
Londyn	31.10	31.25	30.95
Nowy Jork czek	8.914	8.934	8.894
Nowy Jork kabel	8.919	8.939	8.899
Paryż	35.12	35.21	35.03
Praga	26.41	26.47	26.35
Szwajcaria	173.00	173.4	172.57
Kopenhaga	172.25	172.1	171.39
Berlin	211.90		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poź bud.	36.25
4% poź inwes.	39.75
4% poź. inw. szt. ser.	45.50
5% poź konw.	39.00
6% poź. dolarowa.	57.50
4% premj. dol.	48.0
7% poź. stabil.	59.50
10% poź. kol.	104.00

Tendencja przeważnie mocniejsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski	88.00—87.00
Haberbusch	0.00—10.00
Starachowice	0.00—6.00

Tendencja niejednolita.

PLODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg

reszta za 100 kg.

Berlin, dnia 2. 3. 1932.

Pszenica march 75—76 kg. 244.00—246.00
Tendencja spokojna.

Żyto march 72—73 kg. 193.00—195.00
i kup. Tendencja natychm. załadow. spokojna, dost. terminowa słabsza.

dalej fr. wagon Berlin tr. 24.00
żyto cif Berlin kup. 208.00
żyto rosyjskie cif Berlin sp 195.00

Tendencja natychm. załadow. spokojna, dost. terminowa słabsza.

Jęczmień brow. 178.00—185.00
Tendencja stała.

Jęczmień pastewny i przemysłowy 167.00—172.00
Tendencja stała.

Owies march 149.00—156.00
Tendencja spokojna.

Mąka pszenna 31.25—34.75
Tendencja spokojna.

Mąka żytnia 27.50—27.90—28.40
Tendencja słabsza.

Ospa pszenna 10.00—10.40
Tendencja słabsza.

Ospa żytnia 9.85—10.25
Tendencja spokojna.

Groch Victoria 20.00—27.00
Groch drobny jadalny 21.00—23.50

Groch pastewny 15.00—17.00
Peluszka 16.50—18.50

Bób 15.00—17.00
Wyka 16.00—19.50

Lubin niebieski 11.00—12.00
Lubin żółty 15.00—17.00

Seradela nowa 32.00—36.00
Kuchy Iniane 37% 12.20—12.40

Kuchy z orzecha ziemnego 12.60
Kuchy mielone (maczka) 12.40—12.50

Wytłoki suche paryt Berlin 8.20
Śrót Soja ekstrahowany 46% loco Hamburg 11.20—11.30

Śrót Soja ekstrahowany 46% loco Szczecin 12.30—12.40
Płatki ziemniaczane 15.40—15.80

Ogólna tendencja nieregularna.

Giełdy zbożowo - towarowe

Warszawa, 1. 3. Groch Wiktoria 28 do 34; koniczyna czerwona bez kianianki 210 — 250 obrót 447 w tem żyta 375. Reszta bez zmiany; uspokobienie spokojne.

Kraków, 1. 3. Ceny orientacyjne: pszenica dworska czerwona 28.25 — 28.50; biała 28 — 28.25; targowa 27.50 — 27.75; żyto dworskie 25.75 — 26.00; mąka pszenna krakowska 43 — 44; mąka żytnia krakowska 41 — 41.50; otręby żytnie 15 — 15.25; pszenne 15 — 15.25. Tendencja spokojna.

Bezrobocie we Francji

Ostatnie statystyki — Organizacja przytułków i jadalni — Do pływającego schroniska zagląda Polacy — Nieznany typ robotnika — włóczęgi — Zawody najbardziej dotknięte bezrobociem — Muzyka zamiera

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“.)

Paryż, w lutym. Bezrobocie. — Dramatycznie to zagadnienie jest na porządku dziennym całego świata. Rok temu armia bezrobotnych liczyła 10 milionów; dzisiaj liczba ta podwoiła się...

W ogólnym kataklizmie ludzkości, Francja wyszła jeszcze obronną ręką, a to dzięki swej przeznaczonej i pracowitości: życie bowiem nad stan jest tu naogół prawie nieznanne. Według jednak ostatnich statystyk, liczba ludzi, pozostających bez żadnego zarobku, waha się pomiędzy 800.000 a miljonem. Poza robotnikami również szeregi klas intelektualnych jest dotkniętych ciężko obecnym kryzysem. Z tej ogólnej cyfry przypada na pierwszą połowę miesiąca lutego na miasto Paryż 270.583 bezrobotnych, z czego 219.167 mężczyzn, a 51.416 kobiet. Co zaś do bezrobocia częściowego, obejmującego cały kraj, to daje się ono odczuć we wszystkich niemal przedsiębiorstwach, a wynosi niewiele więcej 2 dni na tydzień.

W Paryżu we wszystkich prawie dzielnicach, znajdują się schroniska dla bezrobotnych. Każde z nich rozda także „zupy ludowe“. Ogromną również działalność rozciąga protestancka „Armia Zbawienia“. Instytucja ta daje przytułek przeszło 1000 osobom, posiadając specjalne schroniska dla kobiet, a specjalne dla mężczyzn. Do rzędu ich należy obecnie również znane ogólnie przez biedaków „Pływające schronisko“.

Opodal królewskiego Louvre'u, na Sekwanie, unosi się ogromna łódź. Zejdźmy do niej. Tam się mieści owo „pływające schronisko“. Na prawo i na lewo znajdują się 3 sypialnie; dzielące się na dwie kategorie: łóżko o dobrym materacu, z czystą pościelą, kosztuje 2 fr. na dobę; łóżko takie same, ale okryte tylko ceratą, kosztuje 1 fr. 50. Dla wyzyskania miejsca łóżka są poustawiane jak w koszarach jedno na drugim wzdłuż ścian; u wejścia każdy rozporządza ścienną szafką, w której może zostawić swoje rzeczy, o ile powraca do schroniska. Opodal znajduje się sala z prysznicami i umywalkami. Jeżeli dodamy, że „Asile Flottant“ posiada centralne ogrzewanie i elektryczność, to zrozumimy, że ci wszyscy bezrobotni, których stać jeszcze na spędzenie tu nocy, nie należą do najniezwyklejszych. W posrodku pływającego przytułku urządzono salę jadalną: stoły i ławki z białego drzewa. Wszędzie panuje wzorowa czystość. Zaglądam do kuchni. Gotuje się tam właśnie rosół ze sztuka mięsa. Porcja wynosi 1 fr. 50; na stole przyprawiana jest czerwona sałata z cebulą, której talerzyk kosztuje 0,50 fr. podobnie jak porcja kielbasy; za samą zaś zupę z chlebem płaci się 0,60 franków.

Jeżeli sypialnie mogą pomieścić 150 osób, to kilka razy więcej bezrobotnych przesuwa się przez jadalnię tego „Asile Flottant“. Tutaj zresztą przychodzą się pożywić także i bezrobotni Polacy, których liczba w ostatnich czasach bardzo wzrosła. Coprawda zostały dla nich zorganizowane w jednym z przedmieści Paryża, a mianowicie w Levallois, specjalne baraki na terenie zakupionym poprzednio przez rząd, celem wybudowania tam Domu polskiego. Projekt ten jednak narazie odłożono i w ostatnich dniach odbyła się właśnie inauguracja owego przytułku dla 100 osób, w którym będą wydawane obiady dla 200 bezrobotnych. Stałych bowiem bezrobotnych Polaków w departamencie Sekwany jest przeszło 1000.

Nie trzeba jednak zapominać, że pracujących tutaj Polaków jest względnie niewiele. Stąd to raczej robotnicy, którzy utracili swe zajęcia na prowincji i przybyli do Paryża, celem wystarania się o nową robotę, albo też przeprowadzenia starań o repatriację. Ponieważ większość ich odbywa nieraz podróż pieszo, albo też w okolicach samego Paryża schodzi kilometry za wyszukaniem pracy, więc duża bardzo liczba bezrobotnych specjalnie cierpi na nogi i potrzebuje kilkunastego wypoczynku, ku czemu właśnie służyć będzie ów polski przytułek.

Salę jego są dosyć przestronne, a ponieważ są nowe, więc narazie przynajmniej czyste. Zaznaczamy tylko nawiasem charakterystyczny szczegół. Obywatelski komitet pań, który się tem polskim schroniskiem zajmuje,

nie omieszkali umieścić w jadalni na jednej ze ścian nieduży krzyż, a pod nim... portret Piłsudskiego na pięknym rumaku!

Na ulicach Paryża ukazał się obecnie nieznany dotąd zupełnie typ włóczęgi. Są to mężczyźni starsi i młodzi, ubrani w zniszczone aksamitne, lub z niebieskiego płótna robotnicze ubrania. Twarze blade, oczy podsińnięte; są to robotnicy bez pracy. Jedni z nich pochodzą z samego Paryża, ale dużo ściągają z różnych departamentów. Spotyka się ich w dzień przy „taczach“ podziemnej kolejki z torbami na plecach: Czy czekają na co? Trudno odpowiedzieć. Czasami któryś śmielszy zatrzyma przechodnia, prosząc o skromny datek. Nikt im nie odmawia.

Wczoraj około 11-ej wiecz., przechodząc Polami Elyzejskimi spotkałam kilka takich grup. Jedna podeszła do mnie. Wieczór był chłodny. Wszliśmy do pobliskiego baru. — Skąd jesteście pytam? — Z północy, z kopalni, odpowiedział jeden zaplając czarną gorącą kawę z nieklamana rozkoszą. Chleba zjedli mały kawałek, reszta poszła do torby, na jutro... Au revoir, merci! brzmiało pożegnanie.

Bezrobocie w Paryżu dotknęło bardzo różne zawody, ale mówią, że najbardziej odczuwa się je w budownictwie. Poza tem na kryzysie ucierpiał ogromnie personel hotelowy. Wielkie „palaces“ stoją po części pustkami, zamyka się w nich jedno, albo nawet dwa piętra, celem ograniczenia ogólnych wydatków, ale równocześnie odprawia się część służby.

W sferach artystycznych najdotkliwiej odbiły się obecnie stosunki na zawodowych artystach muzycznych.

Tutaj bowiem, podobnie jak i pomiędzy robotnikami, daje się bardzo dotkliwie odczuć konkurencja zagraniczna. Wiadomo, że we Francji znajduje się przeszło pół miliona pracujących Polaków i tyłuż, jeżeli nie więcej Włochów. Coprawda izba uchwalila ostatnio projekt ustawy, mającej na celu rozłożenie opieki nad pracownikami francuskimi, ale na mocy której byli kombatanci armii aljańskich oraz wygnanci polityczni posiadają nadal prawo zarobku we Francji. Otóż artystów muzycznych wśród b. kombatantów znajduje się bardzo wielu. Konkurencja obca zatem nie została usunięta.

Pozatem faktem jest, że film mówiący przyczynił się niepomniernie do zadania niezmiernie ciężkiego ciosu tej branży artystów, a kryzys ogólny dokonał reszty. Jeżeli bowiem kinematografy, których ceny miejsc bynajmniej nie spadły — wynoszą od 15—25 frs. — są jeszcze przepełnione, to teatry pustoszeją coraz bardziej, a na koncerty prawie nikt nie chodzi.

Wobec tego, po bardzo długich wzdarganiach pewna część muzyków zawodowych uczyniła starania, celem otrzymania kart bezrobotnych. W obecnej chwili jest ich 500. Dzięki tym kartom otrzymują zapomogi w kwocie 8 fr. 50 dziennie.

Kropla to w morzu, jeżeli się pomyśli, że życie, a powiedzmy produkty koniecznej potrzeby, nietylko, że nie tanieją, ale... drożeją. Ale o tem w następnym artykule. W licznych jednak kołach już obecnie daje się słyszeć krzyk trwogi: muzyka zamiera!

Nie zlagodziła ona coprawda obyczajów, jak mniemał utopista Jean-Jacques Rousseau, ale niemniej obecny kryzys skazać może na zagładę setki tysięcy szczerych artystów.

I. BRIARES.

dobnie jest i z kołami prowincjonalnymi. Najpierw Zrzeszenie Kół Prowincjonalnych zaprotestowało przeciw nadużywaniu przez wspomniany „blok“ nazwy kół prowincjonalnych. Z pośród kół, podpisanych pod ulotką „sanacyjną“, wycofało się Koło Radomskich.

Obecnie zaś otrzymujemy od zarządu Akademickiego Koła Płoczan następujące oświadczenie:

„Zarząd Akademickiego Koła Płoczan stwierdza, że nie należy do „Gospodarczego Bloku Kół Prowincjonalnych i Naukowych“, a tem samem nie zezwolił na podpisanie A. K. Pl. pod ulotką tegoż „Bloku“ w dniu wyborów do „Bratniej Pomocy“ Tow. Stud. Uniw. Pozn.

(—) Karol Kawecki — prezes“.

Oświadczenie

Otrzymałmy poniższe oświadczenie korporacji akademickiej „Gedania Posnaniensis“ z prośbą o ogłoszenie:

„Wobec szerzących się pogłosek że członkowie akademickiej korporacji „Gedania Posnaniensis“ w Poznaniu należą do „sanacyjnego“ związku „Myśli Mocarstwowej“ — stwierdzamy, co następuje:

„Członkowie K! Gedania Posnaniensis“ do „Myśli Mocarstwowej“ nie należą. Winnych szerzenia pogłosek niezgodnych z prawdą i szkodzących nam w opinii, będziemy pociągali do odpowiedzialności“.

4 proc. premjowa pożyczka dolarowa

W dniu 1 bm. odbyło się ciągnięcie 4% premjowej pożyczki dolarowej serii III.

Wygrana 40.000 dol. am. nr. 990412.

Wygrane 8.000 dol. am. nr. 1164634.

Wygrane po 3.000 dol. am. nr. nr. 1210079 23921 820231.

Po 1.000 dol. am. nr. nr. 773519 344993 595553 526683 921933.

Po 500 dol. am. nr. nr. 98119 435245 897987 1450727 0.198 1067877 998375 582785 543984 1377296.

Po 100 dol. am. nr. nr. 309160 96911 449550 1383262 547460 277583 294219 1332346 1021575 1199643 704632 1361215 1253611 976213 301332 52370 1314647 51922 1030523 870478 68419 18933 427491 474933 888739 1443561 278735 722740 574855 1227502 77443 429001 - 936582 191690 349582 1410786 585654 791851 1422495 1383667 548502 492497 242962 1390362 197101 345382 1211374 1300137 1415225 88262 359049 723952 332194.

556799 1479151 579172 140619 1460350 1074665 3862 1193324 354729 654933 1262511 1184015 437475 214746 592120 660170 242372 820901 5590 803540 1248283 900654 168698 150789 215439 1163897 1069889.

Korzystajcie z TANIEGO TYGODNIA KSIĄŻKI!

Najlepsza okazja zaopatrzenia się w tanie a doborowe lektury. dw 2899

Senator z listy nr. 1

Od Radziwiłła do Boguszeńskiego

W pierwszym dniu rozprawy budżetowej w Senacie, 29 lutego b. r., wielkie poruszenie — jak już donosiliśmy — wywołała mowa sen. Boguszeńskiego, który niedawno wystąpił z B. B. Wygłosił on mowę, w której używał określeń takich, jak to, że Polska stała się jednym wielkim więzieniem, że bicie i katowanie jest częste, że ci, którzy dziś rządzą Polską, posługiwali się niegdyś frazesami socjalistycznymi dla omanienia mas. Coprawda, zdania te, w związku z przeszłością rządzących dziś i ich wodzą, oraz w związku z Brześciem, na zawierając treść, w której tkwiłoby sporo prawdy. Ale gwałtowny sposób przemawiania sen. Boguszeńskiego doprowadził do odebrania mu głosu przez marszałka senatu p. Raczkiewicza.

Bardziej zajmujące jednak niż samo przemówienie p. Boguszeńskiego są nazajutrz głosy pism rządowych.

Oto „Gazeta Polska“ (nr. 61) pisze:

„Senator Boguszeński, który przed kilkoma tygodniami zgłosił wystąpienie z klubu B. B. W. R. i nie wstąpił do żadnego klubu wygłosił przemówienie o charakterze wybitnie demagogicznym. Ponieważ mowa jego zawierała najbardziej naiwne hasła komunistyczne, p. marszałek po dwukrotnym przywołaniu sen. Boguszeńskiego do porządku w końcu odebrał mu głos“.

Krótko mówiąc, główne pismo obozu rządzącego, stwierdza, że senator, który niewiele dni temu należał do B. B. W. R., wyznaje i głosi najbardziej naiwne hasła komunistyczne. Być może, iż tak jest. Ale w każdym razie jeszcze więcej naiwności jest w tem stwierdzeniu takiej nagłej przemiany senatora B. B. w komunistę.

Niemniej serdecznie przedstawia tę sprawę „Express Poranny“ (nr. 61), także oddany rządzącemu obozowi:

„Myślano ogólnie, że sen. Boguszeński przechodzi do jednego ze stronnictw opozycyjnej lewicy. Wczoraj okazało się, że te przypuszczenia były mylne. Sen. Boguszeński poglądami swymi daleko wykraczał poza linię polityczną naszych lewicowych partii opozycyjnych, jak ludowcy lub socjaliści i stanął na tej samej platformie, która w Sejmie reprezentuje...

komunista Rosenberg. To też w trakcie jego przemówienia wczorajszego od razu scharakteryzował tę niezwykłą wolę polityczną sen. Wyrostek, wołając: „Nareszcie jeden komunista w Senacie“.

Ale kto... nareszcie wprowadził tego komunistę do Senatu? Oto Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem. Oto ta słynna lista 1, na której czele, zarówno do Sejmu jak i Senatu, stał p. Józef Piłsudski. Okazuje się jak... staranny był dobór.

W czasie rozpraw w Sejmie dnia 26 lutego b. r. nad ustawą o ustroju szkolnictwa, gdy lewica była nieobecna, zasiadli na jej ławach niektórzy posłowie B. B. i przerywali pos. St. Strońskiemu, który zawołał: „Panie lewicowcy, wy przynajmniej nie przeszkadzajcie mi“.

Gdy zaś wywołało to wesołość, pos. Stroński dodał: „Coprawda, to B. B. mógłby ze swego łona nienajgorzej obsadzić skrajną lewicę“.

Sprawa p. Boguszeńskiego poucza, jak prawdziwa była ta uwaga. Rozpiętość B. B. od ks. Radziwiłła do p. Boguszeńskiego jest nieograniczona. Wszystkiego jest tam trochę, a niejedno jeszcze się pokaże.

Zdemaskowane metody „sanacji“

Pisaliśmy już o metodach, jakimi posługiwały się organizacje „sanacyjne“ (przedewszystkiem „Myśl Mocarstwowa“ i „Legion Młodych“) w swej ofensywie na „Bratnią Pomoc“ uniw. poznańskiego — przedewszystkiem zaś o utworzeniu jakiegoś fikcyjnego „Gospodarczego Bloku Kół Prowincjonalnych i Naukowych“, pod którą to firmą „sanatorzy“ spodziewali się obalamuć mniej zorientowaną młodzież. Rychno okazało się, że „bloku“ tego nie popiera ani jedno z kół naukowych na uniwersytecie, a Delegacja Kół Naukowych ogłosiła specjalne oświadczenie, stwierdzające, że koła te nie mają nic wspólnego z owym nowotworem, mającym charakter wyraźnie partyjnopartyjny.

Wkrótce potem okazało się, że po-

Szproty i lososie

Obfite połowy naszych rybaków

Hel, 2. 3. (Tel. wł.) Mimo mrozów port rybacki w Helu jest nadal otwarty. Zamarzł jedynie w tych dniach port w Jastarni.

Rybacy, mający tutaj swoje kutry, łowią nadal szproty w wielkich bardzo ilościach. Zdobyc 200 centnarów na kuter nie należy do rzadkości. Z powodu wielkich połowów ceny są bardzo niskie i wynoszą w Gdańsku około 50 fen. za centnar, a w Helu 1,50 zł. Ponieważ jednak wędzarnie na półwyspie mogą przerobić dziennie powyżej 300 centnarów, więc wielka ilość szprot pozostaje. W ubiegłym tygodniu zaszedł w Helu wypadek, że wrzucono do morza 300 centnarów, tylko dlatego, że nie było odbiorców.

Helanie łowią teraz bardziej intensywnie lososie na wędkę (takie) i za pomocą pławnic. W Gdańsku, gdzie jeszcze nadal sprzedaje się wszystkie lososie, placą za kilogram tej ryby około 2 guldenów przy bardzo słabej tendencji. Wyrażane jest tutaj przekonanie, że w najbliższych miesiącach, gdy rozpocznie się sezonowy połów większych ilości lososia, ceny spadną przynajmniej do 1 zł. za funt S. B.

Zginął w odmetach fal

Gdynia, 2. 3. (Tel. wł.) W ubiegłą niedzielę, w godzinach wieczornych, utonął w tutejszym porcie rybackim 32-letni Feliks Kunath, rodem z pobliskich Mechlinek, ojciec trojga dzieci.

S. p. Kunath wraz z drugim rybakim, Siwertem, spychał łódź przy czem obaj wpadli do wody. Siwert uratowali marynarze, natomiast Kunath poszedł na dno. Według jednej wersji rybacy udawali się na połow, zaś według drugiej chcieli wyprawić się po węgiel. S. B.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Dobrowolne czy przymusowe ubezpieczenie gradowe?

Stan faktyczny — Zrzeszenie Gradowe — Spadek liczby ubezpieczonych — Część rolników za przymusem — Argumenty zwolenników przymusu

W kilku pismach codziennych pojawiły się artykuły omawiające krytycznie projekt wprowadzenia przymusowego ubezpieczenia od gradu. Jak się dowiadujemy, projekt ten, ujęty już w konkretną formę, wejdzie już w bliskiej przyszłości pod obrady kompetentnych ciał samorządowych. Sprawa ta jest niewątpliwie bardzo ważna dla całego rolnictwa wielkopolskiego, to też zasługuje na baczną uwagę i sumienne, bezstronne rozpatrzenie. Byłoby, zdaniem naszym, bardzo pożądanym, aby na ten temat wypowiedzieli się bezpośrednio zainteresowani, t. j. rolnicy, którym chętnie otwieramy nasze łamy do rzeczowej dyskusji.

Zanim ta dyskusja się rozwinie, należy zaznaczyć, choćby ogólnie, z istniejącym stanem faktycznym w tej dziedzinie. Na terenie województwa poznańskiego działa cały szereg towarzystw ubezpieczeniowych, zajmujących się interesem gradowym. Do niedawna istniała w tej dziedzinie istotnie wolna konkurencja, gdy jednakże w okresie 1927—29 ten dział ubezpieczeń z powodu klęski gradobicia naraził towarzystwa na wielkie straty, pod naciskiem zagranicznych zakładów reasekuracyjnych, ponoszących pewną część ryzyka, zorganizowały one t. zw. „Zrzeszenie Gradowe”, pewnego rodzaju kartel, mający na celu ujednolicenie postępowania wszystkich zrzeszonych towarzystw. Wprowadzono więc jednolite stawki taryfowe dla wszystkich zakładów, podwyższając je dla niektórych około nawet o 200 proc. i więcej w stosunku do 1926 r., unormowano opłaty uboczne, jak dodatki na fundusz rezerwowy, na koszty administracyjne i za wyłączenie z ubezpieczenia słomy, opusty za lata bezgradowe, za wieloletnie ubezpieczenie, za przynależność do organizacji rolniczych oraz prowizje pośredników. Dalej Zrzeszenie Gradowe zaprowadziło wspólną statystykę, ustaliło metody szacowania szkód i zajęło zdecydowane stanowisko wobec reasekuracji, przeciwstawiając się dalszym jej żądaniom o podniesienie taryf.

Podajemy tak stosunkowo szczegółowo podstawy i kierunki działania Zrzeszenia Gradowego, bo wynika z tego, iż jest to organizacja zwarta, pozostawiająca poszczególnym, w jej skład wchodzącym towarzystwom bardzo skromną tylko swobodę ruchów, redukującą — jak każdy kartel — do minimum działania wolnej konkurencji. Dzięki Zrzeszeniu sytuacja finansowa towarzystw udrożniła się w pewnym stopniu. Niestety stało się to w dużej mierze kosztem ubezpieczonych, na których nakładano coraz to nowe ciężary drogą podwyższania składek ubezpieczeniowych, które są obecnie w Wielkopolsce mniej więcej o 100 proc. wyższe niż przed wojną.

To też pod wpływem tej polityki Zrzeszenia Gradowego liczba ubezpieczonych systematycznie się zmniejszała. Gdy przed wojną w Wielkopolsce ubezpieczonych było około 34 000 gospodarstw, liczba ta spadła na 26 000 w 1929 r., a później już w tempie przyspieszonym: w 1930 r. na 17 000, w 1931 r. na około 15 000. W całej Polsce obecnie ubezpieczonych jest około 40 tys. gospodarstw.

Ponieważ istnieje podobno w Zrzeszeniu Gradowym tendencja do dalszego jeszcze zaostreżenia warunków ubezpieczeniowych, nieuchronnym stałby się dalszy odpływ rolników z szeregow ubezpieczonych, co spowodowałoby musiało ponowne podniesienie taryf. Ubezpieczenie gradowe obraca się, zdaniem pewnych kół rolniczych, w błędnym kole, z którego w obecnych jego formach organizacyjnych niema wyjścia.

Z tych właśnie kół rolniczych wypłynął na wydziale wojewódzkim wniosek o opracowanie projektu reorganizowania ubezpieczenia gradowego na zasadzie przymusowej. Opracowanie powierzono Krajowemu Ubezpieczeniu Ogniomu w Poznaniu. Projekt ten jest już gotowy i został w tych dniach wydrukowany. Przewiduje on przymusowe ubezpieczenie wszystkich gospodarstw rolnych na

obszarze województwa poznańskiego od 5 ha wzwyż, obejmując przytem jedynie 4 zasadnicze gatunki zbóż: żyto, pszenicę, jęczmień i owies oraz mieszkanki tych zbóż. Nie wchodząc w szczegóły projektu i jego uzasadnienia, stwierdzamy tylko, że zdaniem autorów projektu, wprowadzenie przymusu pozwoli obniżyć taryfę zrzeszeniową na rok 1932 o 30 proc., co uzasadnia się następująco:

„1. Taryfa dotychczasowa dała w ostatnich dwóch latach pewne nadwyżki, wynoszące przeszło 30 proc. składek. Jednakowoż wobec strat gradowych z poprzednich lat oraz wobec konieczności nagromadzenia funduszy na wypadek ponownych klęsk gradowych, taryfa musiałaby pozostać w dotychczasowej wysokości.

„Nastanie przymusu poprawiłoby natomiast położenie ubezpieczenia gradowego, dając przez wielki przyrost ilości ubezpieczonych znacznie zwiększone wyrównanie ryzyka. Wyrównanie to zmniejszyłby przeciętną szkodowość i zmniejszyłby również potrzebę posiadania rezerw oraz szybkość gromadzenia ich. Byłoby to może największe źródło oszczędności dla taryfy.

„2. Koszty administracyjne obniżyłby się wydatnie, bo odpadałby przede wszystkim poważne wydatki na pozyskiwanie ubezpieczeń (reklama, agenci); poza tem masowość i gęstość ryzyka, uzyskana przez przymus, dałaby oszczędności na kosztach administracyjnych.

„3. Zwiększone wyrównanie ryzyka zmniejszyłoby potrzebę reasekurowania. Reasekuracja w normalnych warunkach jest wyższa, tem więcej przyczynia się do odbierania dochodów zakładów ubezpieczeniowych, powiększa więc pośrednio koszty jego. Poza tem przez nią odprowadza się dużo kapitału zagranicę. Polska wobec wielkiego rozdrobnienia ubezpieczeń gradowych na wielką ilość zakładów, oddawała w reasekurację aż 75 proc. składek gradowych. Sądzić należy, że według zasad teorii reasekuracyjnej możliwe będzie po wprowadzeniu przymusu ubezpieczenia poważne ograniczenie reasekuracji.

Zestawiliśmy powyżej argumenty zwolenników wprowadzenia przymusu ubezpieczenia od gradobicia. Nie chcąc rozszerzać zbytnio ram niniejszego artykułu, odkładamy do jednego z następnych n-ów omówienia też przeciwników przymusu w tej gałęzi reasekuracji. Dopiero na podstawie wszechstronnego zbadania tego problemu można będzie ustalić sobie właściwy pogląd na celowość projektowanej reformy.

KRONIKA GOSPODARCZA

Kalendarzyk podatkowy

Ministerstwo skarbu przypomina płatnikom podatków bezpośrednich, że w miesiącu marcu br. płatne są następujące podatki:

1) do dnia 15 marca br. zaliczka miesięczna na poczet państwowego podatku przemysłowego od obrotu, osiągniętego w lutym br. przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii i przemysłowe I — V kategorii, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, oraz przez przedsiębiorstwa sprawozdawcze,

2) do dnia 7 marca br. — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę wraz z dodatkami kryzysowym potrącony w ciągu miesiąca lutego br.,

3) do dnia 5 marca br. — wpłata ¼ części różnicy w podatku dochodowym od uposażeń służbowych, wynikającej z kumulacji uposażeń, otrzymanych w ciągu 1931 r. od różnych służbodawców,

4) do dnia 15 marca br. — wpłata zaliczki miesięcznej na poczet nadzwyczajnego podatku od dochodu, osiągniętego przez notariuszy (rejentów), pisarzy hipotecznych i komorników w miesiącu lutym br.

Nadto płatne są zaległości odroczone i rozłożone na raty z terminem płatności w marcu br., tudzież podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze również z terminem płatności w tym miesiącu.

(k) Projekt nowej ustawy o funduszu drogowym. Ministerstwo robót publicznych opracowało projekt nowej ustawy o państwowym funduszu drogowym, która zastąpić ma ustawę z dnia 3 lutego 1931 r. Projekt ten po uchwaleniu przez radę ministrów, w najbliższym czasie wniesiony zostanie do Sejmu. Projekt nowej ustawy różni się znacznie od ustawy zeszłorocznej. Według nowego projektu, zmniejszą się poważnie świadczenia na rzecz funduszu drogowego od samochodów osobowych, taksówek oraz autobusów, wzrosną zaś bardzo nieznacznie opłaty od samochodów ciężarowych. (l)

Likwidacja Biura Samorządowego

Dowiadujemy się, że znane nietylko w sferach samorządowych Biuro Samorządowe w Poznaniu ma być podobno zlikwidowane. Biuro Samorządowe ze swoim pismem fachowym „Wiadomości Samorządowe” od szeregu lat spełnia doniosłą rolę w życiu miast zachodnich, jest instytucją uświadamiającą ogół o zadaniach samorządu oraz doradcą w sprawach fachowych dla samych urzędów samorządowych.

Podobno bynajmniej nie względy oszczędnościowe są istotną przyczyną zamierzonej likwidacji „nasze miasta są wiadomością o likwidacji zaskoczono, gdyż wysoko sobie cenią działalność Biura, tak informacyjną, jak doradczą i rewizyjną odnośnie kas komunalnych.

Cóż więc jest powodem likwidowania tak pożytecznej instytucji? Jakie stanowisko zajmują wobec tego nasze koła miast? A władze nadzorcze? Czy uważają działalność instrukcyjną dla samorządu za niepotrzebną?

W szczególności byłoby interesującym, jak zapatruje się na tę kwestję władza centralna, gdyż co do urzędu wojewódzkiego w Poznaniu, to mieliśmy niedawno przykład, jak oryginalnie zapatruje się na zasady samorządu, jeśli wezwala kasy oszczędności do składek na izbę wojewódzką, do jakiej wogóle ta izba nie ma żadnego tytułu, a co sprzeciwia się wyraźnie ustawie, która pozwala czysty zysk przeznaczać tylko na cele użyteczności publicznej. Przytoczyć trzeba i drugi przykład bardzo ciekawy. Urząd wojewódzki w Poznaniu, podając do wiadomości związkowi komunalnym zarządzenie ministerstwa o bezwzględnej oszczędności przy układaniu budżetów, wbrew jego wyrażonemu brzmieniu, zaleca preliminarznie sum na cały szereg najrozmaitszych celów nieobowiązkowych, a nawet na cele inwestycyjne, jak np. utworzenie w Poznaniu nowej szkoły nauk społecznych! Czy wydział samorządowy województwa poznańskiego ma prawo i kompetencje prowadzenia niezależnie od ministerstwa polityki samorządowej na swym terenie?

Pragnęlibyśmy, aby wyjaśnione zostały ponad wszelką wątpliwość te kwestie, a także czy jest intencją także ministerstwa, aby związki komunalne ziem zachodnich pozbawione były własnej pomocy, jaką sobie same stworzyły, i czy chodzi o to, aby w ogólnych sprawach samorządowych, nie zabierały głosu, oraz czy w czasach największych oszczędności za celowe uważa się niszczyć istniejącą już sprawną instytucję wbrew intencji interesowanych samorządów, aby — rychlej czy później — stworzyć może nowym nakładem pracy i pieniędzy instytucje nowe.

Proces „sanacyjny” posła

W tych dniach odbyła się przed sądem w Katowicach sensacyjna rozprawa, podczas której jako skarżący występował głośny prezes Zw. Inwalidów Wojennych i poseł „sanacyjny” Karkoszka, a jako oskarżony p. Z. Wójcikiewicz.

Pan Karkoszka czuł się dotkniętym listami, jakie p. W. wystosował m. in. do mjr. rez. Ludygi Laskowskiego i do przewodniczącego Rady głównej Zw. Inw. Woj. w Warszawie. Według referatu „Polonji” z procesu p. Wójcikiewicza w wymienionych listach zarzucał p. Karkoszkę, że był on pruskim poli-

Nie będzie więcej chorych dzieci!!

Czy wiecie matki, że nadzwyczaj skutecznym środkiem leczniczym przy krzywicy, słabości i rozmięczeniu kości, niezycie oskrzeli, gruźlicy i ogólnym niedorozwoju jest Emulsja Tranowa „ERBE”?

Ten jedyny w swoim rodzaju środek odżywczy, zawierający najczystszy tran, witaminy, sole wapniowe i fosforowe jest przetworem wyjątkowo smacznym chętnie przez dzieci przyjmowanym „Emulsja tranowa Erbe” jest również preparatem wybitnie wzmacniającym dla osób dorosłych, osłabionych i rekonwalescentów. Pw 10 234-51.41 Dr. L. K.

cjantem, maltretował powstańców, aresztował ich, konfiskował im broń, a nawet sztandar polski, że był więcej prusakiem aniżeli sam „Grenzschutz”; kopał powstańców i znęcał się nad nimi; stawiał ich pod mur, groząc rozstrzelaniem, że starał się przekupić oskarżonego, oraz, że czerpie zyski z zakupu butelek i loterii fantowej, na co koncesje posiada Zw. Inwalidów.

Na terminie po odczytaniu ciekawego listu p. W., w którym Karkoszka stawia najcięższe zarzuty, zastępca p. Karkoszki przedłożył „świadcstwo” Związku Powst. Śl. na dowód jego działalności, jako policjanta pruskiego. Zastępca oskarżonego, dr. Stach ofiarował dowód prawdy przez przesłuchanie 15 świadków podając zarazem nazwiska powstańców, których aresztował i maltretował p. Karkoszka.

Sąd wobec tego postanowił sprawę odroczyć i wezwać zastępcę oskarżonego do podania świadków w ciągu trzech dni na piśmie. Następna rozprawa odbędzie się w najbliższym czasie.

Z Stronnictwa Narodowego

Zebrań w Chodzieży

Chodzież w marcu.

W końcu lutego odbyło się plenarne posiedzenie koła, na którym uczczono pamięć zmarłego członka s. p. Andrzeja Marcinkowskiego oraz b. posła okręgu s. p. Karola Rzepeckiego. Następnie p. Mirosław Strzeński wygłosił referat p. t. „Zagraniczna polityka Polski, a zwłaszcza w stosunku do Niemiec”. Po referacie wywiązała się obszerna dyskusja, poczem uchwalono rezolucję, domagającą się energicznej postawy władz polskich względem Niemców, wyrażając ubolewanie, że władze lokalne nie zwracają dostatecznie uwagi na niebezpieczeństwo niemieckie.

Odpis rezolucji przesłano jednocześnie do starostwa w Chodzieży oraz do urzędu wojewódzkiego w Poznaniu, a również do Klubu Narodowego w Sejmie.

Poza tem omawiano kwestję żydowską w Polsce. Konkurencję kupiectwa żydowskiego odczuwa społeczeństwo chodzieskie bardzo dotkliwie, gdyż na 8.000 mieszkańców jest w Chodzieży 12 sklepów żydowskich. Zwracano również uwagę, że w ostatnich dniach obywatel Chodzieży p. Maksymilian Wiśniewski odnajdł swój lokal firmie „Jarmark Warszawsko-Lódzki”, której właścicielką jest Ida Gutgold.

Dyskusja na zebraniu była bardzo ożywiona a brali w niej udział pp.: Gapiński, Strzeński, Szymański, Lupa, Grabowski, Nowicki i Łuczyński.

Pożyczki polskie na giełdzie nowojorskiej

New York, 1. 3. (PAT). — 8-proc. pożyczka dillonowska 59, 7-proc. pożyczka stabilizacyjna 55,50, 7-proc. pożyczka miasta Warszawy 42, pożyczka śląska 43.

Robotnik polski — to twój brat!

Nie żąda on od Ciebie jałmużny tylko uznania jego pracy.

Nie odbieraj mu bytu przez kupowanie towaru obcego!

Związek Obrony Przemysłu Polskiego

POZNAŃ
ulica Rzeczypospolitej 1.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Matka, córka i „wspólnik” pod kluczem

Nie udało się ustalić „Amerykanina” z dolarami

Pan Antoni M. wrócił niedawno po 10 latach ciężkiej i znoјnej pracy z Ameryki do Polski. Opuszczając dom rodzinny, miał lat 18. Teraz wrócił ze sporem oszczędnościami, i zamierzał osiedlić się na swoim. Postanowił przede wszystkim obejrzeć się za żoną. Stosunków towarzyskich nie miał, więc za czyjąś poradą udał się do specjalisty od spraw małżeńskich, do pośrednika Bernata (Pamiątkowa 9). Ten wprowadził go do domu Jańczaków (pl. Sapieżyński 5), właścicieli restauracji. W domu była matka, córka, służąca i „trzeci”, mianowicie wspólnik Jańczaków Jan Bachorz. Służąca została wyłączone z uplanowanego fortelu. Nie chciała bowiem zgodzić się na to, aby pozorować córkę Jańczaków. Pozostała matka, córka i Bachorz. Wszyscy troje podzieliли między sobą rolę; córka miała zostać narzeczoną, później żoną p. Antoniego M. Za zagranie tej roli matka obiecała jej futro.

P. Antoni M. zaczął tedy bywać u Jańczaków. Po kilku wizytach Jańczakowa przystąpiła do przemyslanego już w szczegółach „interesu”. Oświadczyła panu M., że do restauracji należą wspólnicy, w pierwszym rzędzie znany już p. M. Bachorz. Tego trzeba spłacić. Jańczakowa pokazała p. M. banknoty dolarowe na sumę 7.000 na dowód, że ma pieniądze i mogłaby Bachorza spłacić sama, ale nie chce stracić na zamianie dolarów. Pan M. zgodził się na spłacenie „udziału” Bachorza, wynoszącego 8.000 zł. Jańczakowa pojechała po pieniądze samochodem do Koźmina. Szoferowi, jak się okazuje dzisiaj, kazała na wszelki wypadek zabrać rewolwer...

W ten sposób pan M. pozbył się 8.000 zł, a Jańczakowa zrealizowała już połowę zamierzonych planów. Mało jej

było 8.000 zł. Nalegała w dalszym ciągu na pana M., aby spłacił jeszcze innych współników.

Tu pan M. zaczął być oporny i domyślać się czegoś nieczystego w całym interesie. Przypominał Jańczakowej, że chodzi mu o rękę córki, a nie o współników. Na pewnej zabawie pan M. dowiaduje się, że ręka Czesławy Jańczaków już dawno jest zajęta, że ma od 2 lat narzeczonego.

Pan M. nazajutrz zażądał na wszelki wypadek spisania umowy na 8.000 zł. W spisanej umowie Bachorz za 8.000 zł zrzekł się wszelkich pretensyj do restauracji Jańczaków. Bez wiedzy Jańczaków pan M. kazał spisaną prywatnie umowę ostemplować. W umowie tej mowa była o anulowaniu istniejącej od 1928 r. umowy między Bachorzem a Jańczakową. Izba skarbową stwierdziła, że taka umowa nie była nigdy stemplowana i „poprosiła” Jańczakową o zapłacenie 1.220 zł tytułem kary i opłaty stemplowej. I tu wyszło sztydo z worka: Jańczakowa oburzyła się, że pan M. śmiał bez jej wiedzy pójść do izby skarbowej i narazić ją na koszt.

Pan M. zrozumiał wówczas, że padł ofiarą wyrafinowanych oszustów i od razu poczynił kroki w celu zabezpieczenia swych pieniędzy i pociągnięcia do odpowiedzialności całej szajki.

W rezultacie obłożono aresztem część majątku Jańczaków, a ją samą, córkę i współnika Bachorza osadzono w areszcie, w którym wszyscy troje siedzą już od 25 ub. m.

Służąca Jańczaków, Stefania Szczepaniakówna, złożyła zeznania, wysoce obciążające całą trójkę, a śledztwo, prowadzone w tej sprawie, odstąpi niewątpliwie szereg dalszych sprawek z przeszłości Jańczaków i jej współników.

(z)

Adwokat skazany za sprzeniewierzenie

Donoszą z Wąbrzeźna:

Przed sądem okręgowym z Torunia na sesji wyjazdowej w Wąbrzeźnie odbywała się rozprawa przeciwko adwokatowi Marjanowi Czypickiemu, któremu akt oskarżenia zarzucał nadużycia, sięgające około 130.000 zł.

Mianowicie jako zawiadowca masy upadłościowej pewnej firmy, Czypicki przywłaszczył sobie 7.000 zł, a ponadto jako adwokat w Wąbrzeźnie, mający w posiadaniu cudze pieniądze i papiery wartościowe, przywłaszczył je sobie, poczem zbiegł zagranicę. W listopadzie ub. roku Czypicki wydany został przez policję niemiecką władzom polskim i obecnie odpowiadał za swe przestępstwo przed sądem.

Trybunał ogłosił wyrok, mocą którego oskarżony Czypicki zasądzony został na karę 2 lat i 1 miesiąca więzienia.

KALENDARZYK

Środa, 2 marca 1932.

Słońce: wschód 6,40 — zachód 17,31 — długość dnia 10 godzin 52 min.
Księżyc: wschód 5,02 — zachód 11,30 — po ostatniej kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano. Temperatura powietrza niska minus 7 st. Cels. — Pogodnie. — Wiatr: wschodni. — Ciśnienie atmosferyczne wysokie 763 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 3 st. Cels., najniższa minus 7 st. Cels.

Przewidywania pogody na czwartek: Pogodnie, dalsze stopniowe ocieplenie się w ciągu dnia.

Kal. rzk.: Helena Ces. — juro Kunegunda Ces.

Kal. słow.: Radosław — jutro Sławomila.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka pod Białym Orłem, Stary Rynek 41 — Apteka Św. Piotra, ul. Półwiejska 1. — Apteka Św. Marcina, ul. Fr. Ratajczaka 12. — Apteka Śródecka, Rynek Śródecki 1.
Wilda: Apteka „Fortuna”, Górna Wilda 96 — Apteka przy Bramie Wildeckiej Górna Wilda 3.
Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22 — Apteka „Pod Opatrznością Boską” ul. Dąbrowskiego 76.

Lazarz: Apteka p. Plucifskiego, ul. Marszałka Focha, narożnik ul. Niegolewskich.

W innych dzielnicach pełnią nocną służbę apteki tamtejsze.

KRONIKA KOŚCIELNA

— **Nabożeństwo w kościele S. S. Karmitanek Bojych.** Dnia 3 bm. w czwartek, jako przygotowanie do I Piątku, o godzinie 5 po południu Wystawienie Najświętszego Sakramentu i kazanie. Dnia 4 bm. w I Piątek całodziennie wystawienie Najśw. Sakramentu. Msza św. o 6,30, 7,30, 8,20, 9 i o 10 gimnazjalna. O 5 po południu kazanie i Repozycja Najśw. Sakramentu.

OSOBISTE

— **Z Uniwersytetu Poznańskiego.** — W dniu 27 ub. m. odbyła się uroczysta promocja p. Marjana Paluszkiewicza z Węgierskiego w pow. średzkim na Doktora filozofii.

Dyplom magistra filozofii uzyskali: pp.: Henryk Zygański z Poznania, Walenty Poznański z Dzierżbiny i Jerzy Różycki z Olszany (Rosja), w zakresie matematyki, p. Stefan Janic z Dziembowa w wojew. poznańskim, w zakresie filologii polskiej, oraz p. Stanisław Zieleniewski z Kutna w zakresie chemii.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Walne zebranie Tow. Urzędników Gospodarczych** odbędzie się w niedzielę, dnia 6 bm. Zjazd rozpocznie się mszą św. o godzinie 9,30 w kościele Ojcw Franciszkanów w kaplicy Serca Jezusowego (przy wejściu po prawej stronie). Walne zebranie odbędzie się o godzinie 11 w sali restauracji „Boulevard” przy Placu Nowomiejskim 5. W porządku obrad walnego zebrania przewidziane są m. in. dwa referaty, a mianowicie: p. dr Celichowski o raku ziemniaczanym, oraz p. mec. Kaczkowski o „Najważniejsze zagadnienia prawne, jakie urzędnik gospodarczy znać powinien”.

— **Polski Związek Kreglarzy w Poznaniu.** Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się 12 bm. o godz. 20 w kregielni p. Zielińskiego przy ul. Górna Wilda 109. Porządek obrad przewiduje uchwalenie i zatwierdzenie nowego statutu odpowiadającego przepisom międzynarodowym amatorskiego sportu kreglarskiego. Po uchwaleniu statutu Związek Kreglarzy przyjętym zostanie do Polskiego Związku Związków w Warszawie.

— **Ze Stow. Inżynierów i Architektów.** Zwyczajne ogólne zebranie członków odbędzie się w piątek dnia 4 b. m. punktualnie o godz. 8 wieczorem w sali klubowej Koła Towarzystwa, ul. Nowa 7-8. Na porządku obrad odczyt kol. Latinka na temat „Organizacja miernictwa państwowego w Polsce”.

ZYCIE SOKOLE

— **Tow. „Gimn. „Sokół” Poznań XI Rataje gniazdo żeńskie.** Zebranie plenarne odbędzie się dziś w środę, dnia 2 marca o godzinie 7,30 wiecz. w sokołni. Prosimy o liczne przybycie.

— **Sokół żeński gniazdo XVI. Jeżyce.** Zebranie miesięczne odbędzie się 4 bm. o godzinie 20 w malej salce Domu P. K. E., ul. Słowackiego 19-21. Ze względu na ciekawy i aktualny referat, przybycie wszystkich druchów wskazane.

WYKŁADY

— **Referat o projekcie reformy szkolnictwa** wygłosi kol. Henryk Smierczalski na zebraniu Koła Pedagogicznego S. U. P. w czwartek 3 bm. o godzinie 20 w sali 22 Coll. Minus. Po referacie dyskusja. — Wstęp wolny dla wszystkich studentek i studentów.

— **Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach.** Na temat ten wygłosi prelekcję p. Zofia Kozłowska, cand. med., z ramienia klubu medyk., w czwartek 3 bm. o godzinie 8 wiecz. w sali p. Jarockiej przy ul. Masztalarskiej. Będzie to drugi wykład z cyklu, urządzonego przez Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo na rzecz ubogich parafii św. Wojciecha. Wstęp 50 groszy od osoby.

WIECZORY, KONCERTY

— **Koncert chóru męskiego „Echo”** odbędzie się już w sobotę 5 bm. w auli Uniwersytetu. Program tego koncertu, wypełnia utwory: Zelenieckiego „Chór strzelców”, Swierzyńskiego „W górach”, Marka „Marsz zbójnicki”, Jareckiego „Śpiewak zwycięzca”, Wallka - Walewskiego „Grający step”, Serenada staropolska i „Ballada ludowa” (na motywach śląskich), Rizziego „Pokój Wam”, Haraśowskiego „A trawa znów zielona” i „Którzy idziemy” i wreszcie Styśa „Zdradziła mnie piosenka” na chór i solo barytonowe. Poza tem wystąpi jako solista p. Stanisław Roy, artysta opery, który odśpiewa trzy pieśni kompozycji Feliksa Nowowiejskiego i partię solową w „Śpiewaku zwycięzcy”. Przeważną część utworów będzie wykonana w Poznaniu po raz pierwszy. Dyryguje prof. Feliks Nowowiejski, należący obecnie do czołowych dyrygentów w Polsce. Sprzedaż biletów w firmie Al. Szrejbrovski przy ul. Gwarnej, róg Fredry.

WYCHOWANIE, KURSY

— **O polepszenie doli nieszczęśliwych.** Akcja charytatywna stała się dziś najbardziej palącą potrzebą chwili i obecnie zdaje ona egzamin sprawności na oczach całego świata. Temsamem wyszła już ze sfery laickich poczyniń a stała się akcją, do której umiejętnego prowadzenia potrzeba naukowego przygotowania. Zadanie to spełniają częściowo kursy, jakie od kilku lat urządza Rada Wyższa Stowarzyszeń Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo. Tegoroczną serię tych kursów, które objęły całą Wielkopolskę, kończy jednodniowy kurs pracy charytatywnej w Poznaniu. Odbędzie się on w najbliższy czwartek, 3 bm. z następującym programem: O godz. 15,30 Błogosławieństwo w kościele św. Marcina; o godz. 16 otwarcie kursu na sali Biblioteki Uniwersyteckiej, ul. Fr. Ratajczaka 4-5. Referat n. t. „Niebezpieczeństwa religijne i społeczne czasu obecnego” — wygłosi ks. prof. K. Kowalski z Gniezna, a drugi: „Zadanie Stowarzyszeń Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo wobec prądów chwili obecnej” p. Marja Lossow z Grabonoga. Zapraszamy wszystkich, którym nie jest obojętna kwestja polepszenia doli nieszczęśliwych, w pierwszym rzędzie apelujemy do młodzieży i organizacji dobroczynnych. Wstęp bezpłatny.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Poznański Klub Wioślarek.** Zebranie miesięczne odbędzie się 3 bm. o godzinie 19 w salce cukierni „Warszawianka”, Al. Marcinkowskiego 8. Tre-

KRATKI SĄDOWE

Notoryczni przestępcy

Józef Butkus, Marjan Wiskl i Bronisław Pasteremczak zakradli się wspólnie w nocy na 30 października r. ub. do składnicy firmy „Hurtownia Masła” przy ul. Garncarskiej 3, gdzie skradli około 2 centnary masła. Złodzieje po dokonaniu kradzieży wywieźli łup pod osłoną nocy na cmentarz ewangelicki przy Parku Marcinkowskiego, gdzie go ukryli. Po pewnym czasie rozpoczęli kroki w celu sprzedania skradzionego masła i podczas dokonywania tych transakcyj zostali nakryci i osadzeni w areszcie. Wszyscy trzej zasiedli dzisiaj na ławie oskarżonych i ze skrucą przyznali się do winy. Sąd wymierzył Butkusowi i Wiskiemu, każdemu po 2 lata więzienia, Pasteremczakowi zaś 3 miesiące.

Michał Rajkowski i Sylwester Golan, notoryczni złodzieje, zasiedli dziś poraz 18 na ławie oskarżonych. Oskarżeni dopuścili się włamania do placu drzewnego przy kościele Boże-

U ludzi, cierpiących na żółdę, kieszki i przemianę materji, stosowanie naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa” pobudza prawidłowość funkcji narządów trawienia i kieruje odżywcze dla organizmu soki do krwiobiegu. zw 3976

ningi w basenie rozpoczynają się w niedzielę 6 bm. o godz. 15 do 18. Treningi obowiązkowe dla wszystkich członków. Lekcje gimnastyki odbywają się we wtorki i piątki od 19 do 21 w szkole przy ul. Stromej. Wejście z podwórza szkolnego.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Przebieg pogody w miesiącu lutym r. b.** podług obserwacji na stacjach Uniwersytetu Poznańskiego: Ubiegły miesiąc luty odznaczał się bardzo silnymi mrozami, nadającymi końcowi zimy szczególnie ostry charakter. Temperatura powietrza w Poznaniu wahała się w granicach od 19 stopni mrozu do 5 stopni ciepła, średnio zaś wyniosła 3,2 stopnie mrozu i wypadała aż o 2,5 stopnia za niską. Śnieg padał dość często, lecz nie obficie i przyniósł w 13 dobach po stopniu ogółem 22 mm wody, co stanowi 84 proc. normalnej ilości opadu w lutym. Słońce świeciło ogółem 108 godzin, czyli 155 proc. zwykłego czasu usłonecznienia w tym miesiącu.

W obserwatorium meteorologicznym w Gołębiniu temperatura powietrza była niższa niż w mieście średnio o 0,5 stopnia. Trwały mróz panował w 10 dobach (norma 8). Tylko dwie doby były zupełnie bez mrozu (norma 8). Powłoka śnieżna leżała na polach przez 13 dni (norma 9) z przerwami, sięgając 11 centymetrów grubości.

Luty w tym roku był znacznie zimniejszy niż styczeń. W takich razach mrazec bywał potem przeważnie chłodny w ubiegłych latach.

— **Z targu.** Dnia 2. b. m. na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 3,20—3,60 zł; masła mleczarskiego 4,00—4,20 zł; twarogu 0,60—0,80 zł; mendel jaj świeżych 1,60—1,80 zł; wapnowanych 1,35—1,50 zł; litr śmietany 1,60—1,80 zł; litr mleka pełnego 20—24 gr; za mięso: 1 k. stoniny świeżej 1,40 do 1,60 zł; stoniny wędzonej 2,00—2,20 zł; wieprzowiny 1,40—2,00 zł; wołowiny 1,20 do 2,00 zł; cielęciny 1,00—1,40 zł; skopowiny 1,60—2,60 zł; koziny 1,20—1,60 zł; smalcu 2,60—2,80 zł; za drobi: kura 2,50 do 4,00 zł; perlica 3,00—3,50 zł; kaczka 3,00 do 5,00 zł; gęś 7,00—11,00 zł; para gołębi 1,20 do 1,50 zł; para kuropatw 3,00 zł; królik 1,30—1,60 zł; bażant 4,50 zł; za ryby: 1 kilogram karpia 2,80 do 3,00 zł; łina 3,00—3,20 zł; okonia 1,20—1,60 zł; karasia 2,00—2,80 zł; białych ryb 0,80 do 1,60 zł; sandacza 4,00—5,00 zł; 1 kg. leszcza 2,40 zł; 1 kg. suma 2,40 zł; 1 kg. szczupaka 3,00—3,60 zł; za ryby śnieżne 60—80 gr mniej. Płacono za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 6—8 gr; cebuli 0,30—0,40 złotych; szpinaku 1,60—2,00 zł; 1 kg. jarmużu 30—40 groszy; 1 kilogram bobu 1,20 zł; ziółka włoskiej kapusty 15—30 gr; białej 15—30 gr; modrej 30—50 gr; 1 kalafior 0,30—1,00 zł; 1 kg. kalarepy 0,20 zł; 1 kg. marchwi 20 do 30 groszy; bruksli 20 groszy; seleru 40—50 gr; pietruszki 30—50 gr; pora 40—50 gr; brukselki 60 groszy; owoce: 1 kg. jabłek 0,30—1,20 zł; gruszek 0,60 do 1 zł; ziórawin 2 zł; owoców suszonych 0,80 do 2,00 zł; grzybów suszonych 4,00—8,00 zł; 1 kg. świeżych śledzi 0,70—0,80 zł. — Ruch ożywczy. Dowozy duże. Mięso wieprzowe potaniało. (hu)

JARMARKI

— **Mikstat.** Jarmark ogólny odbędzie się we wtorek dnia 8 bm. Spęd bydła i trzody chlewnej dozwolony.
— **Grabów n. P.** Jarmark odbędzie się w dniu 9 marca rb.

Nasi korespondenci donoszą

Z WIELKOPOLSKI

— **Swarzędz.** (Z Rady Miejskiej.) Rada miejska wybrała ponownie prezydium rady miejskiej w dotychczasowym składzie; w skład prezydium wchodzi pp. Tadeusz Zębski — przewodniczący, Franciszek Suchocki — zast. przewodn., Antoni Maćkowiak — sekretarz, Edward Kocialkowski — zast. sekretarza, Rada miejska uchwaliła budżet o 25 proc. niższy od zeszłorocznego, zamykający się cyfrą około 280 tys. zł.

— **(Z Bractwa Kurkowego.)** Niedawno odbyło się walne zebranie Bractwa Strzeleckiego, na którym wybrano ponownie dotychczasowy zarząd pp.: Michał Majchrzak — przewodniczący, Antoni Tabacka — zastępca, Tadeusz Zębski — sekretarz, Stefan Łudek — zast., Adam Czarniecki — skarbnik, Stefan Wittke i Tomasz Szafranski — ławnicy. Królem kurkowym jest p. Leon Skibiński, I. rycerzem p. Matsch, II. rycerzem p. Wojciech Wittke. Bractwo Kurkowe spłaciło, mimo kryzysu, w bież. roku wszystkie długie hipoteczne.

— **(Niezadowolone wśród społeczeństwa.)** Wielkie niezadowolenie i rozgoryczenie wywołał wśród tut. społeczeństwa fakt niezatwierdzenia przez urząd wojewódzki długoletniego i zasłużonego członka magistratu p. Stanisława Kurczewskiego.

— **Dolsk.** (Kradzież cennych monet.) W czasie przeprowadzki z Wolsztyna na probostwo w Dolsku w początku grudnia r. z. skradziono należące do zbioru numizmatycznego ks. dziekana Zakrzewskiego 15 polskich dukatów wraz z starożytną sakiewką z złotem ozdobioną. Dukaty były następujące: 1 Stefana Batorego, 2 Zygmunta III, 1 Władysława IV, jeden podwójny (koronny) Jana Kazimierza, jedna „donatywa” Michała Korybuta, jeden Jana III, dwa Augusta II, dwa Augusta III (wtem jeden fałszywy t. zw. „efraimka”), jeden Stanisława Augusta, jeden Fryderyka Augusta, jeden Aleksandra I i dukat „rewolucyjny” z 1831 — wartości ogólnej 2000 zł. Niestety zbyt późno tę stratę stwierdzono, bo dopiero po tygodniu. Policja wdrożyła energiczne śledztwo.

— **Września.** (Nowy adwokat.) We Wrześni otworzył kancelarię adwokacką p. mec. Witkowiński, dotychczasowy sędzia przy sądzie grodzkim w Gnieźnie. Września ma obecnie 5 adwokatów.

— **(Wykłady Perkitnego.)** Staraniem Kola Przyjaciół Harcerzy wygłosi p. inż. Perkitny dwa wykłady o swej podróży naokoło świata. Wykłady te będą urzeczonymi przezrociami, a odbędą się w d. 2 i 9 marca w sali pod Białym Orłem.

— **(Z Tow. Młodych Polek.)** Prezeska Tow. K. Lisiecka wygłosiła na ostatnim zebraniu przemówienie poświęcone dziesięcioleciu pontyfikatu Ojca św. Następnie wygłosił p. prof. Pyszkora interesujący wykład na temat: „Japonia, kraj i ludzie”. Zebranie urozmaiciły druchny deklamacjami i śpiewem. — W drugie święto wielkanocne urządzą Młode Polki wieczór humoru. (y)

— **Grodzisk.** (Z Polskiego Czerwonego Krzyża.) Ogólny dochód z przedstawienia i zabawy, urządzonej 7 lutego r. b. wyniósł 1330 zł, rozchodu było 668 zł. Z zysku powyższego złożył P. C. K. w tutejszym Magistracie 150 zł dla bezrobotnych oraz wysłał do Okręgu Wielkopolskiego w Poznaniu należny procent w kwocie 114 zł. Z usklądanych funduszy zakupił P. C. K. ekwipunek ratowniczy, posiada też już wóz sanitarny. Za hojne dary składa P. C. K. serdeczne podziękowanie.

— **(Z sportu.)** Dnia 28 lutego w lokalu p. Węclewiczowej odbyło się walne zebranie Klubu Sportowego „Dyskobolja”. Zganił zebranie prezes p. Hoffmann. Referat wygłosił p. J. Węclewicz pod tyt. „Rozwój piłkarstwa polskiego”. Na przewodniczącego walnego zebrania wybrano p. T. Węclewicza, na sekretarza p. B. Kłodziejczaka. Po sprawozdaniach udzielono zarządowi absolutorium i przystąpiono do wyboru nowego zarządu. Skład nowego zarządu jest następujący: pp. prezes A. Thomas, I. wiceprezes K. Hoffmann, II. wiceprezes J. Węclewicz, sekretarz Fr. Kubalczak, zastępca Kiciński, skarbnik Scheider, zastępca Baerwald, szatnik Wolgemuth, zastępca Kozłowski, kier. sekcji piłki nożnej K. Bejga, kier. sekcji lekkoatlet. M. Gronostaj, kier. sekcji lekkoatlet. żeńskiej J. Kowalska, kier. sekcji tenisowej Kubalczak, kier. sekcji ping-pongowej Lesiński. Do komisji rewizyjnej zostało wybranych 5 członków. Następnie przystąpiono do rozpatrywania nowego statutu, który został opracowany przez specjalną komisję i który z małymi poprawkami przyjęto. (pg)

— **Dębno Polskie, pow. rawicki.** (Z „Lutnia.”) Tutejsze Koło Śpiewu „Lutnia” obchodziło 5-lecie swego założenia. Koło to, z prezesem nauczycielem p. Wawrzyńniakiem, rozwija się doskonale i niema wprost chaty we wsi, w której by nie było członka „Lutnia”. — Bratnie Tow. śpiewu „Jutrzenka” z Rawicza brało czynny udział w uroczystościach dnia. (rs)

— **Koźmin.** (Walne zebrania.) Odbyło się walne zebranie Tow. Samodzielnych Kuców pod przewodnictwem p. dyr. Paryzka. Po sprawozdaniach z rocznej działalności udzielono zarządowi po-

kwitowania. W roku bieżącym przypada jubileusz 25-lecia Towarzystwa. — Po sprawozdaniu wybrano skład zarządu jak następuje: pp. dyr. L. Paryzek prezes, M. Jaworowicz wiceprezes, K. Konicki sekretarz, W. Podlewski zast. sekr., A. Sempicki skarbnik, J. Podlewski bibliotekarz, J. Robaczek i Cz. Staniszewski ławnicy.

Walne zebranie Towarzystwa Czytelni Ludowych odbyło się w sali Domu Katolickiego. Na przewodniczącego wybrano ks. prob. Flacha, poczem sekretarka p. Olejnikówna odczytała protokół z ostatniego walnego zebrania. Towarzystwo posiada obecnie 2624 książek. W roku sprawozdawczym wypożyczyło książek było 12246 na 1085 czytelników. Na wniosek komisji rewizyjnej udzielono zarządowi pokwitowania. W skład zarządu weszli pp.: dyr. Dymek — przewodniczący, ks. prob. Flach — wiceprez., Olejnikówna — sekretarka, dyr. Paryzek — skarbnik, dr. Z. Wyszynski i dr. A. Stęszewska — radne, J. Schenrich — bibliotekarz.

Pod przewodnictwem prezesa honorowego p. dyr. W. Wiczerzkiego odbyło się walne zebranie Kola Śpiewaczego Zarządu przedłożył obszernie sprawozdanie z swej działalności. W skład nowego zarządu weszli: pp. J. Schenrich — prezes, Wł. Podlewski — wiceprezes, S. Podlewski — sekretarz, Cz. Lewandowiczówna — zast., Fr. Figaszewski — dyrygent, K. Kula — skarbnik, M. Kurzawski — bibliotekarz, W. Nowakowski — chórzysta, Wł. Berlińska i Salomea Danielakówna — podch., M. Lewandowicz i Ed. Dunke — ławnicy. (s. a.)

— **Żerków.** (Kradzież.) W nocy na 27 ub. m. okradziono staruszkę p. Szymańską. Złodziej względnie złodziejce weszli oknem i zabrali z pokoju pościel, futro damskie i inne wartościowe rzeczy. O kradzieży powiadomiono zaraz miejscowy posterunek policyjny, który rozpoczął natychmiast poszukiwania, odnalazł skradzione rzeczy na dworcu, lecz złodziej ułtnął się do pobliskiego lasu. (z)

— **Ostrów.** (Zalutuje „Strzelcem”) Na dzień 6 bm. zapowiadzano w Ostrowie na sali teatru miejskiego przedstawienie amatorskie p. t. „Kryzys się kończy”. Reżym na odegrać to samo towarzystwo z fabryki „Wagon”, które w ub. roku odegrało takąż reżym p. t. „Ostrów za 100 lat”. Głośną była wówczas sprawa kulis, poruszona na łamach „Kurjera Poznańskiego”. — Nie wiemy, na jaki cel mają iść dochody z przedstawień tego anonimowego towarzystwa; to pewnie, że kryje się za tem wszystkim niewątpliwie zamaskowana robota „strzelecka”. Społeczeństwo ostrowskie wie, jak się należy do tej „roboty” ustosunkować. (N.)

— **Odolanów.** (Uroczystość papieska.) Miasto nasze uroczystości obchodziło 10-lecie rządów Ojca św. We mszy św., którą celebrował ks. dziekan B. Piszczogłowa, wzięły udział wszystkie towarzystwa ze sztańdarami. Podniosło kazanie okolicznościowe i papieskie wygłosił ks. Bryliński. Na koniec nabożeństwa odśpiewano uroczyste Te Deum. Wieczorem o godzinie 7.30 odbyła się akademja ku czci Ojca św. na pięknie udekorowanej sali p. Kempkiego. Na program akademji złożyło się: zagajenie przez p. dyr. Cybichowskiego, prezesa Ligi Katol., deklamacja p. Kamelskiej, referat p. post. Haremskiego, bardzo udatna deklamacja chórowa słuchaczy Uniwersytetu Ludowego oraz występy chóru kościelnego pod batutą p. Pawlickiego i kwintetu amatorskiego. Uczestnicy akademji uchwiliłi wysłać adres hołdowny do Ojca św. na ręce J. Eksceleńcy Ks. Nuncjusza Apostolskiego. — Całe miasto przybrało w tym dniu wygląd świąteczny; domy mieszkańców miasta udekorowane były sztańdarami.

Z POMORZA

— **Tuchola.** (Śmiertelny wypadek.) Robotnik Hugo Boehlke z Minikowa, zatrudniony w tartaku p. Radowskiego w Pile pow. tucholski, uległ przed kilku dniami śmiertelnemu wypadkowi, osierocając młodą żonę i kilka małoletnich dzieci. Wymieniony został pochwycony przez pas transmisyjny w chwili, kiedy usiłował go włożyć na wał i został przekreślony przez transmisyję. Ciężko pokaleczonego przewieziono do szpitala w Tucholi, gdzie krótko potem uległ swym cierpieniom.

— **(Akademja Papieska.)** Staraniem Akcji Katolickiej urządzono ub. niedzieli na sali „Browaru” wspaniałą akademję papieską, którą zganił prezes Akcji p. dr. Grafe. Stosowne przemówienia wygłosili ks. wik. Liss i p. kier. szkoły Ossowski. Ponadto były deklamacje, występy chóru kościelnego oraz żywy obraz p. t. „Śmierć św. Piotra”.

— **(Z Tow. Nauczycieli Szkół wyższych i średnich.)** W ostatnich dniach odbyło się walne zebranie Tow. Nauczycieli szkół wyższych i średnich. Wybrano w skład nowego zarządu pp. Szynkiewicza — prezesem, Wiśniewskiego — sekretarzem, Smolińskiego — skarbnikiem.

— **(Budowa kościoła w Jeleniu.)** W ub. roku wybudowała parafia Jeleniec w powiecie tucholskim okazały kościół, w miejsce starego i walącego się. Chcąc dokończyć budowy zaciągnęła parafia 90 000 zł pożyczki, gdyż państwo swego czasu przydzielonej subwencji nie udzieliło. Już samo oprocentowanie powyższej sumy nakłada na parafjan — przeważnie rolników

oraz robotników — bardzo wielkie obciążenia to też zupełnie słusznie należy podnieść niezwykłą ofiarność ludności, która razem z swym duszpasterzem, ks. Mazellą dba o chwałę Bożą. (tts.)

— **Świecie.** (Zebranie Stronnictwa Narodowego.) W poniedziałek odbyło się w sali p. Popławskiego zebranie poselskie Stronnictwa Narodowego przy licznych udziałach mówców i członków z miasta i powiatu. Treściwe referaty wygłosili pp. poseł Szturmowski, ks. sen. Bolt i b. poseł Soltysiak z Torunia.

— **(Wypadek samochodowy.)** Na szosie Świecie-Osiej pod Grabową Buchta najeżdżał samochód osobowy jadący rowem rolnika Jana Kęsika z Wałkowsk pod Osielem. Rowerzysta odniósł tak silne obrażenia, że w stanie nieprzytomnym przewieziono go do szpitala powiatowego w Świeciu. Stan nieszczęśliwego jest bardzo groźny. Dochodzenia wykazały, iż winnym nieszczęścia jest sam poszkodowany. (tt.)

Cykl wykładów powszechnych

Śladem lat ubiegłych Uniwersytet Poznański i w roku bieżącym organizuje cykl powszechnych wykładów w Poznaniu. Na cykl ten złoży się wykład inauguracyjny i cykl wykładów poświęconych zagadnieniom muzykologicznym. W tym zakresie Powszechne Wykłady pragną współdziałać z organizowanymi w Poznaniu koncertami symfonicznymi. Wykład inauguracyjny odbędzie się w sobotę 5-go marca o godz. 20 w sali XVIII (Collegium Minus, I pt.). Odczyt wygłosi prof. U. P. dr. Zygmunt Wojciechowski n. t.: „Przyczyny upadku Polski”.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Poznański Klub Bokserski.** Plenarne zebranie odbędzie się 2 bm. o godzinie 20 w lokalu p. Jarockiej, ulica Masztalarska 8.

— **Tow. Gier Pokojowych w Poznaniu.** Zebranie plenarne odbędzie się w środę, 2 bm. o godzinie 20 u p. Beyerowej, plac Bernardyński 1.

— **Tow. Entomologiczne w Poznaniu.** Miesięczne zebranie odbędzie się dnia 3 bm. o godzinie 19 w lokalu p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8 a.

— **Wydział Metalowy Tow. Młodych Przemysłowców.** Zebranie plenarne odbędzie się 3 bm. o godz. 20 w lokalu p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8. W dalszym ciągu kurs rysowania.

— **Filja Stolarzy Związku Pracowników Drzewnych Z. Z. P.** Zebranie odbędzie się 3 bm. o godzinie 19 w lokalu p. Grotowskiego, Dolna Wilda 71.

— **Poznański Yacht Klub.** Zebranie plenarne odbędzie się 3 bm. o godz. 19.30 w mieszk. kol. Łuczyńskiego, ul. Składowa 12, drugie podw. m. 9

— **Tow. Ogrodu Działkowego im. św. Jana w Poznaniu za Bramą Warszawską.** Plenarne zebranie odbędzie się dn. 4 bm. o godzinie 19 w sali Domu Katolickiego na Śródcie.

— **Wielkopolskie Koło Chyliczanek.** Zebranie odbędzie się w piątek 4 bm. o godzinie 16 w mieszkaniu p. dr. Dammowej, ul. Dąbrowskiego 35-37.

— **Zw. Inwalidów, Wdów, Sierot i Emerytów Kolejowych Poznań.** Zebranie plenarne odbędzie się 4 bm. o godzinie 16 na sali restauracji Pod Słońcem, przy ul. Górna Wilda 75.

— **Kl. Sp. „Strzał”.** Zebranie plenarne odbędzie się 4 bm. o godz. 20 w lokalu p. Dudkiewicza, ul. Kolejowa 49. Wszelkie sprawy dotyczące Kl. Sp. „Strzał” nadawać należy pod adres: Józef Szalbierz, Poznań, ul. St. Karwowskiego 2.

— **Tow. Porządku Publicznego dzielnic VI Języcze — Łazarz.** Zebranie plenarne odbędzie się 4 bm. o godzinie 20 na sali p. Jaszyka, ul. Kraszewskiego 16.

Składki i pokwitowania

W administracji naszej złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Jachimakowie w intencji spokoju duszy babci i z prośbą o błogosławieństwo dla rodziny 3 zł; — Tege z podziękowaniem za otrzymane łaski oraz z prośbą o dalsze, 5 zł; — M. P. z podziękowaniem za doznane łaski z prośbą o dalsze, 3 zł; — Janowska z podziękowaniem św. Antoniemu, Matce Boskiej N. P. i św. Teresce 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 32 zł.

Na Tanie Kuchnie: Jankowska 2 zł; razem z poprzednio pokwitow. 42 zł.

Na chleb św. Antoniego: Jankowska 2 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 82 zł.

Na Tow. „Caritas”: Marja B 20 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 1359 zł.

Na Towarzystwo Pomocy dla uboższej inteligencji: Zamiast kwiatów na trumnie śp. Klary Paczkowskiej złożyli Romanostwo Leitgeberowie 30 zł; — Stanisławostwo Hedingerowie 30 zł; — razem 60 złotych.

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Z zony:

Marja Hoepfnerowa z d. Krakowska, wdowa, 71 l. Janina Szarkowska, bez za-

wodu, 32 l. Zofja Ławniczakówna 7 l. Walenty Frankowski, kowal, 33 l.

KRONIKA FILMOWA

Brygida Helm
w kinie „Metropolis” w Poznaniu
(„Romanse cygańskie”)

I znowu setki tysięcy kinomanów będą miały rzadką sposobność podziwiania jednej z najwybitniejszych artystek ekranu na świecie. — **Brygida Helm!**... (Nawiasem mówiąc — Brygida Helm, żywo interesuje się Polską, naszą publicznością i nawet uczy się od pewnego czasu języka polskiego. Od czasów przepięknego dzwinkowca „Neapol — śpiewające miasto”... nie widzieliśmy i nie słyszeliśmy tej czarującej „władczyni serc”! Po dłuższej przerwie ukaże się nam **Brygida Helm** w oryginalnym dzwinkowcu p. t. **„Romanse cygańskie”**. Jest to jak orzełka najsurowsza krytyka zagraniczna dosłownie: „pierwszy film dźwiękowy, który naprawi (jak to mówią) — bierze Publiczność”. Ciekawą fabulę filmu stanowią — blaski i cienie plomiennej miłości pomiędzy trojgiem: pięknym i młodym śpiewakiem — cyganem, jego narzeczoną oraz kuszącą hrabiną budapeszteńską Kovaes... Ale prócz niewidzianej dotąd gry głównych bohaterów obrazu w osobach: **Brygida Helm** i **Józefa Schillkraute** mamy jeszcze drugi atut niezwykłości filmu **„Romanse cygańskie”**, mianowicie: **najlepszą na świecie orkiestrę cygańską**, wobec której brawurowej gry błędą najsłynniejsze zespoły jazzowe Europy, a nawet i Ameryki. Oto drugi atut najnowszej premjery kina „Metropolis”, która obok strony czysto wzrokowej stanie się niewątpliwie także atrakcją czysto słuchową czyli **koncertowa**... dw 2944

DZIS w auli uniwersyteckiej wystąpi prof. N. PADLEWSKA.

W ostatniej chwili przypominamy, że **dziś, w środę, dnia 2 marca wieczorem o godz. 8 w auli uniwersyteckiej** odbędzie się jedyny występ cenionej naszej pianistki, p. prof. Padlewskiej. Wieczór dzisiejszy zasługuje na szczególną uwagę ze względu na osobę koncertantki jak i na bogaty program, który artystka wykona. Bilety w cenie 1 do 4 zł nabyć można w składzie cygar p. A. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20, wieczorem od godz. 7 przy wejściu na aulę. zpw 13532

ŚLYNNY CHÓR ROSYJSKI pod dyrektorem Jerzego SIEMIONOWA w Poznaniu, Ołbrzymie zainteresowanie sobotnim koncertem!!!

Jak już donosiliśmy w najbliższą sobotę oczekuje nas wielka artystyczna atrakcja. Oto po wielkich sukcesach w Warszawie i wszystkich prawie stołecznych miastach Europy — przybywa do Poznania na jedyny koncert

ŚLYNNY ROSYJSKI CHÓR pod dyr. JERZEGO SIEMIONOWA

i wystąpi poraz pierwszy w naszym mieście w największej sali poznańskiej w teatrze „Słońce” w naćchodzącą sobotę, dnia 5 marca r. b., o godz. 11-tej wieczorem.

Sama zapowiedź tego koncertu zelektryzowała w najwyższym stopniu najszerze sfery naszej publiczności. Nic w tem bynajmniej dziwnego **CHÓR ROSYJSKI SIEMIONOWA** znany jest aż nadto z licznych audycji radiowych i popularnych filmów dźwiękowych. W programie najpiękniejsze pieśni rosyjskie: **Pieśni Wołgi, pieśni sybirskich włóczęgów, pieśni dońskich kozaków, pieśni rosyjskie emigracji i najpiękniejsze tanga i romanse** — jednym słowem program przepiękny i niezwykły!

Niedawno **Rosyjski Chór Siemionowa** koncertował z ołbrzymim powodzeniem w Paryżu a miarą wielkiego sukcesu jest recenzja zamieszczona w „Paris Midi”, z której zamieszczamy wyjątki:

„... Nigdy nie byłem świadkiem takiego nastroju, jaki panował na sali podczas koncertu Rosyjskiego Chóru pod dyr. Jerzego Siemionowa. Słowa rodzinne, muzyka, przepiękne wykonanie poszczególnych utworów — wszystko to przyczyniło się do zupełnego zatarcia granicy, między sceną a widownią. Trzeba było widzieć wyraz twarzy publiczności, rozpromienione, rozgorączkowane. Trzeba było słyszeć burzę oklasków po każdej pieśni, ażeby zdać sobie sprawę z entuzjizmu, jaki panował na sali.”

Niewątpliwie z podobnym przyjęciem spotka się występ Chóru Rosyjskiego Siemionowa i na koncercie poznańskim. Zainteresowanie koncertem już dziś jest tak wielkie, że zaraz w pierwszym dniu rozprzedano znaczną część biletów. Bilety po cenach najniższych od 1,50—4 zł są do nabycia w składzie cygar p. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20, tel. 56-38.

zw 13 635

Teatr Polski

DZIS — „Kapitan z Koepenicku”. Czwartek, 3. 3. „Rozwód”.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Nowy

DZIS — „Ten, którego biją po twarzy” — Występ Stępowskiego i Węgiecki

Czwartek, 3. 3. „Ten, którego biją po twarzy” — występ Stępowskiego i Węgiecki.

Piątek, 4. 3. „Ten, którego biją po twarzy” — występ Stępowskiego i Węgiecki.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

TEATR W GDYNI

(Od naszego korespondenta)

Gdynia, 29 lutego.

W przerwie, po 1-szym akcie „Roxy”, panowie z papierosami stoczyli się w niły — westybuli kina „Czarodziejka”. — Doskonale grają. Gdynia narazie ma teatr. — Ta impreza ma zapewnić powodzenie. — Widział Pan, zabrakło miejsc; dostawili krzesła. — Świetna zabawa, będziemy chodzili co tydzień.

Teatr w Gdyni, założony i prowadzony przez p. Czapelskiego, zdobył sobie nasze miasto. Sprawę wybudowania w Gdyni odpowiedniej sali, gdzieby mógł osiąść stały teatr, poczęło się omawiać bardzo szeroko.

Przedstawienia są wykonywane przez trupę z 10 osób z p. Katarzyną Zbikowską i dyr. Czapelskim na czele, a posiadającą w swym składzie szeregi młodych i utalentowanych sił przeważnie ze Lwowa, do których niedługo ma przylączyć się p. Hałacińska, b. artystka teatrów szynianowskich. Teatr gra w Gdyni raz na tydzień, co piątek. Z Gdyni aktorzy jeżdżają do Gdańska, Wejherowa, Tczewa, Starogardu, Chojnic i Kościerzyny. W Gdańsku spektakle dawane są raz na miesiąc, a w pozostałych miejscowościach co dwa tygodnie. Dotychczas, od 11 do 29 lutego, w przeciągu niespełna trzech tygodni, urządzono dziesięć widowisk. Trzy w Gdyni (dwa razy „Burza w szklance wody” i raz „Roxy”), raz w Gdańsku, dwa razy w Starogardzie i po razie w Tczewie, Chojnicach, Kościerzynie i Wejherowie. Pod względem kasowym najlepszy był Gdańsk. Gdynia dopisała dopiero na drugim przedstawieniu. Dobre było Wejherowo i niezły był Starogard. Kościerzyna i Chojnice średnio, a Tczew — licho, ale już teraz jest jasne, że na północnym Pomorzu teatr jest instytucją konieczną. Tu i tam są teatry amatorskie, tu i tam zaglądały jakieś wędrownie trupy, przeważnie „szmiry”. Publiczność, którą zmaltretowały szumnie reklamowane w afiszach „jedynie występy” do nowego teatru odnosi się jeszcze z rezerwą. Po pierwszym przedstawieniu przyskają jednak lody i powstaje potrzeba kontynuowania kulturalnej rozrywki.

Zaznaczyć wypada, że teatr p. Czapelskiego nie korzysta z żadnej subwencji, jakkolwiek na nią zasługuje, chociażby dlatego, że dociera do takich miejscowości, gdzie krzewienie żywego słowa polskiego jest wprost koniecznością państwową. Gdynia jest miastem nawskroś polskiem, ale Wejherowo, Starogard, Chojnice, Tczew i Kościerzyna noszą jeszcze ślady, mniej lub więcej silne, kultury i mentalności niemieckiej. Szkoła, kościół, prasa i życie organizacyjne robią swoje, ale tylko teatr ma tę właściwość, że równocześnie uczy i bawi. Nad znaczeniem teatru polskiego dla Polonii w Gdańsku nie trzeba się rozwódzić.

Co do samej Gdyni, to chociaż plany zabudowy miasta przewidują od lat gmach teatru, to jednak w dobie obecnego kryzysu i złych widoków na przyszłość trudno myśleć o większej inwestycji w tym kierunku, tembardziej, że w Gdyni każdy lepszy budynek kosztuje przynajmniej milion. Można jednak myśleć realnie o tanim, prowizorycznym budynku, gdzie teatr występowałby raz lub dwa razy na tydzień i gdzieby urządzano koncerty, akademie i tym podobne zebrania. Gdynia dotychczas nie zdobyła się na większą salę, położoną w śródmieściu. Zdaje się, że inwestycja 150 — 250.000 zł, dokonana możliwie przez kapitał prywatny, byłaby dobrą lokatą, amortyzującą się w przeciągu kilku lat. W karnawale i sezonie letnim, gdy aura nie zawsze dopisuje, sala taka miała by zapewnić powodzenie. Cóż dopiero mówić o zawodach bokserkich lub zapasach, które mają w Gdyni wielotysięczne rzesze zwolenników?

Gdynia posiada już swój zespół teatralny, a teraz czeka na salę. Wszyscy pragną, żeby dorobiła się jej najprędzej i, żeby do tego czasu dyr. Czapelski ze swoim zespołem zechciał tutaj wytrwać.

Fob.

Książki nadesłane

Kalm e Csatho: „Wytworny Pensjonat”. Powieść. Warszawa. Biblioteka Gromowa.

Jeremi Kornaga: „Robotnicy”. Powieść. Wydawnictwo „Veritas”, Warszawa 1932.

ŻYCIE KULTURALNE

POZNAŃ I OCHRONA PRZYRODY

W mieście naszym istnieje jak wiadomo Oddział Poznańsko-Pomorski Ligi Ochrony Przyrody. Intensywna jego praca — z którą nasz Dział Kultury i Sztuki utrzymuje stałą styczność — niemal się przyczyniła do tego, aby idee ochrony przyrody w społeczeństwie rozszerzyć i umocnić. W sobotę dnia 5 marca odbędzie Oddział Poznańsko-Pomorski zebranie, a to, o godz. 18,15 w sali 19 Coll. Minus. Na porządku dziennym znajduje się w pierwszym punkcie odczyt prof. dr. A. Wodzieckiego. Zasłużony na tem polu działacz będzie mówił na temat „Rozwój idei ochrony przyrody: od opieki nad pomnikami, do planowania kraju”. Następnie będzie omówiony program działalności oddziału na rok bieżący, porządku dziennego dopełniają wolne wnioski. Goście mile widziani.

NAUKA

Z Pol. Tow. Matematycznego. Oddział lwowski odbył posiedzenie z odczytami dr. Orlicza n. t. „Z teorii szeregów ortogonalnych”, prof. Banachiewicza n. t. „O pewnych zagadnieniach astronomii teoretycznej” i prof. Kurnatowskiego n. t. „Z teorii wymiaru”.

Z Pol. Tow. Filologicznego. Koło lwowskie odbyło posiedzenie naukowe z referatem prof. dr. J. Willera nt.: „O ile można uważać słownictwo jako zabytek dziejów kultury”.

LITERATURA

Odczyt Jana Wiktora. Do Poznania przybywa wybitny powieściopisarz p. Jan Wiktor, aby wygłosić odczyt na temat swej najnowszej powieści „W zaułkach Paryża”. P. Wiktor bawił, jak wiadomo, we Francji, gdzie zajmował się zyciem naszych wychodźców, którzy udają się do Francji za zarobkiem. Powieść wspomnianą jest rezultatem jego podróży. Odczyt odbędzie się w sobotę 5 bm. w Collegium Minus, w sali nr 17, o godz. 20-tej. Urządzony jest staraniem Koła Polonistów na Uniwersytecie Poznańskim.

Nieporozumienia co do Wyspiańskiego. Prof. dr. Stanisław Cywiński zajmuje się od dłuższego czasu studiami nad Wyspiańskim. Ogłosił już w „Myśli Narodowej” „Symbolikę Wesela” i „Długie noce”, teraz zaś rozpoczął, pod tytułem „W mgłę nieporozumień”, dalsze dociekania, analizując literaturę krytyczną „Wesela”, aby na żywym przykładzie pouczyć czytelnika jak to krytyka może twórczo wzbogacać literaturę i wiedzę o niej, albo też gmatwać nasze pojęcia i balać czytelnika. U wstępu przeprowadza dr. Cywiński w niezmiernie interesujący sposób analizę pomyłek, jakich się dopuszczali pisarze o „Weselu”, docierając do jego myśli i do znaczenia poszczególnych symbolów czy allegoryj. Prof. Cywiński przestudował najszczegółowiej tę literaturę krytyczną i dochodzi do wniosku, że „pierwszy bezwzględnie trafny sąd, wyrastający ponad ogólniki i impresje, wygłosił o „Weselu” jego współbohater, wyprowadzony w życiu pod postacią Dziennikarza: Rudolf Starzewski. On to pierwszy zajął stanowisko właściwe”. Także i przez to, że pierwszy zwrócił uwagę na symbole, zawierające w sobie kwintesencję dramatu, więc na Chocholę i na Wernyhorę ze Złotym Rógiem. Dalszego ciągu wywodów prof. Cywińskiego należy wyglądać z najwyższym zainteresowaniem.

POLONICA WŁOSKIE

Odczyt w Wenecji. W weneckim Instytucie fascista di cultura wygłosił Dr. Nucci, lektorka języka włoskiego w uniw. Jagiellońskim, odczyt poświęcony współczesnej Polsce a przedzwystkiem Krakowowi i Warszawie. Ze sprawozdań wynika, że liczne audytoryum słuchało odczytu z ciekawością i sympatią. Choć obraz stosunków w Polsce był zdaje się zbyt wyidealizowany, jednak wiarygodność prelegentki, która w swoim rodzinnym mieście mówiła o Polsce, gdzie od lat kilku stale mieszka, nie ulegała jednak wątpliwości. Grono studentów z Polski, obecne na odczycie, dociekało specjalnie prelegentkę za odczyt. (P)

SLAWISTYKA

Z czeskosłowackiego czasopiśmiennictwa. Wdzięczność czuć trzeba dla świetnego kierownika „Slovanského Práhledu” którym jest tak zasłużony dla sprawy zbliżenia obu narodów Adolf Czerny. Każdy numer jego organu przynosi nowe szczegóły o polskiej literaturze i polskich sprawach. Miłośników Słowackiego zajmie ogłoszenie w organie ustępami mistrzowskiego tłumacza „Króla Ducha” pióra redaktora. Poza omówieniem wewnętrznych spraw politycznych polskich, w kronice omawia nasz gorący przyjaciel broszurę Jana Magiery o czeskim polonizmie. Podpisany poczuwa się zaś do obowiązku podziękowania redaktorowi za pamięć o jego jubileuszu, choć z zasady jest przeciwnikiem wszelkich jubileuszy. Pamięć o tem wzruszyła go jednak niezmiernie. (T. Gr.)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Kryzys i „Ład”. Piszą nam z Warszawy: Wspaniale zapowiadająca się działalność „Ładu” ulega nieubłaganej redukcji. Wiadomo, że jest to współdzielnia zdobnicza, zorganizowana przez grono profesorów i absolwentów naszej Szkoły Sztuk Pięknych. Pamiętnym był triumf „Ładu” na Powszechnej Wystawie Krajowej, gdzie zajął kilka sal, wystawiając nietylko wspaniałe makaty, kilimy, dywany i ceramikę ale całe wnętrza mieszkalne, wykonane według projektów artystów. Była to pierwsza próba twórczego meblarstwa polskiego na większą skalę. Obecnie „Ład” ma wprawdzie lokal sprzedaży w Hotelu Europejskim, lecz działalność jego grozi zgaśnięciem z powodu braku środków. Zlikwidował zorganizowaną przed trzema laty pracownię stolarską, tak samo ceramiczną. Teraz jest zagrożona pracownia tkacka, której zdobnictwo polskie tyle zawdzięcza światowych triumfów po wystawach i pokazach. (tw)

SZKOLNICTWO

Organizacja uczenia się. Jednym ze sposobów uczenia w szkole, jak się uczy jest „uczenie się pod kierunkiem”, praktykowane często w Ameryce. W „Pracy Szkolnej” dr. Rudniański przytacza wzór lekcji geografii, przeprowadzonej w klasie IV gimnazjum żeńskiego, gdzie uczenie opracowały samodzielnie opis Gór Świętokrzyskich. Nauczycielka kontrolowała wyniki pracy, poddawała krytyce metodę oraz dawała praktyczne wskazówki z zakresu techniki pracy umysłowej. Oczywiście takie „ciche godziny” nie wystarczą, jak wogóle nie wystarczy praca w ramach godzin szkolnych. Ażeby doprowadzić młodzież do racjonalnej pracy umysłowej, trzeba prowadzić kontrolę pracy domowej dziecka, a więc potrzebne są częste wizyty nauczyciela w domu ucznia. Kwestja ta jest u nas słabo rozwinięta, gdy zagranicą uczyniono już na tem polu dużo (np. nauczycielki wizytujące w Ameryce). Dr. Rudniański kończy swój artykuł twierdzeniem, iż „nauczanie, jak się uczy, jest ważniejsze od zagadnienia prowadzenia lekcji”. (St. N.)

POZNAŃ I KULTURA ANGIELSKA.

Istniejące dopiero kilkanaście miesięcy w naszym mieście Towarzystwo Polsko-Angielskie wydało drukiem sprawozdanie, z którego wynika, że rozwinęło działalność żywą i użyteczną. Utworzone w listopadzie r. 1930, założyło sobie w dziedzinie kultury wzajemne zbliżenie i zrozumienie angielsko-polskie, nie zapominając o sprawach ekonomicznych, które również nas z Anglią silnie wiążą. Na wewnątrz urządzono 16 zebrań, poświęconych pogadankom o kulturze angielskiej i anglosaskiej wogóle. Tematy były najprzeróżniejsze: od flory i fauny wysp brytyjskich do architektury amerykańskiej i do zwyczajów gwiazdkowych w Anglii. Na uroczystej Akademii w rocznicę urodzin króla Jerzego V w Radio poznańskim wykonano orkiestralne i fortepianowe utwory angielskie, śpiewano angielskie pieśni i deklamowano angielskie poezje.

Poza tem zorganizowano cztery odczyty publiczne i jeden koncert. Prof. dr. Roman Dyboski z Krakowa mówił o Josephie Conradzie, prof. Massey z Poznania o życiu uniwersyteckim w Anglii, prof. dr. Władysław Tarnawski ze Lwowa o Mercedzie i Hardym, wreszcie lektor U. P. dr. M. Z. Arend o Edgarze Allanem Poem. Na koncercie angielskim w Domu Ewangelickim wykonali artyści poznańscy utwory angielskie Philippi Scotta, Graingera, Mac Dowella, Woodford i Purcella. Uczestniczyło też Towarzystwo pomocnicze w wystawie sztychów i mebli angielskich, urządzonych w Muzeum Wielkopolskim wspólnie z Tow. Miłośników Grafiki. Poza tem opiekowało się turystami angielskimi, przybywającymi do Polski, jak np. wycieczką 27 członków Instytutu Socjologicznego w Londynie, którzy bawili zeszłego lata w Poznaniu i w okolicy. Dostarczono im przewodników przy zwiedzaniu Poznania, Gniezna, Kórniku itd., oraz zeknięto ze Związkiem Obrony Kresów Zachodnich, aby poznali problem polsko-niemiecki wogóle, a „korytarzowy” w szczególności.

Sprawozdanie jest pełne treści, jak widzimy. Kierował tą pożyteczną i celowo urządzoną pracą zarząd z prof. dr. B. Dembińskim jako prezesem, oraz z pp. prof. Masseyem oraz inż. Krausem jako wiceprezesami, zaś praca sekretariatu spoczywała na p. dr. Marjanie Chelmińskim. Obecnie zabiega zarząd dokoła ciekawej inicjatywy. Różne kraje europejskie objęła słynny zespół teatralny angielski „The English Players”. W Polsce gościna jego nie była przewidziana. Otóż zarząd przeprowadza korespondencję z teatrami w różnych miastach polskich, aby pożytkowały na występy te znakomite trupy. Byłoby to dla miłośników teatru wydarzenie niemałej wagi i wielce pouczające, jako że „Players” reprezentują swoiście angielski, a wysoki styl gry aktorskiej.

TRAGEDJA KSIĄŻNICY

Kraków, 28 lutego.

Biblioteka Jagiellońska niszczeje. Miała otrzymać nowy gmach, gdyż wilgoć i grzyb czynią obecną niezdatnym do użytku, nie mówiąc już o braku miejsca, poprostu katastrofalnym. Książki wilgną i marnieją, rękopisy nie mają oprow, w zbiorach pokazują się korniki. Tymczasem na budowę niema w budżecie odpowiednich kwot. Miała Biblioteka dostawać na ten cel milion rocznie. Założono fundamente, tymczasem — jak stwierdził w Sejmie poseł prof. Stroński, — w dwu latach ostatnich otrzymywała tylko po 160 tysięcy, za co oczywiście niczego nie można więcej zrobić poza planami i częścią fundamentów. Obciążenia budżetowe dotknęły wogóle dział nauki więcej, niż jakikolwiek inny. Dość stwierdzić, że dotacja naukowa Biblioteki, która na papierze wynosiła 88 tysięcy, w praktyce doszła do sumy... dziewięciu tysięcy złotych za rok ubiegły.

To też z prenumerowanych przez Bibliotekę czasopism ubyla prawie setka, a trzeba pamiętać, że są to perłowy diament, niezbędne do studiów i do pracy naukowej. Teraz trzeba będzie zredukować abonament wogóle do jednej trzeciej! Podobnie będzie z książkami, chociażby dla tego, że księgarnie krajowe odmówiły kredytu, gdyż są w ciężkim położeniu, zaś poważne firmy niemieckie również zajądają zapłaty gotówkowe.

Tak wygląda los najstarszej i najbogatszej księżnicy polskiej, instytucji, która jest naszą chlubą i tytułem do stanowiska między kulturalnymi narodami Europy. Informacji powyższych dostarczył zarząd na posiedzeniu towarzystwa Przyjaciół Biblioteki Jagiellońskiej. Radzono nad środkami, lecz wybór ich jest niewielki, skoro obciążenia budżetowe tak się mocno przeciw Bibliotece kierują. Postanowiono n. p. wydawać albumy pocztówkowe z widokami Biblioteki i sprzedawać je zwiedzającym, szczególnie wycieczkom, co mogłoby dać pewien dochód. Prof. Konopczyński wskazał jeszcze inne źródło dochodu. Mianowicie za użytkowanie Biblioteki planując studenci po 9 złotych miesięcznie, co im się ściaga przez kwesturę. Natomiast profesorowie, asystenci, docenci, lekarze, prawnicy i t. d., najczęściej sytuowani materialnie w sposób względnie dobry, korzystają z Biblioteki bezpłatnie. Znakomity uczony wniosł, aby opłaty takie gronu profesorskiemu nałożyć i przez kwesturę ściągać. Wogóle zaś specjalne prawa powinni mieć tylko członkowie Tow. Przyjaciół Biblioteki Jagiellońskiej, którzy opłacają roczną składkę. Wynosi przecież ona tylko 5 złotych (choćby kto chce, może płacić wyższą). Bezpłatnie korzysta ze zbiorów około 250 osób. Gdyby tylko one przystąpiły do Towarzystwa, już zebrałby się pewien roczny fundusz.

Wszystko to jednak nie na wiele się przyda, jeżeli rząd nie ograniczy obciążeń budżetowych, stosowanych do nauki wogóle, a do Bibliotek w szczególności. Znalazłoby się i inne źródła. Instytucje bankowe, na które rząd ma wpływ, n. p. Bank Gospodarstwa Krajowego i Bank Polski mogłyby z dochodów przeznaczyć pewne kwoty na Bibliotekę i instytucje naukowe wogóle. Czyta się ostatniemi czasy o krocach, jakimi popiera n. p. Bank Gospodarstwa Krajowego prasę prorządową. Sumy te, włożone w kulturę naukową, byłyby zupełnie inną kulturalną lokatą.

K. T.

Pisma nadesłane

„Ziemia”. Nr. 2. Treść: „Urywek z sagi o bogu pieśni”. — R.: „Otwórzmy oczy”. — A. Luha: „Badanie kraju w Estonii”. — M. Schmedelheim: „O archeologii i ochronie zabytków Estonii”. — F. Leinbock: „Muzea estońskie”. — H. Kurrik: „O estońskiej sztuce ludowej”. — O. Loooris: „Zaduszki w Estonii”. — J. Platkowski: „Z o kolic Myślenie”. — M. Niwiński: „Karta z dziejów m. Radomia”. — A. Blum-Kwiatkowski: „Zbiory etnograficzne w Łowiczu”. — K. Z.: „Przegląd muzealny”. — „Miejski dom wycieczkowy w Krakowie”. — Z pismniennictwa. — Wiadomości krajoznawcze i turystyczne. — Adr. Red. Warszawa, ul. Karowa 31.

„Awangarda”. Nr. 2. Treść: R. Plestrzyński: „Zagadnienie grupy rządzącej w Polsce”. — S. Wyrzykowski: „Ku doniosłym przemianom”. — Z. W.: „Dziejnictwo”. — Uwagi. — Dział organizacyjny. — Adr. Red. Poznań: Św. Marcina 65, I p.

Dlaczego luty w roku 1932 miał 29 dni?

Sprawa dostosowania rachuby czasu do pór roku od najdawniejszych czasów była przedmiotem starannych zabiegów ludzkich.

Rok starożytnych Egipcjan składał się równo z 365 dni, a ponieważ nie znano wówczas jeszcze dnia przestępnego, początek roku kalendarzowego niebawem przestał zgadzać się z naturalnymi porami roku. Pierwszy rok egipskiego w ciągu 1461 lat przebiegł kolejno wszystkie dni roku.

Grecy w dawniejszych czasach dzielili rok na 12 miesięcy księżycowych po 28 dni, czyli że rok ich obejmował tylko 336 dni. Radzili oni w ten sposób, że w miarę potrzeby dodawali jeden lub dwa miesiące księżycowe.

Podobny chaos kalendarzowy panował w starożytnym Rzymie, gdzie rok dzielono na 13 miesięcy księżycowych. Temu niedomaganiu usiłował zapobiec Juljusz Cezar, który w roku 46 przed nr. Chr. zaprowadził swój Kalendarz Juljański. Dla wyrównania różnicy, jaka dotąd powstała między kalendarzem a poszczególnymi porami roku, Cezar ustanowił jeden rok o 15 miesiącach księżycowych i 445 dniach. Następne lata ustanowiono na 365 i jedną czwartą dni, przyczem każdy 4 rok liczył miał 366 dni. W ten sposób Kalendarz Juljański stał się podstawą nowoczesnej rachuby czasu. Miał on przecież jeszcze jedną niedokładność. Na 129 lat bowiem tego kalendarza przypadał jeden dzień za wiele, i dzień ten musiał zniknąć. Błąd ten usunął papież Grzegorz XIII w roku 1582. W roku tym pierwszy dzień wiosny i dzień zrównania dnia z nocą przypadł zamiast na 21, już na 11 marca. Ażeby wyrównać tę różnicę, polecił papież Grzegorz usunąć z kalendarza 10 dni. W myśl bulli papiekiej liczono w r. 1582 po czwartym październiku zaraz dzień 15 października. W ten sposób doprowadzono kalendarz znowu do ładu. Ażeby i w przyszłości utrzymać go w porządku, zarządził Grzegorz XIII, że co 4 lata zachowany ma być rok przestępny, że atoli rok ten wypadnie w stuleciach, niepodzielnych przez 400. Kalendarz ten mimo swej akuracności zawiera jeszcze drobną nieścisłość, skutkiem której kalendarz wykazywać będzie po mniej więcej 10 000 lat o jeden dzień za wiele.

Rok przestępny ma zatem zadanie uzgodnić naszą rachubę kalendarzową z czasem astronomicznym.

Rok astronomiczny obejmuje czas, jaki potrzebuje ziemia do jednorazowego okrążenia słońca. Następuje to w 365, 24236 dniach, a więc w czasie, nie dającym się podzielić przez jakąkolwiek liczbę pełnych dni. Nie można też dni odpowiednio przedłużyć, ponieważ długość dnia astronomicznego zależy jest od jednorazowego obrotu ziemi dookoła swojej osi. Nie pozostaje zatem nic innego, jak rozwiązanie za pomocą dnia przestępnego. Pierwotnie następował po 28 lutego drugi dzień 28 lutego, czyli że 28 lutego liczył 48 godzin. Dopiero w 18 wieku usunięto ten dziwoląg i wsunęty jako dzień dodatkowy 29 lutego. Dawny sposób liczenia zachował się jedynie jeszcze w starym św. kalendarzu kościelnym katolickim. Kto zatem obchodzi imieniny swoje między 24 a 28 lutego, musi je w roku przestępnym obchodzić o jeden dzień później.

Dowodzi to, że rok przestępny odgrywa pewną rolę także w życiu towarzyskim. W starożytnej Anglii w wieku 13 do 17, było rzeczą niebezpieczną, wejść na drogę kobiecie, mającej ochotę wstąpić na kołnierze ślubny. Ustawa parlamentarna z roku 1288 opiewa: w dniu przestępnym wolno pannie lub wdowie wysokiego lub niskiego rodu oświadczyć się mężczyźnie, którego kocha. Gdy mężczyzna wzbiera się poślubić ową pannę lub wdowę, winien jest zapłacić grzywnę odpowiednią do jego stanu, chyba że jest po słowie z inną niewiastą.

Dzisiaj dzień przestępny nie ma już tego znaczenia co dawniej i niewielu z tych którzy urodzili się dnia 29 lutego potrafią zdobyć się na tyle humoru, co sławny kompozytor włoski Rossini, który dnia 29 lutego 1792 roku ujrzał światło dzienne i po ukończonym 60 roku energicznie protestował przeciwko obchodzeniu jego jubileuszu, gdyż, jak twierdził obchodził dopiero 15-tą rocznicę swych urodzin. Wip.

Żebrak milionerem

W Brixen, w Szwajcarii umarli żebrak, z pochodzenia Niemiec, rodem z Bonn nad Renem, niejaki Basse. Basse uprawiał zawód żebraka ulicznego i stale chodził w łachmanach. Dopiero po jego śmierci wyszło na jaw, że zostawił on po sobie majątek w sumie 1½ miliona lirów które zapisał testamentem... Chinom, na cele zwalczania wpływu Europejczyków. Oryginalny testament wywołał ogromną sensację i spowodował wyjazd sekretarza poselstwa chińskiego w Rzymie do Brixen w celu podjęcia kroków ku zalegalizowaniu spadku.

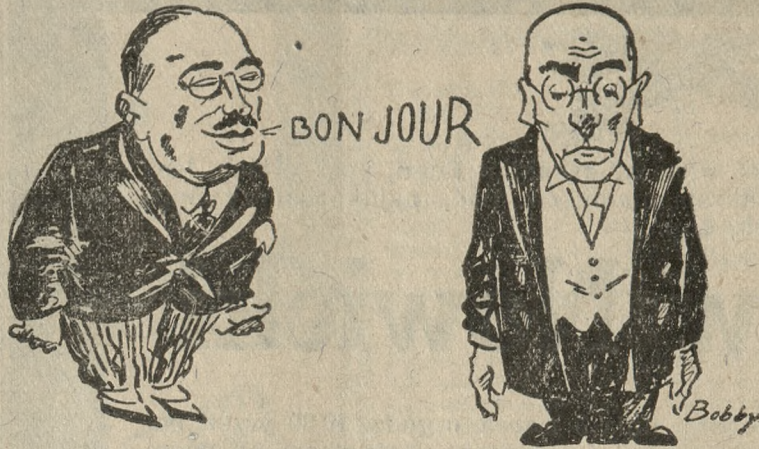
Faraon Tutenkhamen — grabieżcą?

Dr Pendlebury, kierownik angielskiej ekspedycji archeologicznej w Egipcie, która przeprowadziła owocne badania w Tel Amarna, stwierdziła na podstawie znalezionych materiałów w grobach królewskich, że faraon Tutenkhamen popełniał czyny

Brüning i Tardieu w Genewie

ADIEU TARDIEU!

SCHON WIEDER RETOUR?

934

„drobnych ogłoszeń“

zawierało sobotnie wydanie wieczorne Kurjera Poznańskiego z dnia 27. 2. 1932

To jest najlepszym drogowskazem do centrali „drobnych ogłoszeń“: Poznań, św. Marcin 70.

włamywacza i grabieżcy. Zaraz po wstąpieniu na tron kazał on wylamać grób swego teścia Smen-Ka-Ra i przywłaszczył sobie wszystkie znajdujące się tam kosztowności. Na rozkaz faraona imię Smen-Ka-Ra zostało wymazane ze wszystkich pomników i gmachów, a wszystkie skarby jego przeniesione do grobowca, który Tutenkhamen kazał zbudować dla siebie w dolinie królów.

Humor

Dzisiejsze zarobki

- Słyszaleś, Pomadower zarobił na czyście 100.000 złotych.
- Czy to, aby pewne?
- Murowane!
- W wekslach, naturalnie. To będzie miał z tego jakieś 10.000.
- Zaraz 10.000! On byłby zadowolony, żeby wygzekwował tysiąc...

Wieczór towarzyski z herbatką

Kto nie zechciałby się rozzerwać po dniu pracowicie spędzonym?

Sposobność właśnie się nadarza, bo już jutro w dniu 3 marca, panie Miłosierdzia Św. Wincentego a Paulo urządzają w salce cukierni Dobskiego pelen humoru i dowcipu „Wieczór towarzyski z herbatką i atrakcjami“, w którym przyrzekli łask, udział pp. dr. Koller i prof. Balicki, podejmując się rozweselenia zebranych gości humorystycznymi recytacjami i feljetonami. Nie zabraknie również muzyki i śpiewu, gdyż zaprodukują się tam pp. Kędzierówna i Wituski. Poza tym p. Wojciech Bak, prof. gimn. Marij Magdaleny, odczyta swoje własne poezje.

Wstęp tylko 1 zł. Cel piękny, bo na otarcie łez najbiedniejszych parafii Św. Łazarza. Wieczór ten niewątpliwie zgromadzi elitę towarzyską naszego miasta i będzie zapoczątkowaniem dalszych tego rodzaju herbatki towarzyskich. Początek punktualnie o godzinie 20-tej.

SPORT

Hokej

Polski Związek Hokeja na trawie, odbył swe roczne walne zebranie pod przewodnictwem prezesa p. Broniarza przy udziale delegatów prawie wszystkich klubów. Przyjąwszy protokół z kilku drobnymi poprawkami, wysłuchano sprawozdań członków ustępującego zarządu oraz komisji. Jak z nich wynika związek liczy 14 klubów z ogółem 336 zarejestrowanymi zawodnikami, przyczem najliczniejszym jest okręg poznański z 7 klubami, Pomorze — 4 i Śląsk — 3. Dzięki zmianie rozgrywek mistrzowskich, które odbyły się systemem punktowanym, wzrosła ruchliwość klubów, które rozegrały ogółem aż 56 zawodów przyczem najwięcej przypada na turniej o puchar wędrowny miejskiego komitetu w f. zdobyty przez „Czarnych“ oraz mistrzostwa Polski zdobyte przez „Lechję“ przed „Czarnymi“. Ze względów finansowych zmniejszyły znacznie swą ruchliwość kluby pomorskie będące przeważnie klubami gimnazjalnymi. Finanse nie są najlepsze: mimo wpłacenia 150 zł. długu, zaległości wynoszą jeszcze do 900 zł., dłużnicy jednak wyrażają się kwotą około 1200 zł. Po udzieleniu absolutorium ustępującemu zarządowi wybrano nowy w poniższym składzie pp.: prezes — Broniarz, wiceprezesi — Dembiński i Brodniewicz, sekretarz — Szerbart, skarbnik — Gruszkiewicz, ławnicy — Paczkowski S. i Skowroński; kom. sportowa — Minicki, Gołębiowski, Wiesner i Marszałek; kom. rew. — Czekala St., Kurek i Kowalski, wydz. sędziowski — Polcin R.

Lekka atletyka

P. Janusz Kusociński, znajdujący się obecnie w olimpijskim obozie treningowym, odwiedził nas dziś. P. Kusociński czuje się doskonale i pracuje nad tem, by w tak ważnym, jak obecny rok okresie znaleźć się w pełni formy. Daje mu się tu we znaki brak biegni, na której mógłby trenować, nie narażając się na nieprzewidziane wypadki, zawsze możliwe przy twardym terenie. P. Kusociński prawdopodobnie wyjedzie na dwa tygodnie w połowie marca na Riwierę, by powrócić w początkach kwietnia do kraju. Otworzy on swój obecny sezon wedle wszelkich danych udziałem w tegorocz-

nym biegu „Kurjera Poznańskiego“ w dniu 4 kwietnia. Naszemu znakomitemu zawodnikowi życzymy, aby do rzędu swych wspaniałych sukcesów dołączył laur olimpijski, przysparzając nowej sławy Polski imieniu.

Ciekawe zawody. Zwołenników lekkiej atletyki czeka w niedzielę niecodzienna uczta sportowa. Poznański OZLA korzystając z pobytu grupy czlowych lekkoatletów Polski na przedolimpijskim kursie kondycyjnym urządziła zawody ogólnopolskie pań i panów „za zaproszeniami“ w hali „Sokoła“ — (Poznań - Brama Dębińska). W zawodach tych udział wezmą poza grupą olimpijską lekkoatleci wszystkich prawie ośrodków Polski. Zaproszeni zostali panowie: Kusociński, Trojanowski II, Łada, Pruszkowski (AZS - Warsz.), Nowak, Balcer, Gancarz, oraz zawodnicy klubów miejscowych jak Wojtkowiak, Stawiński, Stefanowicz, Biniakowski, Pawlak, Hoffmann, Banaszkiewicz, Adamski, Grabiński, Radomski, Gruchalski, Wesper, Zakrzewski (AZS), Jakubowski, Tłgner, Drzycimski (Sokol) Płotkowiak (SMP). Z zawodniczek zaproszono panie: Breuerówna, Orłowska, Sikorzanka (Śląsk), Weissówna (Sokol-Pabjanice) Bersohnówna (WW), Jasińska, Stolarówna (AZS Pozn), Grabicka (Warta), Zandecka (S).

Bieg na przełaj na dystansie ok. 3.500 m. urządził K. S. „Sparty“ w niedzielę 13 bm. o godz. 12 w południe o nagrodę firmy W. Tomsza. Start i meta na boisku własnym przy ul. Grunwaldzkiej. Bieg dostępny jest tylko dla zawodników zrzeszonych do P. Z. L. A. Zgłoszenia (ważne z załączeniem wpisowem które wynosi 1 zł. od zawodnika) przyjmuje p. Feliks Wawrzyniak, Górna Wilda 28 do 11 bm. włącznie.

Półka nożna

Ostrów. — „Legja“ i „Ostrowia“ 3:0. Nie spodziewane wysokie zwycięstwo „Legji“, która wystąpiła bez Chmielewskiego, braci Kwintkiewiczów oraz Głowacza. „Ostrowia“ również w składzie osłabionym z 5 rezerwowymi. Bramki uzyskali Mazgaj, pięć, Górski dwie i Zaremba jedna.

Życie organizacyjne

Walne zebranie POZK odbędzie się w niedzielę 6 bm. o godz. 10 na sali p. Jaroczek ul. Masztalarska 8.

RADJO

Programy radiotelefoniczne:

Czwartek, dnia 3 marca 1932 r.

Poznań (335 m) godz. 11.45 (Warszawa); godz. 11.58 (W); godz. 12.15 (W); godz. 12.35 (W); godz. 14.00 notowania giełdy pieniężnej; godz. 16.55 feljton roln. pt. „Liga mleka w Poznaniu — jej zadania i cel“ (wygl. inż. Tadeusz Brzeski); godz. 17.10 (W); godzina 17.35 (W); godz. 19.15 rolnicza skrzynka radiowa (wygl. p. Józef Rządowski); godz. 19.30 lekcja języka ang.; godz. 19.45 (W); godz. 20.00 (W); godz. 20.15 koncert solistów; wyk.: Maria Szrajberówna (skrzypce), Stanisław Roy, art. op. (tenor), prof. Franc. Łukasiewicz (akomp.); godz. 21.15 (W); godz. 22.00 tr. z Warszawy z Teatru „Qui - Pro - Quo“.

Warszawa (1412 m) godz. 11.45 codzienny przegląd prasy polskiej; godz. 12.15 „Możliwości eksportowe bydła, świń i owiec z Polski“ — prof. J. Rostafiński; godz. 12.35 poranek szkolny z Filharmonji Warsz. (XIX), Wyk. Ork. Filharm. pod dyr. Bronisława Wolfstala, Dorota Gustowska (sopran), Aleks. Juniewicz (flet) i Wł. Raczkowski (akomp.); słowo wstępne wyp. Tadeusz Meyzner; godz. 14.45 płyty; godzina 15.15 komunikat LOPP; godz. 15.25 „Wśród książek“ — przegląd najnowszych wydawnictw; godz. 15.45 komunikat Centr. Biura Hydr. dla żeglugi i rybaków; godz. 15.50 program dla dzieci i młodzieży; a) feljton prof. Kosińskiego pt. „Rozwój języka literackiego w Polsce“ (dla młodzieży), b) „Listy od dzieci“ — Wanda Tatarkiewicz; godz. 16.20 lekcja języka francuskiego (kurs średni); godz. 16.40 odczyt; godz. 16.55 płyty gramofonowe; godz. 17.10 „Słowo jako element literackiego piękna“ — wygl. prof. Stan. Adamczewski; godz. 17.35 pieśni w wyk. Julji Anuszowej (alt), akomp. Ludwik Urstein; godz. 18.00 recital fortepianowy Jerzego Sulikowskiego; godz. 19.15 skrzynka pocztowa rolnicza; godz. 19.30 wiadomości sportowe; godz. 19.35 płyty; godz. 19.45 prasowy dziennik radiowy; godz. 20.00 feljton „Barbaryzmy a czystość języka“ — red. Stanisław Poraj; godz. 20.15 koncert wieczorny; wyk.: Ork. P. R. pod dyr. Stan. Nawrota oraz Lucja Chechowiczówna i Bronisława Marwidówna (duety), akomp. L. Urstein; godz. 21.25 słuchowisko; godzina 22.10 płyty; godz. 23.00 Muzyka taneczna ze Lwowa.

Programy zagraniczne. **Hulzen** (1875 m) 20.40 koncert chóru; **Paryż** (1724 m) 21.45 koncert z płyt; **Koeningwusterhausen** (1635 m) 20.45 koncert z Langenbergu; **Daventry** (1554 m) i **Łondyn** (261 m) 22.35 oratorium Haendla „Izrael w Egipcie“; **Motala** (1438 m) i **Sztokholm** (435 m) muzyka wojskowa; **Kalundborg** (1153 m) 20.10 koncert symfoniczny; **Oslo** (1083 m) 20.30 koncert autorski; **Budapeszt** (550 m) 20.00 recital śpiewaczy Elżbiety Sandor. 22.30 koncert kameralny; **Ryga** (524 m) 19.05 „Frasquita“ op. Lahara; **Wiedeń** (516 m) 19.40 muzyka i śpiew; **Mediolan** (500 m) 21.00 tr. z teatru lub z opery; **Praga** (488 m) 20.45 koncert ork.; **Beromuenster** (472 m) 20.40 słuchowisko w dialekcie; **Rzym** (441 m) 20.45 konc. symf.; **Bukareszt** (394 m) 20.20 koncert symfoniczny; **Stuttgart** (360 m) 21.30 „Zaida“ opera Mozarta.

Przewielebnemu Duchowieństwu, w szczególności ks. Proboszczowi Skoniecznemu za wzruszające słowa pożegnania, Organizacjom Kupieckim, Sodalitce Kupców, Klubowi Wioślarskiemu 04, Prezesowi Sądu Okręgowego, Kołu Sędziów Handlowych przy Sądzie Okręgowym w Poznaniu, Dyrekcji Pozn. Okręgu „Cartas“, Szkole Gospodarczo-Zawodowej, Tow. Gimn. „Sokół“, Krewnym, Przyjaciołom, Znajomym, Kupiectwu i Obywatelstwu m. Poznania, za wszelkie dowody współczucia i oddanie ostatniej przysługi najdroższemu mężowi memu i najlepszemu ojcu naszemu, ś. p.

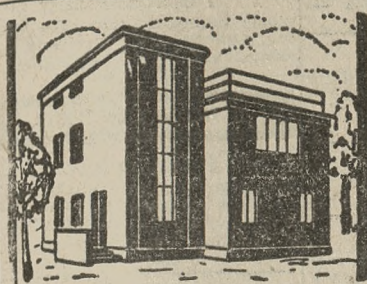
Stanisławowi Milachowskiemu

składamy serdeczne

Bóg zapłać!

Żona i dzieci.

dw 2942

Wpłacisz ratami 800 zł
zobędziesz własny dom
z parcelą, reszta na 19
lat spłaty w ramach
wysokości komornego.
Stołeczny Zakład
Oszczędnościowo - Po-
życzkowy i Budowlany
„Wzajemność“
udziela pożyczki na bu-
dowę lub kupno domów
małych posiadłości rol-
nych, powiększenie in-
wentarza żywego i mar-
twego, założenie gospo-
darki, hodowli wszelkiego rodzaju zwierząt, spłatę hipoteki,
uciążliwego długu i t. d. Budujemy w kredyt. Sprzedajemy par-
cele miejskie i podmiejskie już od 35 groszy.
Informacje DE-KA-HA, Aleje Marcinkowskiego 13, pokój 13,
telefon 29-58. Pw 11 1034-8 823

Poznajemy przedstawicieli na woj. poznańskie i pomorskie

Pierwszorzędny majątek ziemski poszukuje

40 tysięcy złotych

na pierwszą hipotekę na 2 do 3 lata. Oferty
do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod
zw 13 640

Najskuteczniejsze i najtańsze

środki lecznicze — to

Zioła lecznicze Dr. Breyera

Zatwierdzone przez Min. Zdrowia, odznaczone złotymi me-
dalem w Nicei i Brukseli,
skuteczne w chorobach:

Zaflegmienie płuc, gruźlica, astma, katar, wszelkiego ro-
dzaju kaszle, reumatyzm, artretyzm, nerwobóle, skrofle,
wszelkie zanieczyszczenia krwi, nieczystość cery, wypryski,
skórne katar, żółtkowo, kiszki, hemoroidy, zatwar-
dzenia, biegunka, żółtaczka, wszelkie choroby wątroby i n-
rych organów brzusznych, choroby nerwowe, bezsenność,
ból głowy, otyłość, zwężenie tętnic i t. d. Można naby-
wać niemal w każdej aptece lub składzie aptecznym —
albo w wytwórni

Polherba S-ka z o. o. Kraków - Podgórze

Kto chce leczyć się ziołami — niech zażąda darmo w wy-
twórni — broszurki „Jak odzyskać zdrowie“ nw 8 402

Hurtowy skład

kolonialny, z liczną stałą klientelą, dobrze prosperu-
jący, w większym mieście prowincjonalnym sprze-
dam korzystnie. Oferty Kurjer Pozn. r. w 4697

Kupujemy słomę prasowaną

żytnią, owsianą, grochową oraz babkę.

Carl Kretschmer & Co.

Leszno (Wlkp.) zw 13641

4000 butelek wina

(burgundzkie, bordoskie i węgierskie) w całości lub
w większych partjach, natychmiast za gotówkę do
sprzedania. Zgłosz. do Kurjera Pozn. pod zw 13638

Gwarantujemy

że trutka MORITURI, jako
pasta na szczury, jako ziar-
na na myszy, działa

w 100%

zabójczo i bywa żarłocznie
brana przez gryzonie.
Krajowego fabrykatu o ta-
kich zaletach, dotychczas
na rynku nie było. Pasta
zł 2,50 — ziarna 2,— zł. oraz
większe opakowania do ma-
sowego stosowania. Do na-
bycia w każdej Drogerji
oraz wprost u fabrykanta.

Fabryka środków do zwalczania
szkodników

„UNIVERSUM“

Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 38.

Pw 10 984-7.25

Kupię KAMIENICE

dochodowa o dochodzie
przedwojennym minimalnie
26-30 000 mk. Cenę kupna
zawracając pełną gotówką. A-
genci wyłączeni. Zgłosze-
nia Kurjer Pozn. zw 13 625

KUPIĘ

Kamińskiego

„Tygodnik Powieści“

następujące roczniki:

1881/82

1888 89

1892/93

Posiadacz proszę o złożenie
ofert do Kurjera Poznań-
skiego zw 13 333 Składanie
ofert na niewymienione
roczniki bezcelowe.

**Magistrat miasta Gostynia poszukuje
sekretarza miejskiego**

Od kandydatów wymagana jest dłuższa
praktyka w administracji miejskiej oraz
znajomość spraw samorządowych jak i po-
datkowych. Pobory 9 kl. plus 15% odwoła-
nego podatku komunalnego. Szczegółowe
zgłoszenia składać do dnia 7 marca r. b.

dp 927

K. Krawczyk, burmistrz.

Oświadczenie:

Sprzedawcom wyrobów tytoniowych podajemy niniejszem do łaskawej
wiadomości, iż pomimo rozsiewanych przez nieuczciwą konkurencję pogłosek
o rzekomej likwidacji naszej największej hurtowni wyrobów tytoniowych
„Tytońhurt“ Sp. z o. o. w Poznaniu, Wielka 20, tel. 18-18, hurtownię naszą
nie tylko nie zwiniliśmy, lecz takową znacznie powiększyliśmy i jesteśmy
w stanie obsłużyć wszystkich P. P. Odbiorców tak w mieście jak i w powiecie
Poznańskim.

Wszelkie gatunki wyrobów tytoniowych stale na składzie. Zamówienia
telefoniczne wykonujemy natychmiast.

Zaznaczamy przytem, iż rozsiewających podobne fałszywe wieści po-
ciągniemy do odpowiedzialności sądowej. zw 13 643

„Tytońhurt“ Sp. z o. o., Poznań, Wielka 20, tel. 1818

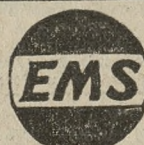
R. Balcerek, H. Beyer, K. Godziszewski, Ig. Kalinowski, W. Komornicki,
Z. Komornicki, F. Koszewski, Br. Marcinkowski, R. Sieradzki.

Skład

galanterji, bielizny, trykotaży, artykułów męskich od 18
lat dobrze zaprowadzony, z ładną wystawą, w najlepszym
położeniu Inowrocławia, w całości z mieszkańcem lub to-
war sam. okolicznościowo, nadzwyczaj korzystnie oddamy
Kom. Kasa Oszczędności Miasta Inowrocławia.
zw 13 628

URZĘDNIK GOSPODARCZY

lat 27, żonaty (1 dziecko), szkoła rolnicza i 7 lat praktyki
w intensywnie prowadzonych majątkach, obeznany z ksią-
żkowością gospodarczą, sołectwem i t. p. oraz z leczeniem
inwentarza. Zamiłowany hodowca i dobry plantator bu-
raków cukrowych. **poszukuje posady** od zaraz wzgl. 1 4.
1932 r. Łaskawe oferty oraz warunki przesyłać proszę do
Kurjera Poznańskiego pod zw 13 548

Emskie pastylki
sól źródłana

przy katarach, kaszlu, chrypce, za-
flegmieniu, nadmiernych kwasach
żołądkowych (zgadze) grypie i ich
następstwach etc. nw 8917

Godne polecenia:

Emsolith — pasta do zębów, zapobiegająca tworze-
niu się kamienia nazębnego, proszek do zębów w pu-
szce blaszanej z sitkiem. Do nabycia w aptekach
i drogerjach Składnica: H. Borkowski, Gdańsk.

Z tegorocznej poręby sprzedamy partjami lub w
całości loco las ewentualnie wagon lub Warta nastę-
pujące drzewa:

dąb	75 m ³	sosna	250 m ³
wiąz	104 m ³	jesion	10 m ³
grab	80 m ³	brzoza	60 m ³
klon	15 m ³	osika	5 m ³

D. ewno jest proste, prawie bezszcenne i pochodzi
ze starodrzewia. Obejrzenie nastąpić może każdego
czasu za poprzednim zgłoszeniem w **Majątności**
Uchorowo, telefon nr. 1. dokąd uprasza się kiero-
wać wszelkie zapytania i oferty.

Zarząd Leśny Majątności Uchorowo

pow. Oborniki. Pw 11 336-9.7

Sielawki z Helu

P. T. Kupcom Odbiorcom do łaskawej wiado-
mości, że składnica sielawek znajduje się w firmie
Gustaw Kawecki, Strzelecka 14, telef. 13-41.
Towar codziennie świeży.

zw 13 639

3. C. 15/30. **WYROK ZAOCZNY. W Imieniu Rzeczypospo-
litej Polskiej!** W sprawie Stefana Taczala mistrza ślusar-
skiego w Rawiczu, ul. Waly Jana III, powoda, zastąpio-
nego przez pełnomocnika proces adwokata Borkowskiego
w Rawiczu, przeciw Hermanowi Andre, nieznanego miej-
sca pobytu, pozwanemu o wykreślenie hipoteki. Sąd
Grodzki w Rawiczu, po przeprowadzonej ustnej rozprawie
w dniu 25 marca 1931 r. przez asesora sądowego Hoehlega
orzekł: 1) Pozwanego zasądza się na wykreślenie hipoteki
zapisanej na rzecz pozwanego w dziale III. pod l. 7 nie-
ruchomości Rawicz pole karta nr. 372 i to we wysokości
25 000 marek, oraz na wydanie listu hipotecznego utworzo-
nego na powyższą hipotekę. 2) Koszty sporu ponosi pozwa-
ny. Sąd Grodzki. nw 9 013

UCHWAŁA. W sprawie postępowania zapobiegaw-
czego nad majątkiem firmy **Materiał Budowlany, Poznań,**
Sew. Mielżyńskiego 23, uchyla się odroczenie wyplat z po-
vodu otwarcia postępowania upadłościowego nad mająt-
kiem dłużniczką. Poznań, dnia 26 stycznia 1932 r. Sąd
Grodzki 2 a. nw 9 012

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W piątek, dnia 4 marca r. b. o godz. 11-tej przy ul.
Wolności 2 odbędzie się sprzedaż za natychmiastową za-
płatą:

samochodu osobowego, pianina, maszyny do pisania,
2 maszyn do szycia, 2 bufetów, 2 kredensów, 2 stołów
rozciąganych, 12 krzeseł, 2 zegarów ściennych, zega-
ra stojącego, 2 szafek do zegarów stojących, 5 biuręk,
5 kanap, 3 foteli, 2 umywalk, 2 nocnych stolików,
leżanki, 2 szaf do akt, lustra, radioaparatów, 2 szaf
żelaznych, regałów i stołów składowych.
Obejrzać można 15 minut przed sprzedażą.
Poznań, dnia 2 marca 1932 r.

nw 3978

MAGISTRAT XIII.5.

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy millimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1311)

1 t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Pianino
nowe okazanie bardzo korzystnie.
Długa 4 mieszkanie 10.
Pw 11 334-9.6

Parcele budowlane
przy Szosie Warszawskiej w strone Główniej bezpośrednio przy Osiedlach Dom Własny i Pracę wodociąg, kanalizacja, do godna komunikacja, sprzedaje właściciel Małki Droga Debińska telefon 11-00.
Pw 10 634 53.428

Sztufce najlepsze srebrzenie. Frima alpaka
Noże i widelce nierdzewiające. Największy wybór! Najtaniej w firmie W. Janaszek, Jezuicka 1.
Pw 11 352-9.22

Najnowsze serwisy Najszlachetniejsze szkło kryształowe
Największy wybór! Najtaniej w firmie W. Janaszek, Jezuicka 1.
Pw 11 353-9.21

Kompletne wyprawy Porcelana — Szkło Sprzęty kuchenne
Największy wybór! Najtaniej w firmie W. Janaszek, Jezuicka 1.
Pw 11 351-9.23

Jadalnia
Matejki 60 m. 3. zdw 33 537

Nieruchomość
przemysłowo-handlowa maszynowa zabudowania większej miejscowości okolicy przemysłowej Górnego Śląska z trzech zabudowań w których mieszczą się m. in. zbożowy, przemysł 7 ton na dobę, piekarnia skład kolonialny, pokoje mieszkalne, wszystkie w ruchu, miesięczny czynsz 900 z powodu nieporozumień właścicieli za 120 tysięcy zł do sprzedania. 80 tysięcy wpłaty, reszta według umowy. Oferty Kurjer Pozn. zdw 33 850

2
biurka 2 wysokie regały 6 mniejszych 5 stołów biurowych 2 szafy w dobrym stanie na sprzedaż Zgłoszenia Aleje Marcinkowskie, go 18 w Drukarni. zdw 33 563

Na Górnym Śląsku
przy Król. Hucie drogeria z urządzeniem i towarami do sprzedania. Potrzebne 10 000 zł. Zgłoszenia pod: Kamiński, Katowice 2, ul. Krakowska 102. zdw 33 851

Orzechy
włoskie zł 14 łuszczone 33, miod kuracyjny 1750, pszczoły 13, piekarnicze opakowane w franko za licznika Bracia Baltuch Zaleszczyki. zdw 31 122

Nie kupuj mebli
zanim zwiedzisz Centrale mebli Szwarcz, gdyż tam najniższe ceny.
Pw 9825/6 45.68

Parcele
od 40 groszy za m2 kredyt budowlany 6% Osadopol. Rzeszowskiej 3. Pw 10 231-2.82

Szczapy
I. klasy suche zdrowe całe 14.90, żniwie 16.90, rabane 18.90, duży koszyk drzewa 1 zł sprzedaje J. Nowacki Spichrzowa 23 telefon 7195. Korzystne źródło zakupu prima węgla górnośląskiego brzyków, koksu. dw 2 828

Nowoczesne meble
polerowane i kuchenne poleca po niebawle niskich cenach. Przemysły Drzewny Stary Rynek 80/82.
Pw 10 639-8.51

Fabryka octu
fabryka soków i plantacja malin do sprzedania. Oferty pod dw 2723 do Kurjera Poznańskiego

Wózek
dzierżawy 80.— od 3-4. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 34 057

Sprzedam
salon empire, dywany perskie, obrazy J. Kossaka etc. Gwarna 11. III. prawo od godz. 15-17.
zdw 33 962

Buldogi
rasowe 45 zł szczeniaki. Wierzbicice 23. mieszkanie 1.
zdw 33 953

Szafa
dębowa z lustrem 100 zł. Wierzbicice 23. mieszkanie 1.
zdw 33 952

Maszyna
do fabrykacji obuwia na prad 100 Wierzbicice 28. mieszkanie 1.
zdw 33 951

Limuzynę
małą elegancką bardzo ekonomiczną sprzedam korzystnie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 33 949

Łóżeczko
sprzedam. Jężycka 35. m. 17.
zdw 34 027

3 metry
materiał kampanu granat 60 zł. Szamarzewskiego 1. m. 5.
zdw 34 026

Rower
W P S tania. Tasiemski, Garnarska 3, podwórza, lewo, suteżona.
zdw 35 954

Pianino
zagraniczne sprzedam. Poplińskich 12. m. 20. zdw 34 076

Prezenty alpakowe — niklowe srebrzone — porcelanowe szklane — majolikowe najkorzystniej
kupuje się wprost Wroniecka 24. podwórza, Hurtownia Porcelany. Tamże szklanka szlifowane zupełnie tania. zdw 33 906

Kolonjalkę
mieszkaniami tania na wchłapiet sprzedam — zamienie na nieruchomości. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 33 981

70 X 70
serwety modne wzory 1.25 poleca Siostry Diangoszówna, Aleje Marcinkowskie 3. naprzeciw poczty. zdw 33 932

Aparat
fotograficzny 13x18 mahoniowy. podwójny anastygmat. compur — sprzedam tania jak nowy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 33 929

Skład
kolonialny dobrze zaprowadzony. dwa pokoje kuchnia Jężyce — sprzedam do objęcia 6 500 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 33 918

Dom
zabudowanie chlewy stodoła 10 móg rol żywy martwy inwentarz sprzedam Zawadzowiec Nowe miasto n.W. stacja kolejowa Chocicza. zdw 33 915

Aparat
fotograficzny i radioaparat sprzedam tania. Kilińskiego 6 m. 16. zdw 33 914

Ślubne
obrazki od 6 zł ze garki od 10 zł pierścionki złote z własnej pracowni od 10 zł poleca Chwilkowski św. Marcina 40. zdw 34 138

Lisów
jasnych ciemnych, wybór. Wierzbicice 13 — 3. zdw 34 009

Bechstein
skrzynki koncertowe na sprzedaż do obejrzenia między 1-3 po południu. Ul. Skarbowa 3. m. 3. zdw 34 119

Pokój
stołowy tania Różana 6. m. 8. zdw 34 122

Sypialnię
jasnobarwą lustrami, marmur — sprzedam tania. Stolarska. Kwiatowa 6. zdw 34 013

Meble
używane, sypialnia dębowa, bufet sosenowy, kanapa i fotele, materace meble ogrodowe i inne poleca Antykwarjat Woźna, narożnik Mostowej. zdw 34 065

Gramofon
walizkowy, dobry. Piekary 7. m. 4. zdw 34 083

Dom
z rola, 3 lokatorów sprzedam za raz. Kolejowa 34. skład. zdw 34 146

Singera
wpuszczana. Radio magiel do mowa sprzedam. Szamarzewskiego 19 m. 4. zdw 34 141/2

Jedna
garderoba, dwie szafy do akt, 4 biurka, 1 kanapa skórzana, trójkatna szafa do książek, mały okrągły stół, dwa krzesła, lustro, lekcyjkon konwersacyjny, 3 tomy „Allgemeines Landrecht für Preussen Verlag G. C. Nauck, Berlin 1828” korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 135

Sypialnia
lakierowana 600.— Kwisa, ulica Wodna 15. zdw 34 147

Sypialnię
biblioteczkę stół rozkładany bardzo tania sprzedam Stolarska. Kwiatowa 6. zdw 31 734

Sypialnię
przedaje najkorzystniej Stolarska Rybaki 13. nw 8857/8

Sypialnię
lehowe kom. lino 350.— Jadalnia 445.— kuchnia 168.— Fabryka Mebli. Rynek Śródecki tel 10-59. zdw 30 256

Tylko
14 dni Punczochoy, rekawiczki, skarpetki, krawaty detaliznie. Ceny hurtowe „Atlantyc”. Wrocławska 15. I. pr. Wełniane ponczochy i skarpetki 15 procent rabatu. dw 2991 2

Dynamo
65 volt 50 amper z regulatorem sprzedam. Dolna Włda 79. m. 8. zdw 34 043

Skład
mieszkaniami sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 34 045

Stół
okrągły łożko Adres Kurjer Poznański zdw 34 200

Zakład
fryzjerski nowoczesny tania sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. rw 4787

Wózek
modny i krzesło dziecięce sprzedam. Gen. Pradzińskiego 47. mieszkanie 37. rw 4736

Gospodarstwo
50 morgowe (godzina od Poznania) żywym, martwym inwentarzem sprzedam. Cena 26 tysięcy lub poszukuje 4 tysiące na hipotekę. Pośrednicy wykluczeni — Oferty Kurjer Poznański dw 2940

Kiosk
zaprowadzony przyległym dwupokojowym mieszkaniem kuchnia, elektryka tania dzierżawa sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 34 207

Plac
pod wille przy Sienkiewicza sprzedam. Słowackiego 34. I. lewo. jw 2865

Gospodarstwa
kamienice, domy kupujące, sprzedawające za moim pośrednictwem a będziecie zadowoleni. Braniewicz, Jarocin, Rynek 9. nw 8982

Pokój jadalny
z zegarem „Beckera” bardzo dobrze utrzymany, sprzedam korzystnie Plac Bernardyński 4. mieszkanie 8. Pw 11 377-9.67

Leica
zamienie na radio (prąd zmienny) Adres Kurjer Poznański zdw 34 031

Jadalnię
dębowa kompletna, kupno okazuje. Obejrzyć można pomiędzy 10-11 w firmie Hartwig, przed magazynem nr. 1. zdw 33 998

Kiosk
dobry w pobliżu Starego Rynku sprzedam za gotówkę 3 700 zł. — Oferty Kurjer Poznański zdw 34 007

Tania
sprzedaż pończoch Bemburga 325; 375; 450; 5 — zł Olbrzymi asortyment kolorów tylko w specjalnym magazynie pończoch A Szymański Poznań św. Marcina 1 przy Placu św. Krzyża m. Pw 10 582 3-4 58/9

Skład
mniejszy z urządzeniem tania sprzedam „Galanterja”. Wielka 12 zdw 34 145

Radjoparaty
pięć i czterolampowe korzystnie sprzedam Piekary 13b m. 10. zdw 34 124

Mały
samochód ciężarowy po remoncie w najlepszym stanie na nowych gumach za zł 1 500.— na sprzedaż A. Nosajewski, ul. Grunwaldzka 27. tel. 7612. zdw 34 158

Sprzedam
bufet, kredens. Adres Kurjer Poznański zdw 34 182

Młyn
wodny przytem 100 móg dobrej ziemi inwentarz kompletny przy wpl. 50 000 do nabycia cena po dług ugody. lub wydzierżawie. — Oferty Kurjer Poznański zdw 34 173

Restauracje
dobrze prosperująca z pełną koncesją mieszkaniem z powodu 2 interesów tania sprzedam Adres Kurjer Poznański 34 177 lub oferty.

Meble
sosenowe łożko z materacem, umywalka, stół, szafa i biurko — sprzedam tania. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 34 178

Szafa
do rzeczy szfionierka, Woźna 11 mieszkanie 14 podwórza. zdw 34 190

Z powodu choroby
skład kolonialny, 2 pokoje kuchnia, towar 4 500 sprzedam. — Chwaliszewo 66. zdw 34 229

Interes rzeźnicki
z elektrycznym zapędem, ruchliwa ulica tania sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 34 205

Maszynę
damską sprzedam. Zielona 5. mieszkanie 1. zdw 34 237

Sprzedam
pół morgi, 2 pokoje kuchnia. Za likowo. Kościuszki 33. cena podług ugody. zdw 34 244 5

16 móg
ziemi pierwszej klasy, bez budynku, grunt pod budowę. Poleś. Murowana Goślina. Młynska 1. zdw 34 195/6

Skład
rzeźnicki, dobrze prosperujący, przy głównej ulicy, mieszkanie, warsztat sprzedam. Adres Kurjer Poznański, Stary Rynek rw 4 728/9

Willa
komfortowa ośmiopokojowa, dwa mieszkania Puszczkowiec autobus dworzec pięć minut, ładny, duży ogród światła, kanalizacja, piękne położenie sprzedam 40 000. wpłata wedle ugody. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 058

Place
budowlane, centrum Głównej — nr 550, sprzeda Baumgartner plac Sapieżyński 2 a. zdw 34 284

42
morgi terenów budowlanych, budynki gospodarcze — na peryferiach Poznania. Cena 45 000 — wpłaty 25 000. sprzeda Baumgartner, plac Sapieżyński 2 a. zdw 34 286

Kolonjalkę
trypokojową kuchnią towarem maglem dobrze zaprowadzoną, 15 lat jednych rekach powodu pobudowania się korzystnie sprzedam. Marszałka Focha 39 mieszkanie 17 telefon 61-91. zdw 34 254

Dom
szesnastopokojowy w mieszkaniu dwie kuchnie śliczny ogród kwiatowo-owocowy zaraz sprzedam. Cena 13 000 zł wpłata według ugody. Agencja Kurjera Poznańskiego, Pleszew. nw 8 985

Skład
porcelany i sprzętów domowych z urządzeniem i towarami w najruchliwszej ulicy z powodu choroby zaraz korzystnie do nabycia. Do objęcia 10-12 000. Nakło n/N. ul. Bydgoska 31. nw 8 986

Skład delikatesów
najlepsze położenie Poznania kas dzienna 500-600. Tania dzierżawa za 30 000 sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdw 34 255

Restauracja - kawiarnia
różnielnie pełny konces, egzystująca 30 lat tania dzierżawa na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 256

Plac
z budynkami, nadające się na fabrykę, składnice, przy tramwaju, kolej. Cena 17 500 wpłaty 10 000. sprzeda Baumgartner, plac Sapieżyński 2 a. zdw 34 283

Stół
rozłożany, kanapę z obudowaniem tania sprzedam Wąsy Królowej Jadwigi 1 III m. 12. zdw 33 944 5

Willa
przy Poznaniu maszynowa, 5 ubikacji balkon weranda morga ogrodu bez długów bardzo korzystnie 10 000 wpłaty 5 000 Blicharski. Półwiejska 26 mieszkanie 48. zdw 34 273

Łóżeczko
dziecięce sprzedam. Szamarzewskiego 20 22 mieszkanie 5. zdw 34 272

Klubowy
garnitur elegancki jak nowy, sprzedam 180. Grobla 4 mieszkanie 2. zdw 34 226

Jadalnię
dębowa, bogato rzeźbiona bardzo tania. Stolarska, Rykowska 9. zdw 34 228

Piec
gazowy mały do ogrzewania tania na sprzedaż. K. Weigert, Plac Sapieżyński 2. rw 4741

5 KUPNA
Kupię
dom do 60 000 wpłaty 35 000. — Oferty Kurjer Poznański zdw 33 628

Kupię
nową wille w Poznaniu wprost od właściciela. Gotówka 19 tys. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 33 841

Sealowe
futerkę tegą figurę kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 33 950

Złoty
łańcuszek kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 024

Rury
gazowe stare kupuję. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 019

Sprzedaje
używane meble oraz kupuję. Poznań Piekary 5. zdw 33 872

Kupię
motorek prądu zmiennego 1/2 do 1 konia Skład kolonialny Grotgera 14. Matela. zdw 33 983

Za
natychmiastową gotówkę, lecz bardzo korzystnie kupię 3 nowe pokoje: sypialnię jadalnię i pokój męski. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 978

Kupię
wózek dziecięcy dobrze utrzymany. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 941

Aparat
fotograficzny 9x12 z dobrym anastygmatem kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 631

Kupuję
wszelkie kwity lombardowe. — Skoczowski Gasiorowskich 12. telefon 67-45. zdw 33 927

Motocykl
kupię. Oferty z marką, rocznikiem i ceną do Kurjera Pozn. zdw 34 059

Opony
27x4 kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 160

Dom
ogrodem okolica Poznania gotówka do 10 000 kupię Oferty Kurjer Poznański zdw 34 049

Kupię
parcele przy tramwaju 1 000 do 1 500 m². Oferty z podaniem ceny skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 34 020 30

Skrzypce
dobre zamienie na lepsze odpowiednią dopłatą (Oferty Kurjer Poznański zdw 34 016)

Kupię
klubowy garnitur, stół okrągły 4 krzesła. Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 074

Kupię
płytę marmurową szerokość od 80 cm, długość od 3 metrów. Furmaniak Chwaliszewo 18. zdw 34 136

Szpica
białego czujnego czystego do roku kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 037

6 KAMIENICE

Kamienicę
w centrum Poznania roczny dochód 71 000 zł. korzystnie sprzedam Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 33 598

Kamienicę
centrum Poznania dochód roczny 46 000. cena 300 000 wpłaty 100-150 000. reszta do ugody sprzeda „Krakus” Poczta 30. zdw 33 687

Kamienica
2-pietrowa z ogrodem zaraz na sprzedaż. Cena według urody — Pleszew. Podgórną Górecka. zdw 33 845

Kamienicę
przy wpłacie do 100 000 kupię. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 33 852

Kamienica
komfortowa narożnikowa 4 piętrowa z składami 250 000 wpłaty 100 000, reszta hipoteki, dochód 32 tys. Maciejewski, Dąbrowskiego 88, telefon 62-66. zdw 33 482

Dom
dochodem 12 000 sprzedam lub przyjmę wspólnika kapitałem 30 tys. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 980

Kamienicę
komfortową przy przynajmniej ulicy Poznania sprzedam za 140 000, wpłaty 60 90; dochód 18 000. — „Krakus” Poczta 30. zdw 34 078

Dom
w Poznaniu dwumieszkaniowy, ogród sprzedam. Wpłaty 25 000, reszta hipoteka 8 proc Oferty Kurjer Poznański zdw 34 091

Kamienicę
(centrum) 3 piętrowa, wartość 120 000, sprzeda za 70 000, wpłaty 30-40 000 Cyranik, Nowa 7. zdw 34 126

Gdynia
Parcele budowlana w centrum 600 m² sprzedam korzystnie. — Oferty Kurjer Poznański zdw 34 036

Dom
maszynowy, miasto blisko Poznania, dochód 4 750 sprzeda 32 000 wpłaty od 10 000. Baumgartner, Poznań, plac Sapieżyński 2 a. zdw 34 282

Wille
5 pokojowa, komfort, za 23 000, wpłaty 10 000 reszta amortyzacja, domek 3 lokatorów, parcela za 18 000 wpłaty 10 000 wolna od stempel sprzeda Popielski, Piekary 18. I. zdw 34 263

Kupię
willę Sołacz 20 000 wpłaty 10 000 od właściciela. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 249

Kamienicę
3 piętrową mieszkaniem komfortowe, dochód 13 500 sprzedam wpłaty 35 000 reszta hipoteka, Czarnecki, św. Marcina 62. II. zdw 34 277

Dom
dwupiętrowy (śródmieście) Poznań dochód 5 400 cena 38 000 — wpłaty 20 000. Wąsy Królowej Jadwigi 2 mieszkanie 2. zdw 34 275

Dobra lokata
Kamienica we Wrześni, wolny skład z mieszkaniem przy przynajmniej ulicy dobry punkt handlowy, dochód 4 900 zł przy wpłacie 15 000 zł do sprzedania. Cena wedle ugody. Oferty Agencja Kurjera Poznańskiego, Września. nw 8 979

Kamienicę
centrum, składam dochód 46 000 zł cena 340 000 zł wpłaty 100-130 tysięcy zł. reszta dogodne hipoteki sprzedam Cejba, Poznań, św. Marcina 14. m. 4. zdw 34 171

Kamienica
dobrym stanie Marszałka Focha, przynosiąca 20 000 zł rocznie do sprzedania, wpłaty około 100 000. Cena podług ugody. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 172

Kamienica
dochód 14 000, cena 100 000 wpł 40 000. Jaskiewicz Fredry 6. zdw 34 176

9 SZUKA MIESZKA.

Poszukuje
pokoju lub dwóch kuchni naj-
chętniej na Łazarzu wprost od
gospodarza. Czynsz zgóry. Aken-
si wykluczone. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 33 592

Mieszkania
2-3 pokojowego z wygodami z
osobnym wejściem od 1. 4. szu-
kluczone. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 33 707

Poszukuje
4-5 pokojowego mieszkania z
komfortem najchętniej w okolicy
Jeżyce. Pośrednictwo wy-
kluczone. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 33 507

Pokoju
z kuchnią od gospodarza poszu-
kuje kolejarz czynsz zgóry. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 34 041

Wilda — Rynek
gospodarza wygodami zaraz. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 33 948

1
lub 2 pokojowego mieszkania z
zakładem państw bezdzietny.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 33 997

3-4
pokojowego mieszkania poszukuje
od 1 maja wprost od gospodarza.
Złotych 18. 20. Poczta
25. IV. godzinie 18-20.
zdw 33 996

2 pokojowego
z kuchnią, łazienką w lasej
dzielnicy I lub II. piętrowy, czynsz
poszukuje prawnik. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 34 023

Próżnoro
pokoju najchętniej wprost od go-
spodarza poszukuje urzędnik. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 34 013

Poszukuje
dwóch pokojów kuchni lub 1 pokoju
kuchni od 15. 3. Zapłać pół roku
zgóry. Oferty Kurjer Poznański
zdw 33 974

Małżeństwo
bezdzielnego szuka pokoju i kuch-
ni od gospodarza, dzierżawa rocz-
na. Oferty Kurjer Poznański
zdw 33 937

Poszukuje
2 pokojowego z kuchnią blisko
dworca 3 mies. czynsz zgóry —
wprost od gospodarza. Oferty
prosze do Kurjera Poznańskiego
zdw 33 912

1-2
pokojowego z kuchnią w pobliżu
linii tramwajowej. Oferty do
Kurjera Poznańskiego zdw 34 144

1-2
pokoi przynależnościami poszu-
kuje. Oferty Kurjer Poznański
zdw 34 265

Mieszkania
4-5 pokojowego centrum, porzą-
dek Jeżyce, poszukuje, dzierżawa
zgóry. Młynska 9. I. prawo. tele-
fon 27-28. zdw 34 208

Poszukuje
3-4 pokojowego frontowego, cen-
trum, niskie słoneczne, czynsz
zgóry. Pośrednictwo wykluczone.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 231

2 pokojowe
mieszkanie, dzierżawa rok zgóry.
wprost od gospodarza. Złotych
Kurjer Poznański zdw 34 162

3-4
pokojowego przynależnościami
próżnego bez odstepnego, od 130
miesięcznie ewent. zgóry zajmu-
jący poważne stanowisko. Oferty
do Kurjera Pozn. zdw 34 208

10 ZAMIANA MIESZKANIA

4 pokoje
kuchnia, łazienka, balkon, pokój
dla służącej III. p. w pobliżu ulicy
Jasnej, zamieniam na 2 pokoje w
śródmieściu. (Dzierżawa 100 zł.)
Oferty Kurjer Poznański
zdw 34 094

6 pokoi
park Wilsona na 3. Oferty Ku-
rjer Poznański zdw 34 270

Zamienie
ładne 3 pokojowe Szamarskiego-
go. Oferty Kurjer Poznański
zdw 34 271

Zamienie
pokój, kuchnia, chlew i garaż w
Górczynie na takie same lub
większe centrum z dopłatą.
Adres Kurjer Pozn., Stary Ry-
nek 4739

11 POKOJE UMEBL.

Centrum
Pokój panowie, panu ewentual-
nie dwa, utrzymanie światła. 100
zł. Podgórska 10 a. m. 11.
zdw 33 680

Panom
lub panom pokój. Wielkie Gar-
bary 14. mieszkanie 13. zdw 33 679

Pokój
ładny solidnie osobie Kwiatowa
8 mieszkanie 15. zdw 33 039

Pokój
wolny. Aleje Marcinkowskiego
16. m. 18. zdw 32 679

Pokój
umeblowany na dwie osoby z u-
trzymaniem lub bez. Kanakowa 14
m. 2. zdw 34 050

Niekrepujące
pokoje zaraz. Górna Wilda 17.
m. 9. zdw 33 380

Słoneczny
Matejki 60 m. 3. godz. 2-4 i 7-8
zdw 33 538

Okazja!
Tanie pokój ewent. 2. dobrze
umeblowane, czyste, ciepłe sło-
neczne. frontowe. 1. piętro. przy
Ogródkach zaraz, później dla pa-
nów. Zielona 3 m. 6. zdw 33 676

Biały
frontowy intelig. zaraz. Rataj-
czaka 19. m. 11. z 310

Pokój
frontowy fortepian. Matejki 36.
m. 1. zdw 34 055

Pokój
niekrepujący centrum. Garnar-
ska 2. m. 8. zdw 34 054

2 próżne
bezdzielnego, rodz. lub biura. Cena
podług umowy. Łakowa 20. II.
prawo 12-14 4-6. zdw 34 047

Pokój
ładnie umeblowany z telefonem
parter. Spokojna 9. zdw 33 967

Pokój
osobnym wejściem. Samoliński.
Mostowa 3 m. 9. zdw 34 021

Słoneczny
dwom panom utrzymaniem Plac
Sapieżński 5. m. 7. zdw 34 015

Pokój
niekrepujący. Młynska 3. m. 11.
zdw 33 946

Słoneczny
fortepian. Mostowa 4 m. 9.
zdw 33 939

Pani
Łakowa 16 I pr. lewo.
zdw 33 938

Niekrepujący
zaraz Jeżyce Adres Kurjer Po-
znański zdw 33 928

Pokój
zaraz. Piekary 8. mieszkanie 8.
zdw 34 101

Pokój
telefon utrzymaniem. Ratajczaka
20 mieszkanie 9. zdw 34 102

Frontowy
pokój wspólny. Półwiejska 13.
miesz. 5. zdw 34 058

Dwóch
panów zaraz. Kanakowa 6. par-
ter. prawo. zdw 31 517

Ładny
młoty utrzymaniem bez. 1-2 osob.
Jasna 1. mieszkanie 2. zdw 34 038

Panienkom
wynajme. Strzelecka. Wodna 26.
mieszkanie 7. zdw 34 036

Frontowy
umeblowany elektryczność. I. pie-
tro. Wodna 17 18. mieszkanie 6.
zdw 34 030

Pokoik
ładny Czesława 17 a. miesz. 20.
zdw 34 137

Pokój
Grobła 19. miesz. 8. zdw 34 148

Centrum
niekrepujący. Stary Rynek 43.
mieszkanie 3. zdw 34 154

Panne
na wspólny pokój. Marja Janina.
św. Marcina 27. zdw 34 093

Pokój
niekrepujący. elektryczność. za-
raz. Wrocławska 10 11. I. lewo.
zdw 34 115

2
ładne, sypialnia i lepszy wyższym
urzędnikom lub bezdzietnemu
małżeństwu. Łakowa 9. parter.
lewo. zdw 34 111

Dwuosobowy
Piekary 5. m. 8. zdw 34 108

Słoneczny
elektryczność. od 15. 3. lub 1. 4.
Sienkiewicza 7. m. 10. zdw 34 107

Pokój
frontowy. niekrepujący. na biu-
ro. względnie z utrzymaniem lub
bez zaraz od wynajęcia. Szew-
ska 11. m. 4. zdw 34 261

Dwa
pokoje odnowione z fortepianem.
Ul. Długa 3. obok Przemienienia
Pańskiego. zdw 34 117

Małżeństwu
(panom). Śniadeckich 23. m. 3.
zdw 34 130

Ładny
pokój panu. Piekary 18. m. 14.
zdw 34 131

Pokój
dwuosobowy. — Miokiewicza 17.
m. 9. zdw 34 132

Wspólny
panu. Rybaki 4 mieszkanie 12.
front. zdw 34 009

Panienki
na wspólny pokój z utrzymaniem
kuchni. Wenecjańska 11/12. Raj-
kowska. zdw 34 239/9

Czysty
ciepły, łazienka. telefon. elek-
tryczność. zaraz wolny. Siemi-
radzkiego 2. m. 8. zdw 34 237

1-go
kwietnia wolne 2-3 ładne, osob-
ne wejście. telefon łazienka.
elektryczność. Siemiradzkiego 2.
m. 8. zdw 34 259

Pokój
umeblowany na 2 osoby z utrzy-
maniem kuchni. Warchlewski —
Przeznica 2. zdw 34 206

Pokój
1-2 osobowy. niekrepujący. sło-
neczny. Kanakowa 7. II. prawo.
zdw 34 267

Pokój
15. 3. św. Marcina 18. m. 3.
zdw 34 269

Elegancki
dla inteligencji bez pościeli. Ra-
tajczaka 24. miesz. 7. zdw 34 232

Pokój
Marcina 13. miesz. 22. zdw 34 234

Panom
inteligencji. Kwiatowa 9 parter.
prawo. zdw 34 246

Dwa
zaraz. Focha 41. m. 21. zdw 34 250

Małżeństwu
zaraz. Szamarszewskiego 30. mie-
szkanie 12 front. zdw 34 253

Dwom
panom zaraz. Szkolna 9. mieszka-
nie 10. zdw 34 210

Pokój
18 zł. Spokojna 29. mieszkanie 17.
zdw 34 221

Panom
Strzelecka 31. Jankowska.
zdw 34 222

Słoneczny
pokój elektryczność łazienka. —
Działyskich 2. mieszkanie 7.
zdw 34 230

Pokój
panom utrzymaniem tania. św.
Marcin 52/53. miesz. 9. zdw 34 153

Pokój
sympatyczny. czysty z utrzymaniem
lub bez. Dąbrowskiego 36.
m. 14. zdw 33 338

Dwa
przyłącze. frontowe. ładnie ume-
blowane parter. utrzymaniem —
bez. przy Alejach Marcinkow-
skiego. Babińskiego 7. mieszka-
nie 1. zdw 34 105

Małżeństwu
lub 2 panom słoneczny. Fabrycz-
na 35 m. 5. rw 4734

Niekrepujący
czysty. elektryka. telefon zaraz.
Woźna 14 a. m. 8. I. pr. zdw 4733

Pokój
Szewska 13. mieszkanie 7.
rw 4730

Wspólny
tania. Kwiatowa 9. m. 14. podw.
rw 4726

Dwuosobowy
Jeżycka 43. miesz. 7. zdw 34 201

Dwuosobowy
wynajme. Matejki 60 parter.
lewo. zdw 34 179

Pokój
św. Wojciech 21. m. 8.
zdw 34 184

12 SZUKA POKOJU

Pani
wspólnego. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 34 052

Pokoiku
czystego 15 poszukuje. Oferty
Kurjer Poznański zdw 34 048

Frontowy z klatki
niekrepujący czysty na cichej
ulicy w centrum poszukuje od
15. 4. Złotych Kurjer Poznań-
ski zdw 33 966

Centrum
łazienka. telefon centralne kom-
fortowy. jasny. Oferty Kurjer
Poznański zdw 33 917

Pokoju
skromnego od 15 bm na Łazarzu
poszukuje biurolub. Oferty z
warunkami Kurjer Poznański
zdw 34 079

Lokalu
na izbe harcerska tylko Jeżyce.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 33 991/2

Próżnego
pokoju okolicy Wildy. — Oferty
Kurjer Poznański zdw 34 264

Pokoju
panienka zaraz 20 zł. Oferty Ku-
rjer Poznański zdw 34 220

13 LOKALE

Ubikacje
fabryczne 100-150 m² tania za-
raz poszukuje. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 33 649

Do wynajęcia
Atelier fotograficzne już bardzo
dawno w tem samem lokalu. —
Złotych na adres: Hansen.
Gniezno ul. Lecha. zdw 33 606

Skład
do wynajęcia obok P. K. O. Da-
browskiego 4 gospodarz.
zdw 32 208

1-2
ubikacji na biuro w pobliżu śród-
mieścia poszukujemy. Złotych
Kurjer Poznański zdw 34 100

Lokalu
na izbe harcerska tylko Jeżyce.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 33 989/90

Składu
za dzierżawę do 80 zł śródmieście
poszukuje Oferty Kurjer Pozn.
zdw 34 240

14 DZIERŻAWY

Garaże najtańsze
miesięcznie 20 zł
postój auta doba 2 zł
Obsługa nocna. Garaże Polonia.
Drużbackiej 2. tel. 64-84 przy
Parku Wilsona zdpw 33 150

Poszukuje
dzierżawy ca 600 m² orno-
buraczanej ziemi dobra komuni-
kacja i budynki. Obszerny dom
mieszkalny na zamiane na ka-
mienię wartości 90 000 dochodu
rocznego ca 7 500 bez długu. Re-
szta dopłata lub zaliczanie Oferty
z dokładnym opisem do
Kurjera Poznańskiego pod
zdw 34 046

Dwa
pokoje frontowe umeblowane in-
teligentnemu panu wynajme. —
Adres wskazuje Kurjer Poznański
zdw 34 121

Oberża
sala. strzelnica. ogród. 13 m²
ziemi bez konkurencji duża wieś
korzystnie wydzielając. Zgło-
szenia Poznań Garnarska 5. —
Kawiarnia zdw 34 174

Młyn
parowy 300 ctn. wydzielając. —
Złotych Kurjer Poznański
zdw 34 248

Rzeźnictwo
lub skład kolonialny w dobrej
włosce. 8 m² ziemi. szkoła ko-
ściół w mieście. dzierżawa 50
złotych. Braniewicz. Jarocin. Ry-
nek 9. nw 8 913

Skład
z mieszkaniem w średnim mia-
steczku. nadający się na kolonial-
kę lub biawaty zaraz do wynaję-
cia. Złotych Kurjer Poznański
zdw 34 218

Dom
wille kilkunokojowa z ogrodem.
blisko tramwaju z dzierżawą.
Kossmann. Fredry 6.
zdw 32 894

Dzierżawa
350 m² obficie 7000. Jaskiewicz
Poznań Fredry 6. zdw 34 175

Poszukuje rzeźnictwa
dzierżawy w dobrej wsi dominjal-
nej. gdzie kościół lub w mniej-
szem ruchliwym mieście. Oferty
do Kurjera Poznańskiego pod
nw 8981

16 OSOBISTE

75 gr
Manicure. trwałe farbowanie. —
Wielka. wejście Kramarska 27. I.
rw 4738

Lolu
dziś spędzimy przyjemnie wie-
czór Restauracji pod Szóstą.
ul. Klasztorna Tadek. zdw 34 199

21 ZGUBY

Wieczne
pióro pamiątkowe w złotej oprawie
z nazwiskiem. Zalazce wynaj-
dź. Oferty Kurjer Poznański
zdw 34 236

22 ROZMAITE

Ladowanie
akumulatorów
od 50 groszy. Zakład Elektrome-
chaniczny inż. Tukatscha ulica
Strumykowa 1 (na rożku Rynku
Wildeckiego). zdw 33 020

Kto
odstąpi telefon? Oferty Kurjer
Poznański zdp 33 096

Wykonuje
pierwszorzędnie płaszcze kostju-
my suknie. św. Marcina 47 m. 6.
zdw 33 516

Buldog
rasy angielskiej potrzebny celem
pokrycia. Złotych Kurjer Po-
znański zdw 33 572

Obiady
kresowe smaczne Wały Zygmun-
ta Augusta 1 mieszkanie 8 (na-
rożnik Marcina). zdw 28 697

Akuszarka
Kleinwächterowa Poznań cen-
trum ulica Romana Szymańskiego
go 2 pierwsze piętro lewo. drug-
dom od placu Świerokrzyskiego
zdw 21 053

Reparacje
zegarków oraz wszelkiej biżute-
rii wykonuje tania Bijoux D'Oc-
casion Fr. Ratajczaka 2.
Pw 10 601-4.187

Kto
potrzebuje samochód ciężarowy
3½ tonny na stałe lub przełścio-
wo. Oferty Kurjer Poznański
zdw 33 954

Oddam
dziewczę za własne. Oferty Ku-
rjer Poznański zdw 33 959

Koncesja
na wyszynk i detal. sprzedaż wy-
robów alkoholowych natychmiast
do odstąpienia. Złotych Kur-
jer Poznański zdw 33 977

600 do 1 000
litrów mleka codziennie świeże
odstawić może do składów spo-
żywczych P. P. reflektantów —
względnie kupców upraszam o
zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego zdw 33 975

Kilimów
artystycznych pracownia. Wier-
biecie 13 — 3. zdw 34 098

Chiromantka
przepowiada z kart przyszłość.
przeznaczenie. Grobla 17. mieszka-
nie 10. zdw 34 120

Ceny dotąd niebywałe!
3,90 zł

fartuch biały z re-
kawami damski z reka-
wami od 4,90. —
płaszcz czarny dam-
ski z rekawami od
6,90; płaszcz męski
biały od 6,90; kolo-
rowy od 7,90; jacz-
ka rzeźnicza lub cu-
kiernicza biała dym-
ka od 4,90; płaszcze
fartuchy oraz wszel-
ką bieliznę zawodową męską
damską po cenach niebywale
niskich poleca w wielkim wyborze
Fabryka Bielizny J. Schubert
Wrocławska 3 — Ceny niskie —
towar trwały. Pw 10 636-7 91

Gluchota
szum. ciekawie uszu uleczenie.
Zadajcie bezpłatnej. pouczającej
brozury. Adres Eufonia. Liszki.
zdw 34 214/15

Chiromantka
wykłada karty. Kwiatowa 9. m.
14. podwórze. rw 4 724/5

Pracownia
Gorsetów
„Wanda”
Gorsety na miarę.
Gorsety gotowe. —
Pasy do cięży. —
Paseczki sportowe.
Biustonosze wszel-
kiego rodzaju. —
Reparacje gorsetów.
Ratajczaka 27 part.
zdw 34 185

Najtańsze
najsmaczniejsze obiady w Pozna-
niu. Półwiejska 17. z

Panienska
poszukuje posady do pomocy krawcowej lub krawca. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 961

Dziewczyna
chętna predka poszukuje posady lub prania. Oferty Kurjer Pozn. zdw 33 955

Służąca
uczciwa czysta poszukuje posady zaraz do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 006

Dziewczyna
mająca szycie i wszelką pracę domową poszukuje posady z spaniem lub bez. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 005

Bufetowa
z obsługą gości szuka posady od zaraz lub 15. 3. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 004

Początkująca
maszynistka szuka posady od zaraz lub 15. 3. z skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 003

Inteligentna
z maturą — muzyką, szyciem, robótami, mająca się na gospodarstwo wyreczy pania domu — wyjedzie jako towarzyska starszej pani — może zająć się w sklepie lub biurze — wymagania skromne. Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 002

Panienska
znająca wykwinną i oszczędną kuchnię, pieczenie ciast, pracę domową poszukuje posady u lepszych państwa poza zajęciami kuchni może się zająć pracą w biurze etc. miejscowości obojętne. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 001

Pielęgniarka
poszukuje posady do wychowania niemowląt lub pielęgnować chorego osobę zaraz lub później. Zgłoszenia: A. Bukowska Leszno, Kościńska 74. zdw 33 999

Książkowa - bilansistka
z 10 letnią praktyką poszukuje posady zaraz ewent. później. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 33 995

Panienska
z ukończoną szkołą gospodarczą poszukuje posady do starszej pani. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 994

Ogrodnik
żonaty szuka posady najchętniej w majątku zaraz lub od 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 993

Dziewczyna
z dobrymi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 988

Mężatka
z 4 letnim chłopcem przyjmuje posadę do wszystkiego za małym wynagrodzeniem. Jadwiga Wóroch, Lesna Dąbrówka, u pp. Polcym. zdw 33 969

Dziewczyna
uczciwa dobrymi świadectwami oraz osobistymi poleceniami poszukuje posady do wszystkiego i pomocy w składzie od zaraz lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 025

Bona
Niemka dobrymi świadectwami poszukuje posady zaraz lub później w mieście lub na wsi. Udzielam konwersacji jezyk niemieckiego. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 33 910

Kancelista
poszukuje posady (z własną maszyną do pisania) Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 34 166/7

Dziewczyna
wiejsza poszukuje zaraz posady do wszystkiego. Oferty Oredownik Wielkopolski zdw 33 942

Przyjmuje
bielizne do prania i prasowania. Stary Rynek 76, 4. piętro. zdw 34 143

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Rok 1914”.
Aurora: „Pat i Patachon jako Policjanci”.
Colosseum: „Wielka gra”.
Corso: „Triumf Cowboya i Lwie Serce”.
Metropolis: „Pociąg samobójców”.
Muza: „Szalona dziewczyna”.
Nowości: „Chrystus”.
Odcon: „On i Jego Siostra”.
Orzeł: „Roskosze gościnności i Obrona praw”.
Renaissance: „Współczesny korsarz”.
Roxy: „Przebrane życie”.
Słońce: „Ulani, Ulani chłopcy malowani”.
Sfinks: „Ulica potępionych dusz Pola Negri”.
Teczka: „Anna Karenina”.
Wilsona: „Gdzie wschód jest wschodem”.

Posługaczka
lugoletniemi świadectwami, uczciwa poszukuje posady z praniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 924/5

Rządca
administrator poszukuje samodzielnej administracji majątku. Świadectwa bardzo dobre. Złoty kaucji 10 000 zł. Inowrocław Solankowa 22 m. 6. Wodzisław n. 8971

Dziewczyna
z prowincji, znająca dobrze gotowanie i wszelką pracę domową poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 077

Posługaczka
uczciwa, pracowita szuka posady zaraz lub 15. 3. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 075

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 068

Zarządczyni
wykwinnie gotuje poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 34 067

Pracznica
sumienna. Św. Marek 46, m. 10. zdw 34 090

Poszukuje
pokoju za posługę. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 063

Posługi
poszukuje do południa. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 092

Ogrodnik
dobre świadectwa szuka pracy. Oferty Radomski, Jeżycka 41, mieszkanie 7. zdw 34 085

Emerytowany
naczelnik sekretarza sądowy rutynowa siła szuka zajęcia w handlu banku, administracji domów. Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 081

Dziewczyna
uczciwa szuka posady lub posługi. Skromne wymagania. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 134

Dziewczyna
znająca gotowanie, szycie, sztywnie prasowanie szuka jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 133

Dziewczyna
z praniem i gotowaniem poszukuje posady do wszystkiego za mniejszym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 137

Gospośia
w średnim wieku oszczędna, czysta, zajmie się całym gospodarstwem i wszelką pracą domową, szuka posady samodzielnej. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 095

Syn
uczciwych rodziców lat 18, 5 klas gimnazjum, szuka jakiegokolwiek posady, najchętniej w biurze. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 112

Woźny
szuka posady najchętniej w renowowanej instytucji. Kaucja na żądanie. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 116

Krawcowa
działa szuka pracy poza domem. Długa 8, m. 11. zdw 34 123

Pracznica
zawodowa, uczciwa, szuka prania, 4 zł dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 129

Szofer
mechanik kawaler pragnie zmienić posadę na stałe, dobre polecenia, autobusy, dorożki, ciężarówki wykluczone. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 33 986

Służąca
młodsza dobrymi świadectwami poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 33 982

Młodsza
gospośia na wies szuka posady zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 979

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem, uczciwa poszukuje od 15. posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 976

Ogrodnik
pszczelarz kawaler, lat 28, obeznanym wszechstronnie w swym zawodzie. Specjalista kwiatów, wczesnych warzyw, dzielenia do dochoł poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 943

Chłopiec
wyśmienicie wykształconym, przyjmuje posadę ucznia drogerji. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 33 940

Dziewczyna
uczciwa, pracowita z gotowaniem do wszystkich prac z prowincji poszukuje posady od zaraz. — Oferty Kurjer Poznański zdw 33 930

Wychowawczyni
freblanka, rutynowana, bardzo dobre długoletnie świadectwa, język niemiecki poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 33 919

Malopolanka
poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 33 923

Dziewczyna
umiejąca szyc, szuka posady do wszystkiego lub pomocy w składzie, najchętniej na prowincji. Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 258

Sierota
uczciwa, polecona poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 252

Aptekarska
siła pomocnicza obecnie studentka, z kilkoletnią praktyką, egzaminem wojewódzkim poszukuje krótsze lub dłuższe zastępstwo. Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 252

Ogrodnik szofer
dokładnie obeznany w jednym i drugim zawodzie, obajzmiony z elektrycznością poszukuje posady Szofer Przybina, poczta Rydzyna, pow. leszczyński, n. 8983

Panienska
inteligentna kochająca dzieci, z dobrej rodziny, zna haftowanie, szycie, gotowanie i dzianie, szuka posady od 15. bm. lub 1. kwietnia. Kellierówna Leszno Osiecka 54. n. 8984

Nauczycielka
daje lekcje niemieckiego francuskiego przed obiadem tano. Ul. Bukowska 9, mieszkanie 4. Pw 11 379-547

Nauczycielka
przygotowuje do klas szkoły powszechnej i niższych gimnazjalnych przed obiadem tano. Ul. Bukowska 9, mieszkanie 4. Pw 11 378-548

Urzednik osrodatczy
z odytą praktyką ukończoną szkołą rolniczą z wykształceniem 5-ciu gimnazjum, dobrze obeznany we wszystkich gałęziach pracy rolniczej poszukuje posady. Warunki bardzo skromne. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 34 216

Poszukuje
posady z dobrem gotowaniem od 15. Miejscowość obojętne. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 225

Inteligentna
panienka poszukuje posady do dzieci u lepszego państwa I, IV. Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 227

Dziewczyna
dobrze polecona, może się zająć samodzielnie gospodarstwem domowym, znająca kuchnię warszawską poszukuje stałej posady zaraz. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 149

Służąca
do wszystkich prac domowych lub do posługi poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 161

Dziewczyna
z porządnej rodziny, dotychczas do wszystkiego, kochająca dzieci, szuka posady na małe dziecko, nie do dzieci od 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 164

Szofer
trzeźwy, sumienny kawaler z kaucją 500 zł szuka posady od zaraz. Miejscowość obojętne. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 165

Gospodyni
młoda poszukuje posady u samotnej osoby. Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 168

Gospośia
szuka posady z małym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 203

Dzielnia
prasowaczka poszukuje posady poza domem sztywnej bielizny. — Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 34 169

Dziewczyna
do wszystkiego z skromnym gotowaniem poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 188

Panna
w średnim wieku, sumienna, religijna, zajmie się domem u starszych osób, obeznana gotowaniem, prasowaniem, pielęgniactwem, chorej, długoletnie świadectwa. — Zgłoszenia do „Par”. Toruń pod Nr. „33”. Pw 11 375-64.62

Gospośia
wyreczy pania domu sumiennie, kuchnia ohywatelska, wynagrodzenie skromne. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 191

Dziewczyna
starsza, przyjmuje posługę lub posadę do prac domowych w skromnym domu. Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 194

Dziewczyna
z dobrymi świadectwami, samodzielnie gotowaniem poszukuje posady zaraz — 15. III. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 197

Osoba
wiek średni posiadająca wszelkie kwalifikacje wchodzące w zakres gospodarstwa kocięgo, z kilkoletnią praktyką poszukuje posady wyreczytelki od 1. kwietnia. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 656

Jestem
bezdolna przezełam 6 klas gimnazjum poszukuje u litościwych państwa posady jako bona do dzieci. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 31 278

Bielizniarka
z własną maszyną oretkową poszukuje posady przyjmie również w domu. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 32 775

Ogrodnik
z pierwszorzędniemi świadectwami i poleceniami poszukuje posady jako kawaler zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 106

Gospodyni - kucharka
młodsza z kilkoletnią praktyką w poważnych majątkach, znająca doskonale swój zawód, oszczędna z zamiłowaniem do drobiu, najlepsze świadectwa poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 148

Cukiernik
długoletnia praktyka w pierwszorzędnych firmach warszawskich czekolady i cukrów poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 31 133

Warszawianka
krawcowa pierwszorzędna poleca się na sezon letni, szycie tano, elegancko. Wierzbice 11 m. 4. zdw 33 577

Sierota
lat 18 poszukuje posady do dzieci lub wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 134

Młodzieniec
inteligentny, sumienny, uczciwych rodziców, szuka jakiegokolwiek pracy najchętniej w biurze. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 539

Ogrodnik
samodzielny wiek lat 35, z dobrymi poleceniami poszukuje posady samotnego lub żonatego zaraz lub później. M. B. Walczak, Kicin p. Poznań 10. zdp 33 530

Dziewczyna
uczciwa, chętna, czysta z prowincji poszukuje posady skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 642

Dam
300 zł kaucji, za udzielenie posady magazyniera lub stałej pracy. — Oferty Kurjer Poznański zdw 33 639

Dziewczyna
z prowincji posiadająca dobre świadectwa szuka posady zaraz lub 15. marca. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 638

Służąca
z gotowaniem dobrymi świadectwami poszukuje posady ewentualnie posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 618

Szofer - rzeźnik
z praktyką, fordziata prowadził warsztat samodzielnie 1. 5. lub później. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 33 163

25 WOLNE MIEJSCA

Nowość! — Poważna firma poszukuje 6 energicznych panów
na miasto i województwo poznańskie na nowy bezkonkurencyjny artykuł. Konjunktura bo każda rodzina jest interesowana mimo kryzysu Wiadomości fachowe nie wymagane. Dla zdolnych współpracowników stała posada z wysokim zarobkiem zapewniona. Tylko poważni refleksjanci zgłoszą się osobiście przy ul. Pocztowej 31 a, mieszk. 4 od godz. 10-12 i 4-6. Pw 11 367-9.30

Inwalida
z pełną koncesją na Poznań może się zgłosić. Poznańska 57, restauracja. zdw 33 528

Podróżujący
potrzebny zaraz na Poznań do sprzedaży papieru i torebek. — Zgłoszenia tylko pisemnie z odpisami świadectw i życiorysem Jan Szymański Szewska 20. zdw 33 182

Krawcowa
pierwszorzędne przyjmuje Salon Mól, Lodowa 1, Łazara. zdw 34 042

Potrzebny
natychmiast starszy pomocnik ogrodnicyz umięjący kierować ogrodnictwem handlowym (specjalnością wczesnych jarzyn). Jako wynagrodzenie otrzyma wolny stół i 10% ze sprzedaży. Potrzebna kaucja w wysokości 1000 złotych. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 33 963

Dziewczyna
do wszystkiego zaraz. Św. Marcin 55, m. 5. zdw 33 960

Posługaczka
z praniem potrzebna. Śniadeckich 23, mieszkanie 2. zdw 34 017

Poszukuje
zaraz starszego chłopca jako inkasenta z kaucją 300 zł. Posada stała. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 020

Dla lekarza - dentysty
chrześcijanina praktyka dentystyczna Kase Chorych, kilkanaście lat prosperująca, całkiem urządzenie gabinetu, poczekalni, zdrowe, suche, słoneczne centrum powiatowego miasta 5 tys. mieszkańców, poznańskim bogata okolica korzystnie zaraz do odstawienia powodów zmiany rodzinnych stosunków. Oferty Kurjer Poznański pod zdw 34 011

Posługaczka
potrzebna. Matejki 67, mieszkanie 9. zdw 33 985

Dziewczyna
do posługi na cały dzień potrzebna. Woźna 7/8, Restauracja. zdw 33 922

Ekspedjentka
branży obuwia potrzebna. Rozmarynowicz, Stary Rynek 93 — skład obuwia. rw 4 712

Mistrza maszynowego
posiadającego wszelkie doświadczenia przy maszynach parowych, obsłudze kotła, ze znajomością potrzebnych reparacji, poszukuje garbarnia. Reflektuje się tylko na siły z dobrymi świadectwami. Zgłoszenia z podaniem pensji należy podać do „Par”. Poznań, Al. Marcinkowskiego 11, m. 53 486. Pw 11 333 53 486

Dziewczyna
z czystym praniem najchętniej ze wsi, przyjmuje. Adres Kurjer Poznański zdw 34 104

Marszantka
ekspedientka potrzebna zaraz. — Ul. Wielka 19, firma Hela. zdw 34 103

Ucznia
fachu mechanicznego z pełnym utrzymaniem, przyjmuje za wypiszczeniem 1000-1500 zł. na wykończenie domu. Dam procent od tej sumy. Oferty Kurjer Pozn. zdw 34 066

Inwalidę
posiadającego pełną koncesję na wyszynk alkoholu poszukuje kawiarnia. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 34 089

Ucznia
możliwie ukończoną szkołą handlową, przyjmuje Polska Hurtownia Zelaza Plac Świeżyński 2. zdw 34 097

Maszynistki
początkującej poszukuje się zaraz. 1 miesięczna praktyka bezpłatna celem wyprawa się. — Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 34 064

Masażystka
nawet początkująca znajdzie stałą pracę. Oferty rysopisem do kładnym Kurjera Pozn. zdw 33 783/4

Potrzebna
służąca bez spania do wszystkiego. Marszałka Pocha 93 m. 2, wczorem od 7 do 8. zdw 34 012

Maszynistka
początkująca do biura adwokackiego potrzebna zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 34 000

Uczennice
do haftów. Działyskich 2, m. 11. zdw 31 580

Służąca
potrzebna zaraz. Szamarzewskiego 8, m. 10. zdw 34 109

Kinooperator
potrzebny zaraz — Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 34 106

Humor zagraniczny

— Jakże to jest możliwe, by ty i Jurek byliście mlecznymi braćmi, kiedy ty urodziłeś się w Wilnie, a on w Krakowie?
— Karmior nas ob. jednakowem skondensowanem mlekiem z puszek.
(Lond. Opinion). S. F.

Przedpłata

na marzec 1932, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilust. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. zł 4.00 w agencjach w mieście zł 4.50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.91, kwartalnie zł 14.32, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00, w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domaganie się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoformatowych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru: z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony danej uroczystości.

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 i 3524, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 290 149.

Ogłoszenia

na stronie 6 łamowej 25 gr., na stronie 4 łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr., na stronie czwartej 100 gr., na stronie drugiej 120 gr., przed wiadomościami potoczniemi 200 gr. od łamowego milim. ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania wieczornego „drobne” do godz. 11, większe dłużj według możliwości. Drobnie ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr., każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony danej uroczystości.